

II

(Muut kuin lainsäätämismääräyksessä hyväksyttävät säädökset)

TYÖJÄRJESTYKSET

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TYÖJÄRJESTYS

Sisällys

ALKUMÄÄRÄYKSET	10
1 artikla Määritelmät	10
2 artikla Työjärjestyksen tarkoitus	11
I OSASTO – UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN ORGANISAATIO	11
1 LUKU – UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN JÄSENET	11
3 artikla Tuomarin ja julkisasiamiehen tehtävät	11
4 artikla Tuomareiden toimikauden alkaminen	11
5 artikla Valan vannominen	12
6 artikla Juhlallinen vakuutus	12
7 artikla Tuomarin vapauttaminen tehtävästään	12
8 artikla Virkaikäjärjestys	12
2 LUKU – UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI	12
9 artikla Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin ja varapresidentin valitseminen	12
10 artikla Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin tehtävät	13
11 artikla Unionin yleisen tuomioistuimen varapresidentin tehtävät	13
12 artikla Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin ja varapresidentin este	13
3 LUKU – JAOSTOT JA RATKAISUKOKOONPANOT	13
1 jakso. Jaostojen perustaminen ja ratkaisukokoonpanojen muodostaminen	13
13 artikla Jaostojen perustaminen	13
14 artikla Toimivaltainen ratkaisukokoonpano	14
15 artikla Suuren jaoston kokoonpano	14
16 artikla Tuomarin pidättäytyminen ja vapauttaminen osallistumasta asian käsittelyyn	14
17 artikla Ratkaisukokoonpanoon kuuluvan jäsenen este	14
2 jakso. Jaostojen puheenjohtajat	15
18 artikla Jaostojen puheenjohtajien valitseminen	15
19 artikla Jaoston puheenjohtajan toimivalta	15
20 artikla Jaoston puheenjohtajan este	15

3 jakso. Päätösneuvottelut	15
21 artikla Päätösneuvotteluja koskevat menettelysäännöt	15
22 artikla Päätösneuvotteluun osallistuvien tuomareiden lukumäärä	15
23 artikla Suuren jaoston päätösvaltainen jäsenmäärä	16
24 artikla Kolmen tuomarin jaoston ja viiden tuomarin jaoston päätösvaltainen jäsenmäärä	16
4 LUKU – ASIOIDEN JAKAMINEN JA UUELLEEN JAKAMINEN, ESITTELEVÄN TUOMARIN NIMEÄMINEN, ASIAN SIIRTÄMINEN RATKAISUKOKOONPANOILLE JA SIIRTÄMINEN YHDEN TUOMARIN KOKOONPANOON	16
25 artikla Jakoperusteet	16
26 artikla Asian jakaminen ja esittelevän tuomarin nimeäminen	16
27 artikla Uuden esittelevän tuomarin nimeäminen ja asian jakaminen uudelleen	17
28 artikla Siirtäminen jaostolle, jossa käsittelyyn osallistuu eri määrä tuomareita	17
29 artikla Siirtäminen yhden tuomarin kokoonpanolle	17
5 LUKU – JULKISIASIAMIESTEN NIMEÄMINEN	18
30 artikla Tapaukset, joissa julkisasiamies nimetään	18
31 artikla Menettely julkisasiamiestä nimettäessä	18
6 LUKU – KIRJAAMO	18
1 jakso. Kirjaaja	18
32 artikla Kirjaajan nimittäminen	18
33 artikla Apulaiskirjaaja	19
34 artikla Kirjaajan ja apulaiskirjaajan este	19
35 artikla Kirjaajan tehtävät	19
36 artikla Rekisterin pitäminen	19
37 artikla Tietojen saaminen rekisteristä	20
38 artikla Asiaa koskevaan asiakirja-aineistoon tutustuminen	20
2 jakso. Avustava henkilöstö	20
39 artikla Virkamiehet ja muu henkilöstö	20
7 LUKU – UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TOIMINTA	20
40 artikla Unionin yleisen tuomioistuimen istuntojen paikka	20
41 artikla Unionin yleisen tuomioistuimen työkalenteri	20
42 artikla Yleiskokous	21
43 artikla Pöytäkirjan laatiminen	21
II OSASTO – KIELIÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT	21
44 artikla Oikeudenkäyntikieliet	21
45 artikla Oikeudenkäyntikielen määräytyminen	21
46 artikla Oikeudenkäyntikielen käyttäminen	22
47 artikla Kirjaajan tehtävät kieliä koskevissa järjestelyissä	22
48 artikla Kieliä koskevat järjestelyt unionin yleisen tuomioistuimen julkaisuissa	23
49 artikla Todistusvoimaiset asiakirjat	23
III OSASTO – KANTEET	23
50 artikla Soveltamisala	23

1 LUKU – YLEISET MÄÄRÄYKSET	23
1 jakso. Asianosaisten edustaminen	23
51 artikla Velvollisuus käyttää oikeudenkäyntiedustajaa	23
2 jakso. Asianosaisten edustajien oikeudet ja velvollisuudet	23
52 artikla Erioikeudet, koskemattomuus ja vapaudet	23
53 artikla Asianosaisten oikeudenkäyntiedustajan asema	24
54 artikla Koskemattomuuden poistaminen	24
55 artikla Esiintymiskielto	24
56 artikla Yliopiston opettajat	24
3 jakso. Tiedoksiannot	24
57 artikla Tiedoksiantotavat	24
4 jakso. Määräajat	25
58 artikla Määräaikojen laskeminen	25
59 artikla Kanne <i>Euroopan unionin virallisessa lehdessä</i> julkaistusta toimielimen toimesta	25
60 artikla Määräaikojen pidentäminen pitkien etäisyyksien vuoksi	25
61 artikla Määräaikojen asettaminen ja pidentäminen	26
62 artikla Määräajan jälkeen jätetyt oikeudenkäyntiasiakirjat	26
5 jakso. Asian käsittelyn vaiheet ja asioiden käsittely	26
63 artikla Asian käsittelyn vaiheet	26
64 artikla Kontradiktorinen menettely oikeudenkäynnissä	26
65 artikla Oikeudenkäyntiasiakirjojen ja asian käsittelyn aikana tehtyjen päätösten tiedoksi antaminen	26
66 artikla Tunnistetietojen ja eräiden muiden tietojen poistaminen yleisön saatavilta	26
67 artikla Asioiden käsittelyjärjestys	26
68 artikla Asioiden yhdistäminen	27
69 artikla Lykkäämistilanteet	27
70 artikla Lykkäämispäätös ja päätös käsittelyn jatkamisesta	27
71 artikla Lykkäyksen kesto ja oikeusvaikutukset	27
2 LUKU – OIKEUDENKÄYNTIASIAKIRJAT	28
72 artikla Oikeudenkäyntiasiakirjojen jättämistä koskevat yleiset säännöt	28
73 artikla Oikeudenkäyntiasiakirjan jättäminen kirjaamoon paperimuotoisena	28
74 artikla Toimittaminen sähköisesti	28
75 artikla Kirjelmien pituus	28
3 LUKU – ASIAN KÄSITTELYN KIRJALLINEN VAIHE	29
76 artikla Kannekirjelmän sisältö	29
77 artikla Tiedoksiantoja varten mainittavat seikat	29
78 artikla Kannekirjelmän liitteet	29
79 artikla Tiedonanto <i>Euroopan unionin virallisessa lehdessä</i>	29
80 artikla Kanteen tiedoksi antaminen	30

81 artikla	Vastinekirjelmä	30
82 artikla	Asiakirjojen toimittaminen	30
83 artikla	Kantajen vastaus ja vastaajan vastaus	30
4 LUKU – PERUSTEET, TODISTEET JA KANTEEN TARKISTAMINEN		30
84 artikla	Uudet perusteet	30
85 artikla	Todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi	31
86 artikla	Kanteen tarkistaminen	31
5 LUKU – ALUSTAVA KERTOMUS		32
87 artikla	Alustava kertomus	32
6 LUKU – PROSESSINJOHTOTOIMET JA ASIAN SELVITTÄMISTOIMET		32
88 artikla	Yleiset määräykset	32
1 jakso. Prosessinjohtotoimet		32
89 artikla	Tarkoitus	32
90 artikla	Menettely	33
2 jakso. Asian selvittämistoimet		33
91 artikla	Tarkoitus	33
92 artikla	Menettely	33
93 artikla	Todistajien kutsuminen kuultavaksi	34
94 artikla	Menettely todistajia kuultaessa	34
95 artikla	Todistajien velvollisuudet	34
96 artikla	Asiantuntijalausunto	34
97 artikla	Todistajan ja asiantuntijan vala	35
98 artikla	Todistajan ja asiantuntijan väärä vala	35
99 artikla	Todistajan tai asiantuntijan kuulemisen vastustaminen	35
100 artikla	Todistajien ja asiantuntijoiden kulut	35
101 artikla	Virka-apupyynnö	35
102 artikla	Pöytäkirja asian selvittämistoimia varten pidetystä istunnosta	36
3 jakso. Asian selvittämistoimien yhteydessä esitettyjen luottamuksellisten tietojen ja asiakirjojen käsittely		36
103 artikla	Luottamuksellisten tietojen ja asiakirjojen käsittely	36
104 artikla	Asiakirjat, joihin toimielin ei ole antanut tilaisuutta tutustua	37
7 LUKU – TIEDOT TAI ASIAKIRJAT, JOTKA LIITTYVÄT UNIONIN TAI SEN YHDEN TAI USEAMMAN JÄSENVALTION TURVALLISUUTEEN TAI NIIDEN KANSAINVÄLISTEN SUHTEIDEN HOITAMISEEN		37
105 artikla	Unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion turvallisuuteen tai kansainvälisten suhteiden hoitamiseen liittyvien tietojen tai asiakirjojen käsittely	37
8 LUKU – ASIAN KÄSITTELYN SUULLINEN VAIHE		38
106 artikla	Asian käsittelyn suullinen vaihe	38
107 artikla	Asianosaisten kuulemiseksi pidettävän istunnon päivä	38
108 artikla	Asianosaisten poissaolo niiden kuulemiseksi pidettävästä istunnosta	38
109 artikla	Suljettu käsittely	39

110 artikla	Asianosaisten kuulemiseksi pidettävän istunnon kulku	39
111 artikla	Asian käsittelyn suullisen vaiheen päättäminen	39
112 artikla	Julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen esittäminen	39
113 artikla	Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittaminen	39
114 artikla	Istunnon pöytäkirja	39
115 artikla	Istunnon äänite	40
9 LUKU – TUOMIOT JA MÄÄRÄYKSET		40
116 artikla	Tuomion julistamispäivä	40
117 artikla	Tuomion sisältö	40
118 artikla	Tuomion julistaminen ja tiedoksi antaminen	40
119 artikla	Määräyksen sisältö	40
120 artikla	Määräyksen allekirjoittaminen ja tiedoksi antaminen	41
121 artikla	Tuomioiden ja määräysten sitovuus	41
122 artikla	Julkaiseminen <i>Euroopan unionin virallisessa lehdessä</i>	41
10 LUKU – YKSIPUOLINEN TUOMIO		41
123 artikla	Yksipuolinen tuomio	41
11 LUKU – SOVINTO JA KANTEEN PERUUTTAMINEN		42
124 artikla	Sovinto	42
125 artikla	Kanteen peruuttaminen	42
12 LUKU – KANTEEN TAI OIKEUDENKÄYNTIMENETTELYYN LIITTYVÄN SEIKAN RATKAISEMINEN MÄÄRÄYKSELLÄ		42
126 artikla	Kanne, joka on selvästi jätettävä tutkimatta tai hylättävä	42
127 artikla	Asian siirtäminen unionin tuomioistuimeen tai virkamiestuomioistuimeen	42
128 artikla	Luopuminen asian käsittelystä	42
129 artikla	Ehdottomat prosessinedellytykset	43
130 artikla	Oikeudenkäyntivaiheet ja oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvät seikat	43
131 artikla	Lausunnon antamisen raukeaminen viran puolesta	43
132 artikla	Kanne, joka on selvästi hyväksyttävä	43
13 LUKU – OIKEUDENKÄYNTIKULUT JA KUSTANNUKSET		44
133 artikla	Ratkaisu oikeudenkäyntikuluista	44
134 artikla	Pääsäännöt kuluvastuun kohdentumisesta	44
135 artikla	Kohtuussääntö sekä tarpeettomasti tai haitantekona aiheutetut kulut	44
136 artikla	Oikeudenkäyntikulut kanteen peruuttamisen yhteydessä	44
137 artikla	Oikeudenkäyntikulut lausunnon antamisen rautessa	44
138 artikla	Väliintulijoiden oikeudenkäyntikulut	44
139 artikla	Unionin yleiselle tuomioistuimelle aiheutuneet kustannukset	45
140 artikla	Korvattavat kulut	45
141 artikla	Maksujen suorittaminen	45
14 LUKU – VÄLIINTULO		45
142 artikla	Väliintulon tarkoitus ja vaikutukset	45
143 artikla	Väliintulohakemus	45

144 artikla	Väliintulohakemuksen ratkaiseminen	46
145 artikla	Kirjelmien toimittaminen	46
15 LUKU – OIKEUSAPU		47
146 artikla	Yleiset määräykset	47
147 artikla	Oikeusapuhakemus	47
148 artikla	Oikeusapuhakemuksen ratkaiseminen	47
149 artikla	Ennakot ja oikeudenkäyntikulujen ottaminen vastattaviksi	48
150 artikla	Oikeusavun lakkaaminen	48
16 LUKU – KIIREELLISET OIKEUDENKÄYNTIMENETTELYT		49
1 jakso. Nopeutettu menettely		49
151 artikla	Nopeutetusta menettelystä päättäminen	49
152 artikla	Pyyntö asian käsitlemisestä nopeutetussa menettelyssä	49
153 artikla	Etusijan antaminen asian käsittelylle	49
154 artikla	Asian käsittelyn kirjallinen vaihe	49
155 artikla	Asian käsittelyn suullinen vaihe	50
2 jakso. Täytäntöönpanon lykkääminen ja muut väliaineet		50
156 artikla	Täytäntöönpanon lykkäämistä tai muita väliaineita koskeva hakemus	50
157 artikla	Menettely	50
158 artikla	Hakemuksen ratkaiseminen	50
159 artikla	Olosuhteiden muuttuminen	51
160 artikla	Uusi hakemus	51
161 artikla	SEUT 280, SEUT 299 tai SEA 164 artiklan mukaisesti tehty hakemus	51
17 LUKU – ANNETTUUN TUOMIOON TAI MÄÄRÄYKSEEN KOHDISTUVAT PYYNNÖT JA HAKEMUKSET		51
162 artikla	Jakaminen ratkaisukokoukseen	51
163 artikla	Asian käsittelyn lykkääminen	51
164 artikla	Tuomiossa tai määräyksessä olevan virheen korjaaminen	52
165 artikla	Ratkaisun täydentäminen	52
166 artikla	Takaisinsaanti yksipuoliseen tuomioon	52
167 artikla	Kolmannen osapuolen kantelu	52
168 artikla	Tuomioiden ja määräysten tulkinta	53
169 artikla	Tuomion tai määräyksen purkaminen	53
170 artikla	Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva riita	54
IV OSASTO – OIKEUDENKÄYNTI IMMATERIAALIOIKEUKSIA KOSKEVISSA ASIOISSA		54
171 artikla	Soveltamisala	54
1 LUKU – OIKEUDENKÄYNTIN ASIANOSAISET		54
172 artikla	Vastaaja	54
173 artikla	Asian käsittelyyn valituslautakunnassa osallistuneiden muiden asianosaisten asema unionin yleisessä tuomioistuimessa	54

174 artikla	Asianosaisseuraanto	55
175 artikla	Asianosaisseuraantoa koskeva hakemus	55
176 artikla	Asianosaisseuraantoa koskevan hakemuksen ratkaiseminen	55
2 LUKU – KANNEKIRJELMÄ JA VASTINEKIRJELMÄ		56
177 artikla	Kannekirjelmä	56
178 artikla	Kanteen tiedoksi antaminen	56
179 artikla	Asianosaiset, joilla on oikeus vastineen jättämiseen	57
180 artikla	Vastinekirjelmä	57
181 artikla	Asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättäminen	57
3 LUKU – LIITÄNNÄISKANNE		57
182 artikla	Liitännäiskanne	57
183 artikla	Liitännäiskannekirjelmän sisältö	57
184 artikla	Liitännäiskanteessa esitettävät vaatimukset, perusteet ja perustelut	58
185 artikla	Vastine liitännäiskanteeseen	58
186 artikla	Asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättäminen	58
187 artikla	Pääkanteen ja liitännäiskanteen välinen suhde	58
4 LUKU – MUUT ASIAN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT SEIKAT		58
188 artikla	Oikeusriidan kohde unionin yleisessä tuomioistuimessa	58
189 artikla	Kirjelmien pituus	58
190 artikla	Oikeudenkäyntikulut	58
191 artikla	Muut sovellettavat määräykset	59
V OSASTO – MUUTOKSENHAKU VIRKAMIESTUOMIOISTUIMEN RATKAISUIHIN		59
192 artikla	Soveltamisala	59
1 LUKU – VALITUSKIRJELMÄ		59
193 artikla	Valituskirjelmän jättäminen	59
194 artikla	Valituskirjelmän sisältö	59
195 artikla	Valituksessa esitettävät vaatimukset, perusteet ja perustelut	60
196 artikla	Valituksen hyväksymisen seurauksia koskevat vaatimukset	60
2 LUKU – VASTINE, VALITTAJAN VASTAUS JA VASTINEEN ANTAJAN VASTAUS		60
197 artikla	Valituksen tiedoksi antaminen	60
198 artikla	Asianosaiset, joilla on oikeus vastineen jättämiseen	60
199 artikla	Vastinekirjelmän sisältö	60
200 artikla	Vastineessa esitettävät vaatimukset	61
201 artikla	Valittajan vastaus ja vastineen antajan vastaus	61
3 LUKU – LIITÄNNÄISVALITUS		61
202 artikla	Liitännäisvalitus	61
203 artikla	Liitännäisvalituskirjelmän sisältö	61
204 artikla	Liitännäisvalituksessa esitettävät vaatimukset, perusteet ja perustelut	61

4 LUKU – KIRJELMÄT LIITÄNNÄISVALITUKSEN JOHDOSTA	62
205 artikla Vastine liitännäisvalitukseen	62
206 artikla Liitännäisvalituksen tekijän vastaus ja vastineen antajan vastaus	62
5 LUKU – ASIAN KÄSITTELYN SUULLINEN VAIHE	62
207 artikla Asian käsittelyn suullinen vaihe	62
6 LUKU – VALITUKSEN RATKAISEMINEN MÄÄRÄYKSELLÄ	62
208 artikla Valitus, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai joka on selvästi perusteeton	62
209 artikla Valitus, joka on selvästi hyväksyttävä	62
7 LUKU – PÄÄVALITUKSEN REKISTERISTÄ POISTAMISEN VAIKUTUS LIITÄNNÄISVALITUKSEEN	63
210 artikla Päävalituksen peruuttamisen tai tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvän puuttumisen vaikutus liitännäisvalitukseen	63
8 LUKU – OIKEUDENKÄYNTIKULUT JA -MAKSUT MUUTOKSENHAKUMENETTELYSSÄ	63
211 artikla Oikeudenkäyntikulut muutoksenhakumenettelyssä	63
9 LUKU – MUUTOKSENHAKUMENETTELYYN SOVELLETTAVAT MUUT MÄÄRÄYKSET	63
212 artikla Kirjelmien pituus	63
213 artikla Muutoksenhakumenettelyyn sovellettavat muut määräykset	63
10 LUKU – MUUTOKSENHAKU VÄLIINTULOHAKEMUKSEN HYLKÄÄMISTÄ KOSKEVAAN TAI VÄLITOIMIMENETTELYSSÄ TEHTYYN RATKAISUUN	64
214 artikla Muutoksenhaku väliintulohakemuksen hylkäämistä koskevaan tai välitoimimenettelyssä tehtyyn ratkaisuun	64
VI OSASTO – PALAUTETUN ASIAN KÄSITTELY	64
1 LUKU – RATKAISUT, JOTKA UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN TEKEE SINNE RATKAISUN KUMOAMISEN JÄLKEEN PALAUTETUSSA ASIASSA	64
215 artikla Unionin tuomioistuimen päätös ratkaisun kumoamisesta ja asian palauttamisesta	64
216 artikla Asian jakaminen ratkaisukokoonpanolle	64
217 artikla Asian käsittely	64
218 artikla Menettelyä koskevat säännöt	64
219 artikla Oikeudenkäyntikulut	65
2 LUKU – UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN RATKAISUT ASIAN UDELLEENKÄSITTELYN JA PALAUTTAMISEN JÄLKEEN	65
220 artikla Unionin tuomioistuimen päätös asian uudelleen käsittelystä ja palauttamisesta	65
221 artikla Asian jakaminen ratkaisukokoonpanolle	65
222 artikla Asian käsittely	65
223 artikla Oikeudenkäyntikulut	65
LOPPUMÄÄRÄYKSET	65
224 artikla Täytäntöönpanomääräykset	65
225 artikla Pakkotäytäntöönpano	65
226 artikla Kumoaminen	66
227 artikla Työjärjestyksen julkaiseminen ja voimaantulo	66

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TYÖJÄRJESTYS

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 19 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 254 artiklan viidennen kohdan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 106 A artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan ja erityisesti sen 19 artiklan kuudennen kohdan, 63 artiklan ja 64 artiklan toisen kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Toukokuun 2 päivänä 1991 vahvistettua työjärjestystä on muutettu useita kertoja, jotta yksittäiset muutokset antaisivat tuomioistuimen käytettäväksi sääntöjä, joiden avulla sillä olisi parhaat edellytykset käsitellä erilaiset oikeudenkäyntiasiat, joiden aihepiirit kehittyvät jatkuvasti vaihtelevammiksi.
- (2) Työjärjestys on uudistettava kokonaan, jotta tämä säännöstö kokonaisuutena saataisiin jälleen johdonmukaiseksi, jotta edistettäisiin oikeudenkäyntimenettelyä Euroopan unionin tuomioistuinten käsiteltäviksi saatettavissa asioissa koskevien sääntöjen yhdenmukaisuutta, jotta turvattaisiin tuomioistuimen edellytykset asioiden ratkaisemiseen kohtuullisessa ajassa, jotta selvennettäisiin asianosaisille kuuluvia oikeuksia, jotta täsmennettäisiin tuomioistuimen odotuksia asianosaisten edustajia kohtaan ja jotta eräät määräykset mukautettaisiin – muun muassa teknisen – kehityksen huomioon ottamiseksi oikeudenkäyntiasiakirjojen jättämisen ja tiedoksi antamisen osalta ja niiden toteuttamisessa havaittujen vaikeuksien huomioon ottamiseksi.
- (3) Immateriaalioikeuksia koskeviin kanteisiin samoin kuin Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen ratkaisuja koskeviin muutoksenhakuihin on niiden erityispiirteiden vuoksi sovellettava erityisiä menettelysääntöjä, jotka sisällytetään omiin osastoihinsa, vaikka niihin muuten sovelletaankin kanneasioiden käsittelyä koskevia määräyksiä. Kanneasioita, immateriaalioikeuksia koskevia kanneasioita sekä muutoksenhakuasioita koskevat säännöt muodostavat siten tämän työjärjestyksen rungon.
- (4) Saadun kokemuksen valossa on myös osoittautunut tarpeelliseksi täydentää ja selventää kutakin näistä menettelylajeista koskevia sääntöjä lainkäytön piiriin kuuluvien kannalta. Ne koskevat muun muassa varsinaisille asianosaisille ja vastaavasti väliintulijoille kuuluvien oikeuksien laajuutta sekä väliintulijan aseman saamista immateriaalioikeuksia koskevissa asioissa ja väliintulijalle tällöin kuuluvia oikeuksia. Kontradiktorisen periaatteen noudattamisesta ja asian ratkaisuun vaikuttavien arkaluonteisten tietojen luottamuksellisuuden turvaamistarpeesta eräissä tapauksissa annetaan omat määräyksensä. Virkamiestuomioistuimen ratkaisuja koskevien muutoksenhakujen yhteydessä on myös selvennin erotettava toisistaan päävalitus ja päävalituksen tiedoksi antamisen jälkeen tehty liitännäisvalitus. Immateriaalioikeuksia koskevissa asioissa on tehtävä samanlainen erottelu alkuperäisen kanteen ja liitännäiskanteen välillä, jonka väliintulija nostaa alkuperäisen kanteen tiedoksi antamisen jälkeen.
- (5) Eräiden oikeudenkäyntimenettelyjen soveltaminen on osoittanut niiden olevan liian monimutkaisia. Niitä on sen vuoksi syytä yksinkertaistaa. Tämän vuoksi säännöt oikeudenkäyntikielen määräytymisestä immateriaalioikeuksia koskevissa asioissa uudistetaan siten, että tilanteiden ennustettavuus asianomaisten osapuolien kannalta paranee ja käsittely tuomioistuimessa kevenee. Asian ratkaisemista yksipuolisella tuomiolla koskevien sääntöjen tarkoituksena on mahdollistaa kantajan edun vuoksi asian ratkaiseminen nopeammin, kun pois jäänyt vastaaja saattaa hakea takaisinsaantia kantajan voitettua asian.
- (6) Luettavuuden parantamiseksi on myös syytä koota kanneasioita koskevaan osastoon jo annettuihin tuomioihin ja määräyksiin kohdistuvia pyyntöjä ja hakemuksia koskevat määräykset, jotka nykyisin ovat hajallaan työjärjestyksen eri osastoissa ja luvuissa. Luettavuuden parantamiseksi sijoitetaan yhteen ja samaan osastoon myös määräykset oikeudenkäyntimenettelyistä unionin tuomioistuimen palautettua asian joko ratkaisun kumoamisen tai uudelleenkäsitteilyn jälkeen.
- (7) Vaikka tuomioistuimen on selviydyttävä yhä lisääntyvästä oikeudenkäyntiasioden määrästä, sen on edelleen annettava ratkaisunsa kohtuullisessa ajassa. Jo toteutettuja ponnisteluja oikeudenkäynnin keston lyhentämiseksi tuomioistuimessa käsiteltävissä asioissa on sen vuoksi tärkeää jatkaa muun muassa siten, että

immateriaalioikeuksia koskevien asioiden käsittelyn kirjallinen vaihe supistetaan yhteen kirjelmien vaihtoon, kanteessa esitettyjen vaatimusten tarkistamista koskevat pyynnöt säännellään, tiettyjä säädettyjä määräaikoja lyhennetään, väliintuloon sovellettavia sääntöjä yksinkertaistetaan poistamalla ne väliintulot, jotka voidaan sallia vielä tiedonannon julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* alkavan säädetyn määräajan jälkeen, antamalla unionin yleiselle tuomioistuimelle mahdollisuus ratkaista kanneasiat ilman asian käsittelyn suullista vaihetta silloin, kun kukaan varsinaisista asianosaisista ei ole pyytänyt istunnon pitämistä asianosaisten kuulemiseksi ja unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että sillä on asian asiakirja-aineiston perusteella riittävät tiedot, sekä mahdollisuus ratkaista muutoksenhakuasiat ilman asian käsittelyn suullista vaihetta, laajentamalla jaostojen puheenjohtajien ratkaisovaltaa sekä lisäämällä niitä tapauksia, joissa ratkaisu voidaan tehdä pelkällä päätöksellä.

- (8) Samassa tarkoituksessa unionin yleisen tuomioistuimen organisaatiota koskevaa työjärjestyksen osastoa täydennetään ottamalla siihen määräyksiä muun muassa niiden tilanteiden täsmentämiseksi, joissa asia voidaan siirtää ratkaisukokoonpanolta toiselle, sekä yhden tuomarin kokoonpanon toimivallan laajentamisesta siten, että immateriaalioikeuksia koskevat asiat voidaan ratkaista tässä kokoonpanossa.
- (9) Kontradiktorisen periaatteen noudattaminen asian käsittelyn johtamisessa vahvistetaan ilmaisemalla tämä periaate omassa artiklassaan ja sääntelemällä tarkoin ne tilanteet, joissa on poikkeuksellisesti perusteltua, että varsinaisen asianosaisten toimittamien tiettyjen arkaluonteisten tietojen, jotka ovat välttämättömiä asian ratkaisemiseksi, luottamuksellisuutta suojataan siten, ettei näitä tietoja anneta toiselle varsinaiselle asianosaiselle. Uusilla määräyksillä tuomioistuimelle annetaan myös nimenomaiset säännöt sen varalta, että tuomari pidättäytyy osallistumasta asian käsittelyyn tai hänet vapautetaan siitä. Uudistuksella on myös tarkoitus korottaa työjärjestyksen tasolle eräitä sellaisia määräyksiä, jotka ovat aikaisemmin sisältyneet käytännön ohjeisiin asianosaisille, kuten määräys kirjelmien pituudesta, tai kirjaajan ohjeisiin, kuten määräykset tunnistetietojen poistamisesta tai siitä, millä edellytyksillä muu kuin asianosainen voi saada tutustua asian oikeudenkäyntiaineistoon.
- (10) Työjärjestyksen luettavuutta parannetaan myös poistamalla joitakin vanhentuneita tai käytännössä soveltamatta jääneitä sääntöjä, numeroimalla kaikki tämän työjärjestyksen artiklojen kohdat, antamalla jokaiselle artiklalle oma otsikko ja yhtenäistämällä termistö,

ottaa huomioon unionin tuomioistuimen ilmaiseman yhteisymmärryksen,

neuvoston annettua hyväksyntänsä 10 päivänä helmikuuta 2015,

ON VAHVISTANUT TÄMÄN TYÖJÄRJESTYKSEN:

ALKUMÄÄRÄYKSET

1 artikla

Määritelmät

1. Tässä työjärjestyksessä
  - a) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen määräyksiin viitataan kyseisen perussopimuksen artiklan numerolla, jota edeltää lyhenne SEU
  - b) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen määräyksiin viitataan kyseisen perussopimuksen artiklan numerolla, jota edeltää lyhenne SEUT
  - c) Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen määräyksiin viitataan kyseisen perussopimuksen artiklan numerolla, jota edeltää lyhenne SEA
  - d) Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännöstä tehdystä pöytäkirjasta käytetään nimitystä perussääntö
  - e) Euroopan talousalueesta tehdystä sopimuksesta ⁽¹⁾ käytetään nimitystä ETA-sopimus
  - f) Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä 15.4.1958 annetusta neuvoston asetuksesta N:o 1 ⁽²⁾ käytetään nimitystä neuvoston asetus N:o 1.

⁽¹⁾ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁾ EYVL 17, 6.10.1958, s. 385/58.

2. Tätä työjärjestystä sovellettaessa
- a) unionin yleisellä tuomioistuimella tarkoitetaan niissä asioissa, jotka on jaettu tai siirretty jaostolle, kyseistä jaostoa, ja niissä asioissa, jotka on siirretty tai jaettu yhden tuomarin kokoonpanolle, kyseistä tuomaria
  - b) puheenjohtajalla tarkoitetaan, kun tätä termiä käytetään ilman lisämäärettä,
    - asioissa, joita ei vielä ole jaettu ratkaisukokoonpanolle, unionin yleisen tuomioistuimen presidenttiä
    - jaostoille jaetuissa asioissa sen jaoston puheenjohtajaa, jolle asia on jaettu
    - asioissa, jotka on siirretty tai jaettu yhden tuomarin kokoonpanolle, kyseistä tuomaria
  - c) asianosaisella tai asianosaisilla tarkoitetaan, kun tätä termiä käytetään ilman lisämäärettä, kaikkia oikeudenkäynnin asianosaisia väliintulijat mukaan lukien
  - d) varsinaisella asianosaisella tai varsinaisilla asianosaisilla tarkoitetaan tapauksen mukaan kantajaa tai vastaajaa tai molempia
  - e) asianosaisten oikeudenkäyntiedustajilla tarkoitetaan asianajajia ja asiamiehiä, jotka edustavat asianosaisia unionin yleisessä tuomioistuimessa perussäännön 19 artiklan mukaisesti; asiamiehillä voi olla avustajanaan asianajaja tai muu avustaja
  - f) toimielimellä tai toimielimillä tarkoitetaan SEU 13 artiklan 1 kohdassa mainittuja unionin toimielimiä sekä perussopimuksilla tai niiden täytäntöön panemiseksi annetuilla säädöksillä perustettuja elimiä ja laitoksia, jotka voivat olla asianosaisina unionin yleisessä tuomioistuimessa
  - g) virastolla tarkoitetaan tapauksen mukaan sisämarkkinoiden harmonisointivirastoa (tavaramerkit ja mallit) tai yhteisön kasvilajikevirastoa
  - h) EFTAn valvontaviranomaisella tarkoitetaan ETA-sopimuksessa mainittua Euroopan vapaakauppaliiton valvontaviranomaista
  - i) kanteilla tarkoitetaan SEUT 263, SEUT 265, SEUT 268 ja SEUT 272 artiklan perusteella nostettuja kanteita.

2 artikla

Työjärjestyksen tarkoitus

Tämän työjärjestyksen määräyksillä pannaan täytäntöön SEU:n, SEUT:n ja SEA:n asianomaiset määräykset ja perussääntö sekä täydennetään niitä tarpeellisin osin.

I OSASTO

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN ORGANISAATIO

1 luku

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN JÄSENET

3 artikla

Tuomarin ja julkisasiamiehen tehtävät

1. Kaikki unionin yleisen tuomioistuimen jäsenet toimivat pääsääntöisesti tuomarin tehtävissä.
2. Unionin yleisen tuomioistuimen jäseniä kutsutaan jäljempänä tuomareiksi.
3. Unionin yleisen tuomioistuimen presidenttiä, varapresidenttiä ja jaostojen puheenjohtajia lukuun ottamatta tuomari voi toimia yksittäisessä asiassa julkisasiamiehenä siten kuin 30 ja 31 artiklassa määrätään.
4. Tämän työjärjestyksen määräyksiä julkisasiamiehestä sovelletaan vain silloin, kun tuomari on nimetty julkisasiamieheksi.

4 artikla

Tuomareiden toimikauden alkaminen

Tuomarin toimikausi alkaa hänen nimittämistään koskevassa päätöksessä mainitusta päivästä. Jos päätöksessä ei mainita toimikauden alkamispäivää, toimikausi alkaa sinä päivänä, jona päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*5 artikla***Valan vannominen**

Ennen tehtävänsä ryhtymistä tuomarit vannovat unionin tuomioistuimessa perussäännön 2 artiklassa määrätyn valan seuraavasti:

”Minä vannon, että suoritan tehtäväni puolueettomasti ja tunnollisesti; minä vannon, etten ilmaise kenellekään mitään tuomioistuimen neuvotteluista.”

*6 artikla***Juhlallinen vakuutus**

Heti valan vannottuaan tuomarit allekirjoittavat perussäännön 4 artiklan kolmannessa kohdassa määrätyn juhlallisen vakuutuksen.

*7 artikla***Tuomarin vapauttaminen tehtävästään**

1. Jos unionin tuomioistuimen on perussäännön 6 artiklan nojalla ratkaistava unionin yleistä tuomioistuinta kuultuaan, eikä tuomari enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siitä johtuvia velvollisuuksia, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti kehottaa asianomaista esittämään huomautuksensa kirjaajan läsnä olematta.
2. Unionin yleisen tuomioistuimen lausunto perustellaan.
3. Lausunto, jonka mukaan tuomari ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siitä johtuvia velvollisuuksia, edellyttää, että unionin yleiseen tuomioistuimeen perussäännön 48 artiklan mukaisesti kuuluvien tuomarien enemmistö on äänestänyt sen puolesta. Tässä tapauksessa unionin tuomioistuimelle ilmoitetaan äänen jakautumisesta.
4. Äänestys on salainen ja tapahtuu kirjaajan läsnä olematta, eikä tuomari, jota asia koskee, osallistu päätösneuvotteluun.

*8 artikla***Virkaikäjärjestys**

1. Tuomareiden virkaikä lasketaan ajankohdasta, jona he ovat ryhtyneet tehtävänsä.
2. Tehtävässään yhtä kauan olleiden henkilöiden kesken virkaikäjärjestys määräytyy iän perusteella.
3. Tuomarit, joiden toimikausi on uudistettu, säilyttävät aikaisemman paikkansa virkaikäjärjestyksessä.

2 luku

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

*9 artikla***Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin ja varapresidentin valitseminen**

1. Tuomarit valitsevat keskuudestaan unionin yleisen tuomioistuimen presidentin kolmeksi vuodeksi kerrallaan heti SEUT 254 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetun tuomareiden osittaisen vaihtumisen jälkeen.
2. Jos unionin yleisen tuomioistuimen presidentin tehtävä päättyy kesken hänen toimikautensa, hänen tilalleen valitaan uusi presidentti jäljellä olevaksi toimikaudeksi.
3. Tässä artiklassa tarkoitetut vaalit toimitetaan salaisella äänestyksellä. Valituksi tulee tuomari, joka on saanut yli puolet unionin yleiseen tuomioistuimeen perussäännön 48 artiklan mukaisesti kuuluvien tuomareiden äänistä. Jos kukaan tuomareista ei saa tätä enemmistöä, pidetään uusia äänestyskierroksia, kunnes tämä enemmistö saavutetaan.

4. Tuomarit valitsevat sen jälkeen keskuudestaan unionin yleisen tuomioistuimen varapresidentin kolmeksi vuodeksi kerrallaan 3 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti. Jos hänen tehtävänsä päättyy kesken hänen toimikautensa, sovelletaan 2 kohtaa.

5. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentiksi ja varapresidentiksi tämän artiklan mukaisesti valittujen nimet julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

10 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin tehtävät

1. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti edustaa unionin yleistä tuomioistuinta.
2. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti johtaa unionin yleisen tuomioistuimen toimintaa ja hallintoa.
3. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti on puheenjohtajana 42 artiklassa tarkoitettussa yleiskokouksessa.
4. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti on puheenjohtajana suuressa jaostossa. Tällöin sovelletaan 19 artiklaa.
5. Jos unionin yleisen tuomioistuimen presidentti on sijoitettu jaostoon, hän on kyseisen jaoston puheenjohtaja. Tällöin sovelletaan 19 artiklaa.
6. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi päättää 89 artiklassa tarkoitetuista prosessinjohtotoimista asioissa, joita ei vielä ole jaettu ratkaisukokoonpanolle.

11 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen varapresidentin tehtävät

1. Unionin yleisen tuomioistuimen varapresidentti avustaa unionin yleisen tuomioistuimen presidenttiä tämän tehtävien hoitamisessa ja toimii presidentin sijaisena tämän ollessa estynyt.
2. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin pyynnöstä varapresidentti hoitaa presidentin puolesta 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä.
3. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa päätöksellään edellytykset, joiden mukaisesti unionin yleisen tuomioistuimen varapresidentti hoitaa unionin yleisen tuomioistuimen presidentille kuuluvia lainkäyttötehtäviä hänen puolestaan. Päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
4. Jos unionin yleisen tuomioistuimen varapresidentti on sijoitettu jaostoon, hän on kyseisen jaoston puheenjohtaja, jollei 10 artiklan 5 kohdasta muuta johdu. Tällöin sovelletaan 19 artiklaa.

12 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen presidentin ja varapresidentin este

Jos unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ja varapresidentti ovat samanaikaisesti estyneet, presidentin tehtäviä hoitaa yksi jaostojen puheenjohtajista tai, jollei tämä ole mahdollista, yksi muista tuomareista 8 artiklassa määrätyn järjestyksen mukaisesti.

3 luku

JAOSTOT JA RATKAISUKOKOONPANOT

1 jakso

Jaostojen perustaminen ja ratkaisukokoonpanojen muodostaminen

13 artikla

Jaostojen perustaminen

1. Unionin yleinen tuomioistuin perustaa keskuudestaan jaostoja, joissa asian käsittelyyn osallistuu kolme tai viisi tuomaria.

- Unionin yleinen tuomioistuin päättää tuomarien sijoittamisesta jaostoihin unionin yleisen tuomioistuimen presidentin esityksestä.
- Tämän artiklan mukaisesti tehdyt päätökset julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

14 artikla

Toimivaltainen ratkaisukokoonpano

- Unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäviksi saatetut asiat ratkaistaan jaostoissa, joissa asian käsittelyyn osallistuu kolme tai viisi tuomaria 13 artiklan mukaisesti.
- Asiat voidaan ratkaista suuressa jaostossa siten kuin 28 artiklassa määrätään.
- Asiat voidaan ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa, kun ne on siirretty tähän kokoonpanoon siten kuin 29 artiklassa määrätään.

15 artikla

Suuren jaoston kokoonpano

- Suureen jaostoon kuuluu viisitoista tuomaria.
- Unionin yleinen tuomioistuin päättää menettelytavasta, jonka mukaisesti suureen jaostoon kuuluvat tuomarit nimetään. Päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

16 artikla

Tuomarin pidättäytyminen ja vapauttaminen osallistumasta asian käsittelyyn

- Jos tuomari katsoo, ettei hän perussäännön 18 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan mukaisesti voi osallistua asian käsittelyyn, hänen on ilmoitettava siitä unionin yleisen tuomioistuimen presidentille, joka vapauttaa hänet osallistumasta käsittelyyn.
- Jos unionin yleisen tuomioistuimen presidentti katsoo, ettei tuomari perussäännön 18 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan mukaan voi osallistua asian käsittelyyn, presidentti ilmoittaa tästä asianomaiselle tuomarille ja kuulee häntä ennen tämän kysymyksen ratkaisemista.
- Jos tämän artiklan soveltamisessa ilmenee ongelmia, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti siirtää 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut kysymykset perussäännön 18 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti yleiskokouksen ratkaistaviksi. Tässä tapauksessa asianomainen tuomari ei osallistu ratkaisuun, joka tehdään hänen kuulemisensa jälkeen salaisella äänestyksellä kirjaajan läsnä olematta.

17 artikla

Ratkaisukokoonpanoon kuuluvan jäsenen este

- Jos asian käsittelyyn suuressa jaostossa osallistuvia tuomareita on vähemmän kuin edellä 15 artiklassa tarkoitettu tuomareiden lukumäärä sen vuoksi, että joku tuomareista on estynyt ennen asian siirtämistä päätösneuvotteluun tai asiassa pidettävää istuntoa, suurta jaostoa täydennetään unionin yleisen tuomioistuimen presidentin nimeämällä tuomarilla tuomareiden määrätyn lukumäärän saavuttamiseksi.
- Jos jaostossa, jossa asian käsittelyyn osallistuu kolme tai viisi tuomaria, on vähemmän kuin määrätty lukumäärä tuomareita sen vuoksi, että joku tuomareista on estynyt ennen asian siirtämistä päätösneuvotteluun tai asiassa pidettävää istuntoa, kyseisen jaoston puheenjohtaja nimeää estyneen tuomarin sijaan toisen samaan jaostoon kuuluvan tuomarin. Jollei kukaan samaan jaostoon kuuluva tuomari voi tulla estyneen tuomarin sijaan, jaoston puheenjohtaja ilmoittaa tästä unionin yleisen tuomioistuimen presidentille, joka nimeää unionin yleisen tuomioistuimen vahvistamien perusteiden mukaisesti muun tuomarin tuomareiden määrätyn lukumäärän saavuttamiseksi. Nämä perusteet sisältävä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
- Jos tuomari, jolle asia on siirretty tai jaettu käsiteltäväksi yhden tuomarin kokoonpanossa, on estynyt, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti nimeää hänen sijaansa toisen tuomarin.

2 jakso

Jaostojen puheenjohtajat

18 artikla

Jaostojen puheenjohtajien valitseminen

1. Tuomarit valitsevat keskuudestaan 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti kolmen tuomarin jaostojen ja viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajat.
2. Viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajat valitaan kolmeksi vuodeksi. Heidät voidaan valita tähän tehtävään uudelleen yhden kerran.
3. Kolmen tuomarin jaostojen puheenjohtajat valitaan määräajaksi.
4. Viiden tuomarin jaostojen puheenjohtajat valitaan heti sen jälkeen, kun unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ja varapresidentti on valittu 9 artiklan mukaisesti.
5. Jos jaoston puheenjohtajan tehtävä päättyy kesken hänen toimikautensa, hänen tilalleen valitaan uusi puheenjohtaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi.
6. Jaostojen puheenjohtajiksi tämän artiklan mukaisesti valittujen nimet julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

19 artikla

Jaoston puheenjohtajan toimivalta

1. Jaoston puheenjohtaja käyttää hänelle tämän työjärjestyksen mukaan kuuluvaa toimivaltaa kuultuaan esittelevää tuomaria.
2. Jaoston puheenjohtaja voi siirtää toimivaltaansa kuuluvan päätöksen jaoston tehtäväksi.

20 artikla

Jaoston puheenjohtajan este

Jos jaoston puheenjohtaja on estynyt, hänen tehtäviään hoitaa 8 artiklassa tarkoitetun järjestyksen mukaisesti määräytyvä samaan ratkaisukokoonpanoon kuuluva tuomari, tämän kuitenkin rajoittamatta 10 artiklan 5 kohdan ja 11 artiklan 4 kohdan soveltamista.

3 jakso

Päätösneuvottelut

21 artikla

Päätösneuvotteluja koskevat menettelysäännöt

1. Unionin yleisen tuomioistuimen päätösneuvottelut ovat salaisia ja pysyvästi salassa pidettäviä.
2. Jos asiassa on pidetty istunto asianosaisten kuulemiseksi, päätösneuvotteluun osallistuvat vain istuntoon osallistuneet tuomarit.
3. Jokainen päätösneuvotteluun osallistuva tuomari esittää mielipiteensä ja sen perustelut.
4. Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuksi tulee mielipide, jota tuomareiden enemmistö on keskustelun päätyttyä kannattanut. Tuomarit äänestävät 8 artiklassa määrättyyn nähden päinvastaisessa järjestyksessä kuitenkin siten, että esittelevä tuomari äänestää ensimmäisenä ja puheenjohtaja viimeisenä.

22 artikla

Päätösneuvotteluun osallistuvien tuomareiden lukumäärä

Jos tuomareita on jonkun tuomarin estymisen vuoksi parillinen määrä, 8 artiklan mukaisessa virkaikäjärjestyksessä viimeisenä oleva tuomari ei osallistu päätösneuvotteluun, paitsi jos hän on puheenjohtaja tai esittelevä tuomari. Viimeksi mainitussa tapauksessa virkaikäjärjestyksessä välittömästi hänen edellään oleva tuomari ei osallistu päätösneuvotteluun.

23 artikla

Suuren jaoston päätösvaltainen jäsenmäärä

1. Suuren jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että asian käsittelyssä on läsnä yksitoista tuomaria.
2. Jos tuomareita on jonkun tuomarin estymisen vuoksi läsnä päätösvaltaista määrää vähemmän, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti nimeää muun tuomarin suuren jaoston täydentämiseksi päätösvaltaiseksi.
3. Jos tuomareita ei asianosaisten kuulemiseksi pidetyn istunnon jälkeen ole enää läsnä päätösvaltaista määrää, sijaan tulevat tuomarit nimetään siten kuin 2 kohdassa määrätään ja asiassa pidetään uusi istunto, jos joku varsinaisista asianosaisista sitä pyytää. Unionin yleinen tuomioistuin voi pitää uuden istunnon myös omasta aloitteestaan. Uusi istunto on pidettävä, jos asiassa on toteutettu asian selvittämistoimia 91 artiklan a tai d alakohdan taikka 96 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Jollei uutta istuntoa pidetä, 21 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta.

24 artikla

Kolmen tuomarin jaoston ja viiden tuomarin jaoston päätösvaltainen jäsenmäärä

1. Kolmen tuomarin jaoston ja viiden tuomarin jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on, että asian käsittelyssä on läsnä kolme tuomaria.
2. Jos kolmen tuomarin jaostossa tai viiden tuomarin jaostossa on jonkun tuomarin estymisen vuoksi läsnä päätösvaltaista määrää vähemmän tuomareita, jaoston puheenjohtaja nimeää estyneen tuomarin sijaan muun samaan jaostoon kuuluvan tuomarin. Jollei kukaan samaan jaostoon kuuluva tuomari voi tulla estyneen tuomarin sijaan, jaoston puheenjohtaja ilmoittaa tästä unionin yleisen tuomioistuimen presidentille, joka nimeää unionin yleisen tuomioistuimen vahvistamien perusteiden mukaisesti muun tuomarin jaoston täydentämiseksi päätösvaltaiseksi. Nämä perusteet sisältävä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
3. Jos tuomareita ei asianosaisten kuulemiseksi pidetyn istunnon jälkeen ole enää läsnä päätösvaltaista määrää, sijaan tulevat tuomarit nimetään siten kuin 2 kohdassa määrätään ja asiassa pidetään uusi istunto, jos joku varsinaisista asianosaisista sitä pyytää. Unionin yleinen tuomioistuin voi pitää uuden istunnon myös omasta aloitteestaan. Uusi istunto on pidettävä, jos asiassa on toteutettu asian selvittämistoimia 91 artiklan a tai d alakohdan taikka 96 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Uusi istunto on pidettävä, jos useampi kuin yksi alkuperäiseen istuntoon osallistuneista tuomareista joudutaan korvaamaan. Jollei uutta istuntoa pidetä, 21 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta.

4 luku

ASIOIDEN JAKAMINEN JA UUELLEEN JAKAMINEN, ESITTELEVÄN TUOMARIN NIMEÄMINEN, ASIAN SIIRTÄMINEN RATKAISUKOKOONPANOLLE JA SIIRTÄMINEN YHDEN TUOMARIN KOKOONPANOON

25 artikla

Jakoperusteet

1. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa perusteet, joiden mukaisesti asiat jaetaan jaostojen kesken. Unionin yleinen tuomioistuin voi antaa tiettyihin aihepiireihin kuuluvat asiat tietyn jaoston tai tiettyjen jaostojen ratkaistaviksi.
2. Päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

26 artikla

Asian jakaminen ja esittelevän tuomarin nimeäminen

1. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti jakaa mahdollisimman pian vireillepanoasiakirjan saapumisen jälkeen asiat jaostoille perusteilla, jotka unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut 25 artiklan mukaisesti.
2. Jaoston puheenjohtaja tekee unionin yleisen tuomioistuimen presidentille ehdotuksen esittelevän tuomarin nimeämiseksi kussakin jaostolle jaetussa asiassa. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ratkaisee asian.
3. Jos kolmen tuomarin jaostoon sijoitettujen tuomareiden lukumäärä on suurempi kuin kolme tai viiden tuomarin jaostoon sijoitettujen tuomareiden vastaavasti suurempi kuin viisi, jaoston puheenjohtaja määrää asian käsittelyyn osallistuvat tuomarit.

27 artikla

Uuden esittelevän tuomarin nimeäminen ja asian jakaminen uudelleen

1. Jos esittelevä tuomari on estynyt, toimivaltaisen ratkaisukokoonpanon puheenjohtaja ilmoittaa tästä unionin yleisen tuomioistuimen presidentille, joka nimeää uuden esittelevän tuomarin. Jos tätä tuomaria ei ole sijoitettu jaostoon, jolle asia on alun perin jaettu, asia käsitellään siinä jaostossa, johon uusi esittelevä tuomari kuuluu.
2. Tiettyjen asioiden kohteen keskinäisen yhteyden huomioon ottamiseksi unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi asianomaisia esitteleviä tuomareita kuultuaan perustellulla päätöksellä jakaa asiat uudelleen, jotta sama esittelevä tuomari voi valmistella kaikki kyseessä olevat asiat. Jos esittelevä tuomari, jolle asiat on jaettu uudelleen, ei kuulu siihen jaostoon, jolle asiat on alun perin jaettu, asiat käsitellään siinä jaostossa, johon uusi esittelevä tuomari kuuluu.
3. Hyvän oikeudenhoidon niin vaatiessa unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi asianomaisia tuomareita kuultuaan ennen 87 artiklassa tarkoitetun alustavan kertomuksen esittämistä perustellulla päätöksellä poikkeuksellisesti nimetä asiaan uuden esittelevän tuomarin. Jos tätä tuomaria ei ole sijoitettu jaostoon, jolle asia on alun perin jaettu, asia käsitellään siinä jaostossa, johon uusi esittelevä tuomari kuuluu.
4. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti kuulee asianomaisten jaostojen puheenjohtajien huomautukset ennen 1–3 kohdassa tarkoitettuja päätöksiä.
5. Jos jaostojen kokoonpanot muuttuvat tuomareiden sijoittamista jaostoihin koskevan unionin yleisen tuomioistuimen päätöksen johdosta, asia käsitellään siinä jaostossa, johon esittelevä tuomari kuuluu kyseisen päätöksen jälkeen, paitsi jos asiassa on aloitettu päätösneuvottelu tai asian käsittelyn suullinen vaihe.

28 artikla

Siirtäminen jaostolle, jossa käsittelyyn osallistuu eri määrä tuomareita

1. Jos se on asian oikeudellisen vaikeuden tai merkityksen vuoksi tai erityisistä syistä perusteltua, asia voidaan siirtää suurelle jaostolle tai sellaiselle jaostolle, jossa asian käsittelyyn osallistuu eri määrä tuomareita.
2. Asiaa käsittelevä jaosto tai unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi asian käsittelyn missä tahansa vaiheessa joko omasta aloitteestaan tai jonkun varsinaisen asianosaisen pyynnöstä ehdottaa yleiskokoukselle 1 kohdassa tarkoitettua asian siirtämistä.
3. Asian siirtämisestä jaostolle, jossa käsittelyyn osallistuvien tuomareiden määrä on suurempi, päättää yleiskokous.
4. Asian siirtämisestä jaostolle, jossa käsittelyyn osallistuvien tuomareiden määrä on pienempi, päättää yleiskokous kuultuaan varsinaisia asianosaisia.
5. Asia on oikeudenkäynnissä asianosaisena olevan jäsenvaltion tai unionin toimielimen pyynnöstä käsiteltävä jaostossa, jossa käsittelyyn osallistuu vähintään viisi tuomaria.

29 artikla

Siirtäminen yhden tuomarin kokoonpanolle

1. Esittelevä tuomari voi käsitellä yhden tuomarin kokoonpanossa jäljempänä mainitut kolmen tuomarin jaostolle jaetut asiat, jotka soveltuvat yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistaviksi, jos asiassa esiin tullessiin oikeudellisiin kysymyksiin tai tosiseikkoja koskeviin kysymyksiin ei liity vaikeuksia, asia on merkitykseltään vähäinen eivätkä erityiset syyt toisin vaadi ja asia on siirretty siten kuin tässä artiklassa määrätään:
  - a) jäljempänä 171 artiklassa tarkoitettuja asiat
  - b) SEUT 263 artiklan neljännen kohdan, SEUT 265 artiklan kolmannen kohdan ja SEUT 268 artiklan nojalla vireille pannut asiat, joihin liittyy pelkästään sellaisia kysymyksiä, jotka on jo ratkaistu vakiintuneessa oikeuskäytännössä, tai jotka kuuluvat sellaisten asioiden sarjaan, joilla on sama kohde ja joista yksi on jo ratkaistu lainvoimaisesti
  - c) SEUT 272 artiklan nojalla vireille pannut asiat.

2. Yhden tuomarin kokoonpanolle ei voida siirtää
  - a) kanteita, joissa vaaditaan yleisesti sovellettavan toimen kumoamista, eikä asioita, joissa esitetään nimenomainen väite yleisesti sovellettavan toimen lainvastaisuudesta
  - b) asioita, jotka koskevat
    - kilpailusääntöjen ja yrityskeskittymien valvontaa koskevien sääntöjen soveltamista
    - valtiontukia koskevien sääntöjen soveltamista
    - kauppaa suojaavia toimenpiteitä koskevien sääntöjen soveltamista
    - maatalouden yhteistä markkinajärjestelyä koskevien sääntöjen soveltamista, paitsi jos asiat kuuluvat sellaisten asioiden sarjaan, joilla on sama kohde ja joista yksi on jo ratkaistu lainvoimaisesti.
3. Asian siirtämisestä yhden tuomarin kokoonpanolle päättää varsinaisia asianosaisia kuultuaan se kolmen tuomarin jaosto, jonka käsiteltävänä asia on. Jos oikeudenkäynnissä asianosaisena oleva jäsenvaltio tai unionin toimielin vastustaa asian käsittelevä yhden tuomarin kokoonpanossa, asia on pysyttävä sen jaoston käsiteltävänä, johon esittelevä tuomari kuuluu.
4. Asiaa yhden tuomarin kokoonpanossa käsittelevä tuomari siirtää asian takaisin jaoston käsiteltäväksi, jos hän toteaa, etteivät yhden tuomarin kokoonpanossa käsittelyn edellytykset enää täyty.

5 luku

JULKISASIAMIESTEN NIMEÄMINEN

30 artikla

Tapaukset, joissa julkisasiamies nimetään

Unionin yleinen tuomioistuin voi käyttää apunaan julkisasiamiestä, jos se pitää tätä tarpeellisena asian oikeudellisen vaikeuden tai sen tosiseikkojen monimutkaisuuden vuoksi.

31 artikla

Menettely julkisasiamiestä nimettäessä

1. Julkisasiamiehen nimeämisestä tiettyyn asiaan päättää yleiskokous sen jaoston pyynnöstä, jolle asia on jaettu tai siirretty.
2. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti nimeää kyseisessä asiassa julkisasiamiehenä toimivan tuomarin.
3. Kun julkisasiamies on nimetty, hänen huomautuksensa kuullaan ennen 16, 28, 45, 68, 70, 83, 87, 90, 92, 98, 103, 105, 106, 113, 126–132, 144, 151, 165, 168, 169 ja 207–209 artiklassa tarkoitettujen ratkaisujen tekemistä.

6 luku

KIRJAAMO

1 jakso

Kirjaaja

32 artikla

Kirjaajan nimittäminen

1. Unionin yleinen tuomioistuin nimittää kirjaajan.
2. Kirjaajan toimen avoinna olemisesta julkaistaan ilmoitus *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Toimesta kiinnostuneita kehoitetaan toimittamaan määräajassa, joka ei saa olla lyhyempi kuin kolme viikkoa, hakemuksensa, joihin on liitettävä täydelliset tiedot heidän kansalaisuudestaan, korkeakoulututkinnoistaan, kielitaidostaan, nykyisistä ja aikaisemmista työpaikoistaan sekä mahdollisesta kokemuksestaan tuomioistuintyöstä tai kansainvälisistä tehtävistä.
3. Äänestyksessä noudatetaan 9 artiklan 3 kohdassa määrättyä menettelyä.

4. Kirjaaja nimitetään kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Hänet voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi. Unionin yleinen tuomioistuin voi päättää, että kirjaajan toimessa oleva henkilö nimitetään uudeksi toimikaudeksi ilman 2 kohdassa määrättyä menettelyä. Tällöin sovelletaan 3 kohtaa.
5. Kirjaaja vannoo 5 artiklassa määrätyn valan ja allekirjoittaa 6 artiklassa tarkoitetun juhlallisen vakuutuksen.
6. Kirjaaja voidaan vapauttaa tehtävästään vain, jos hän ei enää täytä tehtävänsä edellyttämiä vaatimuksia tai siitä johtuvia velvollisuuksia. Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee asian kirjaajan läsnä olematta varattuaan hänelle tilaisuuden esittää huomautuksensa.
7. Jos kirjaajan tehtävä päättyy kesken hänen toimikautensa, unionin yleinen tuomioistuin nimittää uuden kirjaajan kuuden vuoden toimikaudeksi.
8. Tämän artiklan mukaisesti nimitetyn kirjaajan nimi julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

33 artikla

Apulaiskirjaaja

Unionin yleinen tuomioistuin voi kirjaajaan sovellettavaa menettelyä noudattaen nimittää yhden tai useamman apulaiskirjaajan avustamaan kirjaajaa ja hoitamaan kirjaajan tehtäviä tämän ollessa estynyt.

34 artikla

Kirjaajan ja apulaiskirjaajan este

Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti nimeää ne virkamiehet tai muuhun henkilöstöön kuuluvat, jotka hoitavat kirjaajan tehtäviä kirjaajan ja mahdollisen apulaiskirjaajan ollessa estyneitä.

35 artikla

Kirjaajan tehtävät

1. Kirjaaja vastaa unionin yleisen tuomioistuimen presidentin alaisuudessa kaikkien asiakirjojen vastaanottamisesta, lähettämisestä ja säilyttämisestä sekä tämän työjärjestyksen mukaisten tiedoksiantojen toimittamisesta.
2. Kirjaaja avustaa unionin yleisen tuomioistuimen jäseniä heidän kaikissa virkatehtävissään.
3. Kirjaaja säilyttää sinettiä ja vastaa arkistoista. Hän huolehtii unionin yleisen tuomioistuimen julkaisuista ja erityisesti oikeustapauskokoelmasta sekä unionin yleistä tuomioistuinta koskevien asiakirjojen julkaisemisesta internetissä.
4. Kirjaaja huolehtii unionin yleisen tuomioistuimen hallinnosta, varainhoidosta ja kirjanpidosta unionin yleisen tuomioistuimen presidentin alaisuudessa ja Euroopan unionin tuomioistuimen hallinnon avustamana.
5. Kirjaaja osallistuu unionin yleisen tuomioistuimen istuntoihin, jollei tässä työjärjestyksessä toisin määrätä.

36 artikla

Rekisterin pitäminen

1. Kirjaamossa pidetään kirjaajan vastuulla rekisteriä, johon merkitään kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat niiden saapumisjärjestyksessä.
2. Kun asiakirja merkitään rekisteriin, kirjaaja tekee tästä merkinnän oikeudenkäyntiasiakirjan alkuperäiskappaleeseen tai tämän työjärjestyksen 74 artiklan nojalla tehdyn päätöksen mukaisesti alkuperäiskappaleena pidettävään versioon ja asianosaisen pyynnöstä myös tämän sitä varten esittämään jäljennökseen.

3. Rekisterimerkintä ja 2 kohdassa tarkoitetut merkinnät ovat todistusvoimaisia.

37 artikla

Tietojen saaminen rekisteristä

Jokainen voi kirjaamossa tutustua rekisteriin ja saada maksua vastaan siitä jäljennöksiä tai otteita kirjaamon hinnaston mukaisesti, jonka unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa kirjaajan esityksestä.

38 artikla

Asiaa koskevaan asiakirja-aineistoon tutustuminen

1. Jollei 68 artiklan 4 kohdan, 103–105 artiklan ja 144 artiklan 7 kohdan määräyksistä muuta johdu, oikeudenkäynnin asianosaiset voivat tutustua asiaa koskevaan asiakirja-aineistoon ja saada oikeudenkäyntiasiakirjoista sekä määräyksistä ja tuomioista oikeaksi todistettuja jäljennöksiä 37 artiklassa tarkoitetun kirjaamon hinnaston mukaisesti.

2. Mikään yksityinen tai julkinen taho, joka ei ole asianosainen, ei voi tutustua asiaa koskevaan asiakirja-aineistoon, jollei unionin yleisen tuomioistuimen presidentti nimenomaisesti anna siihen lupaa asianosaisia kuultuaan. Tämä lupa voidaan antaa täysimääräisenä tai osittaisena ainoastaan kirjallisesta hakemuksesta, jossa on oltava yksityiskohtaiset perustelut laillisesta intressistä tutustua asiakirja-aineistoon.

2 jakso

Avustava henkilöstö

39 artikla

Virkamiehet ja muu henkilöstö

1. Virkamiehet ja muu henkilöstö, joiden tehtävänä on avustaa suoraan puheenjohtajaa, tuomareita ja kirjaajaa, nimitetään virkamiehiä koskevien henkilöstösääntöjen ja muun henkilöstön palvelussuhteeseen sovellettavien ehtojen vahvistamista koskevan asetuksen mukaisesti. He kuuluvat kirjaajan alaisuuteen unionin yleisen tuomioistuimen presidentin valvonnassa.

2. He vannovat unionin yleisen tuomioistuimen presidentin edessä kirjaajan läsnä ollessa jommankumman seuraavista valoista:

”Minä vannon, että suoritan unionin yleisen tuomioistuimen minulle antamat tehtävät kunniallisesti, vaitiolovelvollisuuttani noudattaen ja tunnollisesti.”

tai

”Minä vakuutan juhallisesti, että suoritan unionin yleisen tuomioistuimen minulle antamat tehtävät kunniallisesti, vaitiolovelvollisuuttani noudattaen ja tunnollisesti.”

7 luku

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TOIMINTA

40 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen istuntojen paikka

Unionin yleinen tuomioistuin voi päättää pitävänsä tietyn istunnon tai tietyt istunnot muualla kuin unionin yleisen tuomioistuimen kotipaikassa.

41 artikla

Unionin yleisen tuomioistuimen työkalenteri

1. Työvuosi alkaa kunkin kalenterivuoden syyskuun 1 päivänä ja päättyy seuraavan vuoden elokuun 31 päivänä.
2. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa lomakautensa.
3. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ja jaostojen puheenjohtajat voivat tuomioistuimen lomakauden aikana kiireellisissä tapauksissa kutsua tuomarit ja tapauksen mukaan julkisasiamiehen koolle.

4. Unionin yleinen tuomioistuin noudattaa sen kotipaikassa voimassa olevia virallisia vapaapäiviä.
5. Unionin yleinen tuomioistuin voi pätevästä syystä myöntää tuomareille tilapäistä vapautusta virkatehtävien hoitamisesta.
6. Tuomioistuimen lomakausien ajankohdat julkaistaan vuosittain *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

42 artikla

Yleiskokous

1. Ratkaisut, jotka koskevat hallintoasioita, sekä 7, 9, 11, 13, 15, 16, 18, 25, 28, 31–33, 41, 74 ja 224 artiklassa tarkoitetut ratkaisut tehdään unionin yleisen tuomioistuimen yleiskokouksessa, johon kaikki tuomarit osallistuvat äänivaltaisina jäseninä, jollei tässä työjärjestyksessä toisin määrätä. Kirjaaja on läsnä, jollei unionin yleinen tuomioistuin toisin päättä.
2. Jos yleiskokouksen koolle kutsumisen jälkeen todetaan, ettei läsnä ole perussäännön 17 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettua päätösvaltaista jäsenmäärää, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti siirtää kokousta, kunnes se on päätösvaltainen.

43 artikla

Pöytäkirjan laatiminen

1. Kun kirjaaja on läsnä unionin yleisen tuomioistuimen istunnossa, kirjaaja laatii tarvittaessa pöytäkirjan, jonka unionin yleisen tuomioistuimen presidentti tai tapauksen mukaan jaoston puheenjohtaja allekirjoittaa yhdessä kirjaajan kanssa.
2. Jos kirjaaja ei ole läsnä unionin yleisen tuomioistuimen istunnossa, unionin yleinen tuomioistuin antaa tarvittaessa 8 artiklassa tarkoitetussa virkaikäjärjestyksessä viimeisenä olevan tuomarin tehtäväksi laatia pöytäkirjan, jonka unionin yleisen tuomioistuimen presidentti tai tapauksen mukaan jaoston puheenjohtaja allekirjoittaa yhdessä tämän tuomarin kanssa.

II OSASTO

KIELIÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT

44 artikla

Oikeudenkäyntikielien

Oikeudenkäyntikieliä ovat bulgaria, englanti, espanja, hollanti, iiri, italia, kreikka, kroaatti, latvia, liettua, malta, portugali, puola, ranska, romania, ruotsi, saksa, slovakkia, sloveeni, suomi, tanska, tšekki, unkari ja viro.

45 artikla

Oikeudenkäyntikielen määrättyminen

1. Tämän työjärjestyksen 1 artiklassa tarkoitetuissa kanteissa oikeudenkäyntikielen valitsee kantaja, jollei seuraavista määräyksistä muuta johdu:
  - a) jos vastaaja on jäsenvaltio, jäsenvaltion kansalaisuuden omaava luonnollinen henkilö tai jäsenvaltion oikeuden mukainen oikeushenkilö, oikeudenkäyntikieli on tämän valtion virallinen kieli; jos virallisia kieliä on useampia, kantaja voi valita niistä itselleen sopivan
  - b) varsinaisten asianosaisten yhteisestä pyynnöstä voidaan antaa lupa käyttää muuta 44 artiklassa mainittua kieltä kokonaan tai osittain
  - c) asianosaisten pyynnöstä voidaan muiden asianosaisten kuulemisen jälkeen antaa lupa käyttää b alakohdan määräyksistä poiketen muuta 44 artiklassa tarkoitettua kieltä oikeudenkäyntikielenä kokonaan tai osittain; toimitin ei voi esittää tällaista pyyntöä.

2. Edellä tarkoitetun pyynnön ratkaisee puheenjohtaja päätöksellä; hänen on siirrettävä unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi pyyntö, jos se hänen mielestään tulisi hyväksyä, vaikkeivät kaikki asianosaiset ole suostuneet siihen.
3. Rajoittamatta 1 kohdan b ja c alakohdan määräysten soveltamista
  - a) käsiteltäessä perussäännön liitteessä I olevissa 9 ja 10 artiklassa tarkoitettuja muutoksenhakuja virkamiestuomioistuimen ratkaisuihin oikeudenkäyntikielenä on muutoksenhaun kohteena olevassa virkamiestuomioistuimen ratkaisussa käytetty kieli
  - b) käsiteltäessä virheen korjaamista koskevaa pyyntöä, ratkaisun täydentämistä koskevaa hakemusta, takaisinsaanti-hakemusta yksipuolista tuomiota vastaan, kolmannen osapuolen kantelua, tulkintapyyntöä, purkamista koskevaa hakemusta tai korvattavien oikeudenkäyntikulujen riitauttamista oikeudenkäyntikielenä on kieli, jota on käytetty siinä ratkaisussa, johon pyyntö, hakemus tai riitauttaminen liittyy.
4. Rajoittamatta 1 kohdan b ja c alakohdan määräysten soveltamista, käsiteltäessä 1 artiklassa tarkoitettuja kanteita viraston valituslautakuntien päätöksistä immateriaalioikeuksia koskevien sääntöjen soveltamista koskevissa asioissa
  - a) oikeudenkäyntikielen valitsee kantaja, jos tämä on ollut ainoa asianosainen asian käsittelyssä viraston valituslautakunnassa
  - b) kannekirjelmän kielestä, jonka kantaja on valinnut 44 artiklassa mainituista kielistä, tulee oikeudenkäyntikieli, jos kukaan muista asianosaisista asian käsittelyssä viraston valituslautakunnassa ei vastusta tätä määräajassa, jonka kirjaaja asettaa kannekirjelmän toimittamisen jälkeen
  - c) jos asian käsittelyssä viraston valituslautakunnassa asianosaisena ollut muu kuin kantaja vastustaa kannekirjelmän kieltä, oikeudenkäyntikieleksi tulee unionin yleisessä tuomioistuimessa riitautetussa päätöksessä käytetty kieli; tällöin kirjaaja huolehtii kannekirjelmän kääntämisestä oikeudenkäyntikielille.

46 artikla

Oikeudenkäyntikielen käyttäminen

1. Oikeudenkäyntikieltä käytetään erityisesti asianosaisten kirjelmissä ja suullisissa lausumissa sekä niiden liiteasiakirjoissa samoin kuin unionin yleisen tuomioistuimen pöytäkirjoissa ja ratkaisuisa.
2. Asiakirjoihin tai liitteisiin, jotka on laadittu muulla kuin oikeudenkäyntikielillä, on oheistettava oikeudenkäyntikielille tehty käännös.
3. Laajoista asiakirjoista saadaan kuitenkin esittää käännös, jossa on otteita niistä. Puheenjohtaja voi kuitenkin aina joko omasta aloitteestaan tai asianosaisten pyynnöstä vaatia laajempaa tai täydellistä käännöstä.
4. Poiketen siitä, mitä edellä määrätään, jäsenvaltioilla on oikeus käyttää omaa virallista kieltään, kun ne osallistuvat unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevan oikeusriidan käsittelyyn. Tätä määräystä sovelletaan sekä kirjallisiin asiakirjoihin että suullisiin lausumiin. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielille.
5. ETA-sopimuksen osapuolina oleville muille valtioille kuin jäsenvaltioille sekä EFTAn valvontaviranomaiselle voidaan antaa lupa käyttää jotakin muuta 44 artiklassa mainittua kieltä kuin oikeudenkäyntikieltä, kun ne osallistuvat unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olevan oikeusriidan käsittelyyn. Tätä määräystä sovelletaan sekä kirjallisiin asiakirjoihin että suullisiin lausumiin. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielille.
6. Jos todistaja tai asiantuntija ilmoittaa, ettei hän pysty riittävästi ilmaisemaan itseään millään 44 artiklassa mainitulla kielellä, puheenjohtaja antaa hänelle luvan esittää kertomuksensa muulla kielellä. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielille.
7. Puheenjohtaja voi asian käsittelyä johtaessaan sekä tuomarit ja mahdollisesti julkisasiamies kysymyksiä esittäessään ja julkisasiamies ratkaisuehdotuksessaan käyttää muuta 44 artiklassa mainittua kieltä kuin oikeudenkäyntikieltä. Kirjaaja huolehtii tarvittavista käännöksistä oikeudenkäyntikielille.

47 artikla

Kirjaajan tehtävät kieliä koskevissa järjestelyissä

Kirjaaja huolehtii siitä, että unionin yleisessä tuomioistuimessa asian käsittelyn aikana suullisesti tai kirjallisesti lausuttu käännetään tuomarin, julkisasiamiehen tai asianosaisten pyynnöstä heidän valitsemilleen 44 artiklassa mainituille kielille.

48 artikla

Kieliä koskevat järjestelyt unionin yleisen tuomioistuimen julkaisuissa

Unionin yleisen tuomioistuimen julkaisut laaditaan neuvoston asetuksen N:o 1 1 artiklassa tarkoitetuilla kielillä.

49 artikla

Todistusvoimaiset asiakirjat

Oikeudenkäyntikielillä tai muulla tämän työjärjestyksen 45 tai 46 artiklan mukaisesti sallitulla kielellä laaditut asiakirjat ovat todistusvoimaisia.

III OSASTO**KANTEET**

50 artikla

Soveltamisala

Tämän osaston määräyksiä sovelletaan 1 artiklassa tarkoitettuihin kanteisiin.

1 luku

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 jakso

Asianosaisien edustaminen

51 artikla

Velvollisuus käyttää oikeudenkäyntiedustajaa

1. Asianosaisilla on oltava oikeudenkäyntiedustajanaan asiamies tai asianajaja siten kuin perussäännön 19 artiklassa määrätään.
2. Asianosaisen edustajana tai avustajana toimivan asianajajan on jätettävä kirjaamoon todistus, joka osoittaa hänen kelpoisuutensa esiintyä jonkin jäsenvaltion tai muun ETA-sopimuksen osapuolena olevan valtion tuomioistuimissa.
3. Asianajajan, jonka edustama asianosainen on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, on lisäksi jätettävä kirjaamoon tämän antama valtakirja.
4. Jollei 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja asiakirjoja ole jätetty, kirjaaja asettaa kyseessä olevalle asianosaiselle kohtuullisen määräajan, jossa ne on toimitettava. Jollei asiakirjoja ole toimitettu asetetussa määräajassa, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, jätetäänkö kanne tai kirjelmä tutkimatta tämän menettelyvaatimuksen noudattamatta jättämisen vuoksi.

2 jakso

Asianosaisien edustajien oikeudet ja velvollisuudet

52 artikla

Erioikeudet, koskemattomuus ja vapaudet

1. Asiamiehet, avustajat ja asianajajat, jotka esiintyvät unionin yleisessä tuomioistuimessa tai missä tahansa lainkäyttöviranomaisessa, jolta unionin yleinen tuomioistuin on pyytänyt virka-apua, nauttivat koskemattomuutta siltä osin kuin kysymys on asiaa tai asianosaisia koskevista suullisista tai kirjallisista lausumista.
2. Asiamiehillä, avustajilla ja asianajajilla on lisäksi seuraavat erioikeudet ja vapaudet:
  - a) Mitään oikeudenkäyntiin liittyvää asiakirjaa ei saa etsiä tai takavarikoida. Kiistatapauksissa tulli- tai poliisiviranomaiset voivat sinetöidä kyseiset asiakirjat, jotka välittömästi sen jälkeen toimitetaan unionin yleiseen tuomioistuimeen tarkastettaviksi kirjaajan ja asianomaisen henkilön läsnä ollessa.
  - b) Asiamiehillä, avustajilla ja asianajajilla on oikeus liikkua vapaasti tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa.

53 artikla

Asianosaisten oikeudenkäyntiedustajan asema

1. Edellä 52 artiklassa mainittujen erioikeuksien, koskemattomuuden ja vapauksien saamiseksi asianomaisen henkilön on etukäteen osoitettava asemansa seuraavasti:
  - a) asiamiehen on esitettävä päämiehensä antama virallinen asiakirja, josta päämies toimittaa välittömästi jäljennöksen kirjaajalle
  - b) asianajajan on esitettävä todistus, joka osoittaa hänen olevan oikeutettu esiintymään jonkin jäsenvaltion tai ETA-sopimuksen osapuolena olevan muun valtion tuomioistuimissa, ja mikäli hänen edustamansa asianosainen on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, tämän antama valtakirja
  - c) avustajan on esitettävä avustamansa asianosaisen antama valtakirja.
2. Kirjaaja antaa mainituille henkilöille tarvittaessa todistuksen heidän asemastaan. Todistus on voimassa määräjajan. Sen voimassaoloaikaa voidaan pidentää tai lyhentää asian käsittelyn keston mukaan.

54 artikla

Koskemattomuuden poistaminen

1. Edellä 52 artiklassa mainitut erioikeudet, koskemattomuus ja vapaudet myönnetään yksinomaan asian käsittelyn asianmukaisen kulun turvaamiseksi.
2. Unionin yleinen tuomioistuin voi poistaa koskemattomuuden, jos se katsoo, ettei asian käsittelyn asianmukainen kulku tämän vuoksi esty.

55 artikla

Esiintymiskielto

1. Jos unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että asiamiehen, avustajan tai asianajajan käyttäytyminen unionin yleisessä tuomioistuimessa tai puheenjohtajan, tuomarin tai kirjaajan luona on unionin yleisen tuomioistuimen arvoa loukkaavaa tai hyvän oikeudenhoidon vaatimusten vastaista tai että kyseinen asiamies, avustaja tai asianajaja käyttää tehtävästään johtuvia oikeuksia muuhun tarkoitukseen kuin ne on hänelle myönnetty, unionin yleinen tuomioistuin ilmoittaa tästä asianomaiselle. Unionin yleinen tuomioistuin voi ilmoittaa asiasta niille toimivaltaisille viranomaisille, joiden alaisuuteen asianomainen kuuluu. Asianomaiselle toimitetaan jäljennös näille viranomaisille lähetetystä kirjeestä.
2. Samoilla perusteilla unionin yleinen tuomioistuin voi asianomaista kuultuaan milloin tahansa kieltää perustellulla määräyksellä asiamiestä, avustajaa tai asianajajaa esiintymästä asian käsittelyssä. Määräystä on heti noudatettava.
3. Jos asiamiestä, avustajaa tai asianajajaa on kielletty esiintymästä asian käsittelyssä, asian käsittelyä lykätään puheenjohtajan määräämäksi ajaksi, jotta asianosaisella on tilaisuus hankkia toinen asiamies, avustaja tai asianajaja.
4. Tämän artiklan määräyksen nojalla tehdyt päätökset voidaan peruuttaa.

56 artikla

Yliopiston opettajat

Tämän jakson määräyksiä sovelletaan perussäännön 19 artiklan seitsemännessä kohdassa tarkoitettuihin yliopiston opettajiin.

3 jakso

Tiedoksiannot

57 artikla

Tiedoksiantotavat

1. Kirjaaja huolehtii perussäännön ja tämän työjärjestyksen mukaisten tiedoksiantojen toimittamisesta 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla tai telekopiolaitteella, tämän kuitenkin rajoittamatta 77 artiklan 2 kohdan ja 80 artiklan 1 kohdan soveltamista.

2. Jos tiedoksianto ei teknisistä syistä tai asiakirjan luonteen tai laajuuden vuoksi voida toimittaa 1 kohdan määräysten mukaisesti, se toimitetaan lähettämällä tiedoksi annettavasta asiakirjasta jäljennös kyseessä olevan asianosaisen oikeudenkäyntiedustajan osoitteeseen kirjattuna postilähetyksenä saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla jäljennös henkilökohtaisesti kuittausta vastaan. Vastaanottajalle ilmoitetaan tästä 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla tai telekopiolaitteella. Kirjatun postilähetyksen katsotaan tällöin saapuneen vastaanottajalle kymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on jätetty unionin yleisen tuomioistuimen kotipaikassa postin kuljetettavaksi, jollei saantitodistuksella osoiteta, että se on vastaanotettu muuna ajankohtana, tai jollei vastaanottaja kolmen viikon kuluessa 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla tai telekopiolaitteella saamastaan ilmoituksesta ilmoita kirjaajalle, että tiedoksianto ei ole saapunut hänelle.
3. Kirjaaja valmistaa ja todistaa oikeiksi 2 kohdan mukaisesti tiedoksi annettavat alkuperäisen asiakirjan jäljennökset, paitsi jos asianosaiset ovat itse toimittaneet jäljennökset 73 artiklan 2 kohdan mukaisesti.
4. Unionin yleinen tuomioistuin voi päätöksellään vahvistaa edellytykset oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksi antamiselle sähköisesti. Päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4 jakso

Määräajat

58 artikla

Määräaikojen laskeminen

1. Perussopimuksissa, perussäännössä ja tässä työjärjestyksessä määrätty oikeudenkäynnissä noudatettavat määräajat lasketaan seuraavasti:
- a) Jos päivinä, viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika on laskettava ajankohdasta, jona tietty tapahtuma sattuu tai tietty toimi suoritetaan, määräaikaan sisältyväksi ei lasketa sitä päivää, jona tämä tapahtuma sattuu tai toimi suoritetaan.
- b) Viikkoina, kuukausina tai vuosina ilmaistu määräaika päättyy sen päivän päättyessä, joka määräajan viimeisenä viikkona, kuukautena tai vuotena vastaa nimeltään tai järjestysnumeroltaan sitä päivää, jona se tapahtuma sattui tai se toimi suoritettiin, josta määräaika on laskettava. Jos kuukausina tai vuosina ilmaistun määräajan näin laskettua päättymispäivää ei ole määräajan viimeisenä kuukautena, määräaika päättyy kyseisen kuukauden viimeisen päivän päättyessä.
- c) Kuukausina ja päivinä ilmaistu määräaika lasketaan siten, että ensin lasketaan täydet kuukaudet ja sen jälkeen päivät.
- d) Määräaikoihin sisältyvät lauantait, sunnuntait ja viralliset vapaapäivät.
- e) Määräaikojen kuluminen ei keskeydy tuomioistuimen lomakausina.
2. Jos määräajan viimeinen päivä on lauantai, sunnuntai tai virallinen vapaapäivä, määräaika päättyy sitä seuraavan ensimmäisen arkipäivän päättyessä.
3. Unionin yleisen tuomioistuimeen sovelletaan unionin tuomioistuimen vahvistamaa virallisten vapaapäivien luetteloa, joka julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

59 artikla

Kanne Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistusta toimitelimen toimesta

Kun määräaika kanteen nostamiseen toimitelimen toteuttamasta toimesta alkaa kulua sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, määräaika lasketaan 58 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti sen julkaisemista seuraavan neljännen päivän päättymisestä.

60 artikla

Määräaikojen pidentäminen pitkien etäisyyksien vuoksi

Oikeudenkäynnissä noudatettavia määräaikoja pidennetään pitkien etäisyyksien vuoksi kymmenellä päivällä.

*61 artikla***Määräaikojen asettaminen ja pidentäminen**

1. Määräaikoja, jotka on asetettu tämän työjärjestyksen nojalla, voi pidentää sama viranomainen, joka on kyseisen määräajan asettanut.
2. Puheenjohtaja voi valtuuttaa kirjaajan asettamaan tai pidentämään sellaisia määräaikoja, joiden asettaminen kuuluu tämän työjärjestyksen mukaan hänen toimivaltaansa.

*62 artikla***Määräajan jälkeen jätetyt oikeudenkäyntiasiakirjat**

Oikeudenkäyntiasiakirja, joka on jätetty kirjaamoon puheenjohtajan tai kirjaajan tämän työjärjestyksen nojalla asettaman määräajan päättymisen jälkeen, saadaan ottaa huomioon vain, jos puheenjohtaja niin päättää.

*5 jakso***Asian käsittelyn vaiheet ja asioiden käsittely***63 artikla***Asian käsittelyn vaiheet**

Asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa kuuluu kirjallinen vaihe ja suullinen vaihe, jollei perussäännön tai tämän työjärjestyksen erityisistä määräyksistä muuta johdu.

*64 artikla***Kontradiktorinen menettely oikeudenkäynnissä**

Jollei 68 artiklan 4 kohdan, 104 artiklan, 105 artiklan 8 kohdan ja 144 artiklan 7 kohdan määräyksistä muuta johdu, unionin yleinen tuomioistuin ottaa huomioon vain oikeudenkäyntiasiakirjat ja muut asiakirjat, joista asianosaisten oikeudenkäyntiedustajilla on ollut tilaisuus saada tieto ja lausua mielipiteensä.

*65 artikla***Oikeudenkäyntiasiakirjojen ja asian käsittelyn aikana tehtyjen päätösten tiedoksi antaminen**

1. Jollei 68 artiklan 4 kohdan, 103–105 artiklan ja 144 artiklan 7 kohdan määräyksistä muuta johdu, oikeudenkäyntiasiakirjat ja asian asiakirja-aineistoon otetut asiakirjat annetaan tiedoksi asianosaisille.
2. Kirjaaja huolehtii asian käsittelyn aikana tehtyjen, asian asiakirja-aineistoon otettujen päätösten saattamisesta asianosaisten tietoon.

*66 artikla***Tunnistetietojen ja eräiden muiden tietojen poistaminen yleisön saatavilta**

Unionin yleinen tuomioistuin voi asianosaisten erillisellä asiakirjalla esittämästä perustellusta pyynnöstä tai omasta aloitteestaan jättää asiaa koskevista asiakirjoista, joihin yleisöllä on mahdollisuus tutustua, pois asianosaisten tai oikeudenkäynnin yhteydessä mainitun muun henkilön nimen tai muita tietoja, jos henkilön nimen tai näiden tietojen sisällön luottamuksellisuutta on oikeutettu peruste.

*67 artikla***Asioiden käsittelyjärjestys**

1. Unionin yleinen tuomioistuin käsittelee vireille pannut asiat siinä järjestyksessä, jossa ne ovat valmiit käsiteltäviksi.
2. Puheenjohtaja voi erityisestä syystä päättää, että jonkin asian käsittelylle on annettava etusija.

68 artikla

Asioiden yhdistäminen

1. Asiat, joiden kohde on sama, voidaan niiden keskinäisen yhteyden perusteella milloin tahansa joko unionin yleisen tuomioistuimen omasta aloitteesta tai varsinaisen asianosaisen pyynnöstä yhdistää asian käsittelyn kirjallista ja/tai suullista vaihetta ja/tai käsittelyn päätteeksi annettavaa ratkaisua varten.
2. Asioiden yhdistämisestä päättää puheenjohtaja. Ennen päätöksen tekemistä puheenjohtaja asettaa varsinaisille asianosaisille määräajan, jossa ne voivat esittää huomautuksensa asioiden mahdollisesta yhdistämisestä, jolleivät ne ole vielä lausuneet siitä mielipidettään.
3. Yhdistetyt asiat voidaan 2 kohdassa määrätyin edellytyksin erottaa käsiteltäviksi erikseen.
4. Yhdistettyjen asioiden kaikki asianosaiset voivat tutustua kirjaamossa näiden yhdistettyjen asioiden oikeudenkäyntiasiakirjoihin. Puheenjohtaja voi kuitenkin asianosaisen pyynnöstä antamallaan määräyksellä kieltää tutustumisen asian oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyviin tiettyihin luottamuksellisiin tietoihin.
5. Yhdistettyjen asioiden oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisällytetyt oikeudenkäyntiasiakirjat annetaan tiedoksi yhdistettyjen asioiden asianosaisille siltä osin kuin näiden asianosaisten oikeudenkäyntiedustajat tätä pyytävät ja edellyttäen, että he ovat antaneet suostumuksensa 57 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun tiedoksiantotavan käyttöön, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 4 kohdan soveltamista.

69 artikla

Lykkäämistilanteet

Vireillä olevan asian käsittelyä voidaan lykätä, tämän kuitenkaan rajoittamatta 163 artiklan soveltamista,

- a) perussäännön 54 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa
- b) jos unionin tuomioistuimeen valitetaan unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta, jolla tehdään osittainen asiaratkaisu, tai päätöksestä, jolla ratkaistaan väite toimivallan puuttumisesta tai siitä, että asia on jätettävä tutkimatta, tai päätöksestä, jolla hylätään väliintulohakemus
- c) varsinaisen asianosaisen pyynnöstä, jos toinen varsinainen asianosainen tähän suostuu
- d) muusta erityisestä syystä hyvän oikeudenhoidon niin vaatiessa.

70 artikla

Lykkäämispäätös ja päätös käsittelyn jatkamisesta

1. Asian käsittelyn lykkäämisestä päättää puheenjohtaja. Ennen päätöksen tekemistä puheenjohtaja asettaa varsinaisille asianosaisille määräajan, jossa ne voivat esittää huomautuksensa asian käsittelyn mahdollisesta lykkäämisestä, jolleivät ne ole vielä lausuneet siitä mielipidettään.
2. Päätös asian käsittelyn jatkamisesta ennen lykkäyksen päättymisajankohtaa tai 71 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa tapauksessa tehdään siten kuin tämän artiklan 1 kohdassa määrätään.

71 artikla

Lykkäyksen kesto ja oikeusvaikutukset

1. Asian käsittelyn lykkäämisen oikeusvaikutukset alkavat lykkäämispäätöksessä mainittuna päivänä tai, jos tällaista mainintaa ei ole, päätöksen antamispäivänä.
2. Asian käsittelyn lykkääminen keskeyttää kaikki muut oikeudenkäynnissä noudatettavat määräajat paitsi väliintulolle 143 artiklan 1 kohdassa vahvistetun määräajan.
3. Jos lykkäyspäätöksessä ei ole vahvistettu lykkäyksen päättymisajankohtaa, lykkäys päättyy asian käsittelyn jatkamista koskevassa päätöksessä mainittuna päivänä tai, jos tällaista mainintaa ei ole, kyseisen päätöksen antamispäivänä.
4. Kun lykättyinä olleen asian käsittelyä jatketaan, keskeytyneet oikeudenkäynnissä noudatettavat määräajat korvataan uusilla määräajoilla, jotka alkavat kulua jatkamispäivänä.

2 luku

OIKEUDENKÄYNTIASIAKIRJAT

72 artikla

Oikeudenkäyntiasiakirjojen jättämistä koskevat yleiset säännöt

1. Oikeudenkäyntiasiakirja on joko jätettävä kirjaamoon paperimuotoisena, tapauksen mukaan sen jälkeen, kun tämän asiakirjan alkuperäiskappaleesta on lähetetty jäljennös telekopiolaitteella 73 artiklan 3 kohdan mukaisesti, tai toimitettava sillä tavalla kuin 74 artiklan nojalla tehdyssä unionin yleisen tuomioistuimen päätöksessä määrätään.
2. Kaikki oikeudenkäyntiasiakirjat on päivättävä. Oikeudenkäynnissä noudatettavia määräaikoja laskettaessa otetaan huomioon ainoastaan päivämäärä ja kellonaika Luxemburgin suurherttuakunnassa sillä hetkellä, kun asiakirja jätetään kirjaamoon.
3. Jokaiseen oikeudenkäyntiasiakirjaan on oheistettava liite, joka sisältää ne asiakirjat, joihin asiassa vedotaan, sekä luettelo niistä.
4. Jos oikeudenkäyntiasiakirjaan on liitetty jostakin asiakirjasta sen laajuuden vuoksi vain otteita, koko asiakirja tai sen täydellinen jäljennös on jätettävä kirjaamoon.
5. Toimielimet toimittavat puheenjohtajan vahvistamassa määräajassa kaikista oikeudenkäyntiasiakirjoista käännökset muille neuvoston asetuksen N:o 1 1 artiklassa mainituille kielille.

73 artikla

Oikeudenkäyntiasiakirjan jättäminen kirjaamoon paperimuotoisena

1. Oikeudenkäyntiasiakirjan paperimuotoisessa alkuperäiskappaleessa on oltava asianosaisen asiamiehen tai asianajajan omakätinen nimikirjoitus.
2. Oikeudenkäyntikirjasta ja kaikista siinä mainituista liitteistä on jätettävä alkuperäiskappaleen lisäksi kolme jäljennöstä unionin yleistä tuomioistuinta varten ja lisäksi yksi jäljennös kutakin asianosaista varten. Asianosaisen, joka jättää asiakirjat, on todistettava jäljennökset oikeiksi.
3. Poiketen siitä, mitä 72 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä määrätään, ratkaistaessa, onko oikeudenkäynnissä noudatettavaa määräaika noudatettu, otetaan huomioon päivä ja kellonaika, jona täydellinen jäljennös oikeudenkäyntiasiakirjan allekirjoitetusta alkuperäiskappaleesta ja 72 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu liiteluettelo saapuvat kirjaamoon telekopiolaitteella, jos asiakirjan allekirjoitettu alkuperäiskappale, johon on oheistettu 2 kohdassa tarkoitettut liitteet ja jäljennökset, jätetään kirjaamoon viimeistään kymmenentenä päivänä sen jälkeen. Tähän kymmenen päivän määräaikaan ei sovelleta 60 artiklaa.

74 artikla

Toimittaminen sähköisesti

Unionin yleinen tuomioistuin voi päätöksellään määrittää edellytykset, joiden täytyessä kirjaamoon sähköisesti toimitettua oikeudenkäyntiasiakirjaa pidetään kyseisen asiakirjan alkuperäiskappaleena. Päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

75 artikla

Kirjelmien pituus

1. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa tämän osaston määräysten mukaisesti jätettävien kirjelmien enimmäispituuden siten kuin 224 artiklassa määrätään.
2. Puheenjohtaja voi sallia kirjelmien enimmäispituuden ylittämisen vain, jos asiaan liittyvät oikeudelliset seikat tai tosiseikat ovat erityisen monimutkaisia.

3 luku

ASIAN KÄSITTELYN KIRJALLINEN VAIHE

76 artikla

Kannekirjelmän sisältö

Perussäännön 21 artiklassa tarkoitettussa kannekirjelmässä on mainittava

- a) kantajan nimi ja kotipaikka
- b) kantajan oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
- c) sen varsinaisen asianosaisen nimi, jota vastaan kanne nostetaan
- d) oikeudenkäynnin kohde sekä perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan, ja yhteenvedo kyseisistä perusteista
- e) kantajan vaatimukset
- f) tarvittaessa todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi.

77 artikla

Tiedoksiantoja varten mainittavat seikat

1. Asian käsittelyä varten kannekirjelmässä on ilmoitettava, onko tiedoksiantotapa, jonka käyttämiseen kantajan edustaja suostuu, 57 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu tiedoksiantotapa vai telekopiolaite.
2. Jos kannekirjelmä ei täytä 1 kohdassa määrättyjä vaatimuksia, kaikki asiaa koskevat tiedoksiannot ennen puutteen korjaamista toimitetaan tälle asianosaiselle tämän edustajalle osoitetulla kirjatulla postilähetyksellä. Tällöin tiedoksianto katsotaan asianmukaisesti toimitetuksi, kun lähetys on jätetty kirjattuna postin kuljetettavaksi unionin yleisen tuomioistuimen kotipaikassa.

78 artikla

Kannekirjelmän liitteet

1. Kannekirjelmään on tarvittaessa liitettävä perussäännön 21 artiklan toisessa kohdassa mainitut asiakirjat.
2. Jos kanne nostetaan SEUT 272 artiklan mukaisesti unionin tekemässä tai sen puolesta tehdyssä julkis- tai yksityisoikeudellisessa sopimuksessa olevan välityslausekkeen nojalla, kannekirjelmään on liitettävä välityslausekkeen sisältävän sopimuksen kappale.
3. Jos kantaja on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, sen on liitettävä kannekirjelmään tuore selvitys siitä, että kantaja on oikeushenkilönä olemassa (kaupparekisterin tai yhdistysrekisterin ote tai muu virallinen asiakirja).
4. Kannekirjelmään on liitettävä 51 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut asiakirjat.
5. Jos kannekirjelmä ei täytä 1–4 kohdassa lueteltuja vaatimuksia, kirjaaja asettaa kantajalle kohtuullisen määräajan edellä mainittujen asiakirjojen toimittamista varten. Jollei puutetta ole korjattu asetetussa määräajassa, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, jätetäänkö kanne tutkimatta näiden menettelyvaatimusten noudattamatta jättämisen vuoksi.

79 artikla

Tiedonanto Euroopan unionin virallisessa lehdessä

Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistaan tiedonanto, jossa ilmoitetaan kannekirjelmän jättämispäivä, varsinaisten asianosaisten nimet, kanteessa esitetyt vaatimukset sekä perusteet ja pääasialliset perustelut, joihin asiassa vedotaan.

*80 artikla***Kanteen tiedoksi antaminen**

1. Kanne annetaan tiedoksi vastaajalle lähettämällä kannekirjelmästä oikeaksi todistettu jäljennös kirjattuna postilähetyksenä saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla tämä jäljennös henkilökohtaisesti kuittausta vastaan. Jos vastaaja on ennakolta suostunut siihen, että kannekirjelmät saadaan lähettää sille 57 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla tai telekopiolaitteella, kanne saadaan antaa tiedoksi tällä tavoin.
2. Edellä 78 artiklan 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tiedoksianto toimitetaan sen jälkeen, kun puute on korjattu tai unionin yleinen tuomioistuin on päättänyt, etteivät kyseisessä artiklassa mainitut menettelyvaatimukset estä kanteen tutkimista.

*81 artikla***Vastinekirjelmä**

1. Vastaajan on toimitettava vastinekirjelmä kahden kuukauden kuluessa kanteen tiedoksi antamisesta. Vastinekirjelmässä on mainittava
  - a) vastaajan nimi ja kotipaikka
  - b) vastaajan oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
  - c) perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan
  - d) vastaajan vaatimukset
  - e) tarvittaessa todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi.
2. Vastinekirjelmään sovelletaan 77 artiklaa ja 78 artiklan 3–5 kohtaa.
3. Puheenjohtaja voi poikkeustapauksissa pidentää 1 kohdassa tarkoitettua määräaikaa vastaajan perustellusta pyynnöstä.

*82 artikla***Asiakirjojen toimittaminen**

Jos Euroopan parlamentti, neuvosto tai Euroopan komissio eivät ole asianosaisina, unionin yleinen tuomioistuin toimittaa niille jäljennöksen kannekirjelmästä ja vastinekirjelmästä niiden liiteasiakirjoja lukuun ottamatta, jotta ne voivat todeta, vaaditaanko asiassa SEUT 277 artiklan nojalla, että jotain niiden antamaa säädöstä ei sovelleta.

*83 artikla***Kantajan vastaus ja vastaajan vastaus**

1. Kannetta ja vastinetta voidaan täydentää kantajan vastauksella ja vastaajan siihen antamalla vastauksella, paitsi jos unionin yleinen tuomioistuin päättää, ettei toinen kirjelmien vaihto ole tarpeen, koska asian asiakirja-aineisto on sisällöltään riittävän täydellinen.
2. Kun unionin yleinen tuomioistuin päättää, ettei toinen kirjelmien vaihto ole tarpeen, se voi sallia varsinaisten asianosaisten vielä täydentävän asiakirja-aineistoa, jos kantaja esittää tätä koskevan perustellun pyynnön kahden viikon kuluessa tämän päätöksen tiedoksi antamisesta.
3. Puheenjohtaja vahvistaa päivämäärät, joihin mennessä nämä oikeudenkäyntiasiakirjat on toimitettava. Hän voi täsmentää ne seikat, joita kantajan vastauksessa tai vastaajan vastauksessa olisi käsiteltävä.

4 luku

PERUSTEET, TODISTEET JA KANTEEN TARKISTAMINEN

*84 artikla***Uudet perusteet**

1. Asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu asian käsittelyn aikana ilmenneisiin oikeudellisiin seikkoihin ja tosiseikkoihin.

2. Uuteen perusteeseen on tarvittaessa vedottava toisessa kirjelmien vaihdossa, ja tällöin on mainittava, että kyseessä on uusi peruste. Jos oikeudelliset seikat ja tosiseikat, joiden vuoksi uuteen perusteeseen vetoaminen on sallittua, tulevat tietoon toisen kirjelmien vaihdon jälkeen tai sen jälkeen, kun on päätetty, ettei toista kirjelmien vaihtoa sallita, kyseessä olevan varsinaisen asianosaisen on vedottava uuteen perusteeseen heti saatuaan tiedon kyseisistä seikoista.
3. Puheenjohtaja varaa muille asianosaisille tilaisuuden vastata uuteen perusteeseen, vaikka unionin yleinen tuomioistuin ratkaisisi myöhemmin kysymyksen tämän perusteen tutkittavaksi ottamisesta.

85 artikla

Todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi

1. Todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi on esitettävä ensimmäisessä kirjelmien vaihdossa.
2. Varsinaiset asianosaiset voivat vielä kantajan vastauksessa ja vastaajan vastauksessa esittää lausumiensa tueksi uusia todisteita ja pyytää saada esittää näyttöä, jos niiden esittämiseen vasta silloin on pätevä syy.
3. Varsinaiset asianosaiset voivat poikkeuksellisesti esittää todisteita tai pyytää saada esittää näyttöä ennen asian käsittelyn suullisen vaiheen päättämistä tai ennen unionin yleisen tuomioistuimen päätöstä ratkaista asia ilman käsittelyn suullista vaihetta, jos niiden esittämiseen vasta silloin on pätevä syy.
4. Puheenjohtaja varaa muille asianosaisille tilaisuuden lausua mielipiteensä 2 ja 3 kohdan perusteella esitetyistä todisteista tai pyynnöistä näytön esittämiseksi, vaikka unionin yleinen tuomioistuin ratkaisisi myöhemmin kysymyksen niiden tutkittavaksi ottamisesta.

86 artikla

Kanteen tarkistaminen

1. Jos toimi, jonka kumoamista vaaditaan, on korvattu tai sitä on muutettu toisella toimella, jonka kohde on sama, kantaja saa tämän uuden seikan huomioon ottamiseksi tarkistaa kannetta ennen asian käsittelyn suullisen vaiheen päättämistä tai ennen unionin yleisen tuomioistuimen päätöstä ratkaista asia ilman käsittelyn suullista vaihetta.
2. Kanteen tarkistaminen on tehtävä erillisellä asiakirjalla ja noudattaen SEUT 263 artiklan kuudennessa kohdassa vahvistettua määräaika kumoamiskanteen nostamiselle siitä toimesta, johon kanteen tarkistaminen perustuu.
3. Kanteen tarkistamista koskevassa kirjelmässä on mainittava
  - a) tarkistetut vaatimukset
  - b) tarvittaessa tarkistetut perusteet ja perustelut
  - c) tarvittaessa vaatimusten tarkistamiseen liittyvät todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi.
4. Kanteen tarkistamista koskevaan kirjelmään on liitettävä toimi, johon kanteen tarkistaminen perustuu. Jos tätä toimea ei ole toimitettu, kirjaaja asettaa kantajalle kohtuullisen määräajan sen toimittamista varten. Jollei puutetta ole korjattu asetetussa määräajassa, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, jätetäänkö kanteen tarkistamista koskeva kirjelmä tutkimatta tämän menettelyvaatimuksen noudattamatta jättämisen vuoksi.
5. Puheenjohtaja asettaa määräajan, jossa vastaaja voi vastata kanteen tarkistamista koskevaan kirjelmään, vaikka unionin yleinen tuomioistuin ratkaisisi myöhemmin kysymyksen kirjelmän tutkittavaksi ottamisesta.
6. Puheenjohtaja asettaa tarvittaessa määräajan, jossa väliintulijat voivat täydentää väliintulokirjelmiaan kanteen ja vastineen tarkistamisen vuoksi. Viimeksi mainitut kirjelmät annetaan tätä varten tiedoksi samanaikaisesti väliintulijoille.

5 luku

ALUSTAVA KERTOMUS

87 artikla

Alustava kertomus

1. Asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päätyttyä puheenjohtaja määrää päivän, jona esittelevä tuomari antaa unionin yleiselle tuomioistuimelle alustavan kertomuksen.
2. Alustavaan kertomukseen sisältyy kanteen johdosta esiin tulevien, asiaan vaikuttavia tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevien kysymysten tarkastelu, ehdotukset siitä, tarvitaanko asiassa prosessinjohtotoimia tai selvittämistoimia ja järjestetäänkö sen käsittelyssä suullinen vaihe, sekä ehdotus asian mahdollisesta siirtämisestä suurelle jaostolle tai jaostolle, jossa asian käsittelyyn osallistuu eri määrä tuomareita, tai asian mahdollisesta siirtämisestä yhden tuomarin kokoonpanoon.
3. Unionin yleinen tuomioistuin päättää esittelevän tuomarin ehdotuksista aiheutuvista toimenpiteistä ja tarpeen mukaan asian käsittelyn suullisen vaiheen aloittamisesta.

6 luku

PROSESSINJOHTOTOIMET JA ASIAN SELVITTÄMISTOIMET

88 artikla

Yleiset määräykset

1. Prosessinjohtotoimiin ja asian selvittämistöimiin voidaan ryhtyä ja niitä voidaan muuttaa asian käsittelyn missä vaiheessa tahansa joko unionin yleisen tuomioistuimen omasta aloitteesta tai varsinaisen asianosaisen pyynnöstä.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa pyynnössä on täsmällisesti ilmoitettava pyydettyjen toimenpiteiden kohde ja syyt, joiden vuoksi ne ovat perusteltuja. Jos pyyntö esitetään ensimmäisen kirjelmien vaihdon jälkeen, sen asianosaisen, joka esittää pyynnön, on ilmoitettava syyt, joiden vuoksi se ei ole voinut esittää pyyntöä aikaisemmin.
3. Jos prosessinjohtotoimia tai asian selvittämistöimia on pyydetty, puheenjohtaja varaa muille asianosaisille tilaisuuden lausua mielipiteensä pyynnöstä.

1 jakso

Prosessinjohtotoimet

89 artikla

Tarkoitus

1. Prosessinjohtotoimien tarkoituksena on turvata asioiden valmistelu, asian käsittelyn kulku ja oikeusriitojen ratkaiseminen parhain edellytyksin.
2. Prosessinjohtotoimenpiteiden tarkoituksena on erityisesti
  - a) turvata asian käsittelyn kirjallisen tai suullisen vaiheen asianmukainen kulku sekä helpottaa todistelua
  - b) määrittää ne seikat, joiden osalta asianosaisten on täydennettävä perustelujaan tai joiden osalta asian selvittämistöimet ovat tarpeen
  - c) tarkentaa asianosaisten vaatimusten, perusteiden ja perustelujen sisältö sekä selvittää, mitkä seikat ovat riittäviä
  - d) helpottaa sovintoratkaisuun pääsemistä.
3. Prosessinjohtotoimia voivat olla muun muassa
  - a) kysymysten esittäminen asianosaisille
  - b) asianosaisten kehottaminen lausumaan kirjallisesti tai suullisesti tietyistä oikeusriitaan liittyvistä kysymyksistä
  - c) tietojen pyytäminen asianosaisilta tai perussäännön 24 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetuilta muilta tahoilta

- d) asianosaisten pyytäminen esittämään asiaan liittyviä asiakirjoja
  - e) asianosaisten kutsuminen neuvotteluihin.
4. Jos asianosaisten kuulemiseksi järjestetään istunto, unionin yleinen tuomioistuin kehottaa mahdollisuuksien mukaan asianosaisia keskittämään lausumansa tiettyyn tai tiettyihin kysymyksiin.

90 artikla

Menettely

1. Prosessinjohtotoimista päättää unionin yleinen tuomioistuin.
2. Jos unionin yleinen tuomioistuin päättää prosessinjohtotoimista ja jos se ei itse ryhdy niihin, se antaa tämän esittelevän tuomarin tehtäväksi.

2 jakso

Asian selvittämistoimet

91 artikla

Tarkoitus

Asian selvittämistoimia ovat, tämän kuitenkin rajoittamatta perussäännön 24 ja 25 artiklan soveltamista,

- a) asianosaisten henkilökohtainen saapuminen asian käsittelyyn
- b) tietojen pyytäminen asianosaiselta tai asianosaisten pyytäminen esittämään asiaan liittyviä asiakirjoja
- c) pyyntö esittää asiakirjoja, joihin toimituksiin ei ole antanut tilaisuutta tutustua, jos kanne koskee tällaisen epäämisen laillisuutta
- d) todistajien kuuleminen
- e) asiantuntijalausunto
- f) katselmus.

92 artikla

Menettely

1. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa määräyksellä asianmukaisina pitämänsä selvittämistoimet ja sen, mitkä seikat on selvitettävä.
2. Asianosaisia kuullaan, ennen kuin unionin yleinen tuomioistuin päättää 91 artiklan d–f alakohdassa tarkoitetuista asian selvittämistoimista.
3. Edellä 91 artiklan b alakohdassa tarkoitettuista asian selvittämistoimista saadaan antaa määräys vain, jos asianosainen, jota toimi koskee, ei ole noudattanut prosessinjohtotoimea, josta on aikaisemmin päätetty samassa tarkoituksessa, tai jos asianosainen, jota toimi koskee, tätä nimenomaisesti pyytää esittäen perusteet, joiden vuoksi selvittämistoimesta on välttämätöntä päättää määräyksellä. Selvittämistoimea koskevassa määräyksessä voidaan määrätä, että asianosaisten edustajat saavat tutustua määräyksen perusteella saatuihin tietoihin ja asiakirjoihin vain unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamossa eikä jäljennöksiä saada ottaa.
4. Jos unionin yleinen tuomioistuin päättää asian selvittämistoimista ja jos se ei itse ryhdy niihin, se antaa tämän esittelevän tuomarin tehtäväksi.
5. Julkisasiamies osallistuu asian selvittämistoimiin.
6. Asianosaiset saavat olla läsnä toteutettaessa asian selvittämistoimia.
7. Vastanäytön esittäminen ja aiemmin esitetyn näytön täydentäminen on sallittua.

*93 artikla***Todistajien kutsuminen kuultavaksi**

1. Todistajat, joiden kuulemista pidetään tarpeellisenä, kutsutaan kuultavaksi 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla määräyksellä, jossa mainitaan
  - a) todistajan nimi, asema ja kotipaikka
  - b) kuulemisen ajankohta ja paikka
  - c) selvitettävät seikat ja kustakin selvitettävästä seikasta kuultavat todistajat.
2. Unionin yleinen tuomioistuin kutsuu todistajat kuultavaksi sen jälkeen, kun 100 artiklan 1 kohdan nojalla mahdollisesti vaadittu ennakkomaksu on suoritettu.

*94 artikla***Menettely todistajia kuultaessa**

1. Todistajan henkilöllisyyden toteamisen jälkeen puheenjohtaja ilmoittaa todistajalle, että tämän on vahvistettava kertomuksensa 5 kohdassa ja 97 artiklassa määrätyllä tavalla.
2. Unionin yleinen tuomioistuin kuulee todistajaa kuulemistilaisuudessa, johon asianosaiset on kutsuttu. Todistajan esitettyä kertomuksensa puheenjohtaja voi asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan esittää todistajalle kysymyksiä.
3. Muilla tuomareilla ja julkisasiamiehellä on sama oikeus.
4. Asianosaisten oikeudenkäyntiedustajat voivat puheenjohtajan luvalla esittää todistajalle kysymyksiä.
5. Jollei 97 artiklan määräyksistä muuta johdu, esitettyään kertomuksensa todistaja vannoo seuraavan valan:
”Minä lupaan ja vannon, että olen kertonut totuuden, koko totuuden enkä mitään muuta kuin totuuden.”
6. Unionin yleinen tuomioistuin voi varsinaisia asianosaisia kuultuaan vapauttaa todistajan valan vannomisesta.

*95 artikla***Todistajien velvollisuudet**

1. Määräysten mukaisesti kutsutun todistajan on noudatettava kutsua ja saavuttava istuntoon.
2. Jos määräysten mukaisesti kutsuttu todistaja jää ilman laillista syytä saapumatta unionin yleiseen tuomioistuimeen, unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä hänelle enintään 5 000 euron maksuseuraamuksen ja määrätä, että todistaja on uudelleen kutsuttava kuultavaksi omalla kustannuksellaan.
3. Sama seuraamus voidaan määrätä todistajalle, joka ilman laillista syytä kieltäytyy todistamasta tai vannomasta valaa.

*96 artikla***Asiantuntijalausunto**

1. Määräyksessä, jossa nimetään asiantuntija, määritetään hänen tehtävänsä ja asetetaan määräaika, jossa hänen on annettava lausuntonsa.
2. Kun lausunto on annettu ja se on annettu tiedoksi asianosaisille, unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä, että asiantuntijaa kuullaan kuulemistilaisuudessa, johon asianosaiset on kutsuttu. Puheenjohtaja voi asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan esittää asiantuntijalle kysymyksiä.
3. Muilla tuomareilla ja julkisasiamiehellä on sama oikeus.
4. Asianosaisten oikeudenkäyntiedustajat voivat puheenjohtajan luvalla esittää asiantuntijalle kysymyksiä.

5. Jollei 97 artiklan määräyksistä muuta johdu, lausunnon antamisen jälkeen asiantuntija vannoo seuraavan valan:
”Minä vannon, että olen suorittanut tehtäväni tunnollisesti ja puolueettomasti.”
6. Unionin yleinen tuomioistuin voi varsinaisia asianosaisia kuultuaan vapauttaa asiantuntijan valan vannomisesta.

97 artikla

Todistajan ja asiantuntijan vala

1. Puheenjohtaja kehottaa henkilöitä, joiden on vannottava unionin yleisessä tuomioistuimessa todistajan vala tai asiantuntijan vala, kertomaan totuuden tai suorittamaan tehtävänsä tunnollisesti ja puolueettomasti sekä huomauttaa heille tämän velvollisuuden täyttämättä jättämisestä heidän kansallisessa lainsäädännössään säädettyistä rikosoikeudellisista seuraamuksista.
2. Todistaja ja asiantuntija vannovat valan joko 94 artiklan 5 kohdan ja vastaavasti 96 artiklan 5 kohdan mukaisesti taikka heidän kansallisessa lainsäädännössään säädettyjä muotoja noudattaen.

98 artikla

Todistajan ja asiantuntijan väärä vala

1. Jos todistaja on antanut unionin yleisessä tuomioistuimessa valan nojalla väärän kertomuksen tai asiantuntija valan nojalla väärän lausunnon, unionin yleinen tuomioistuin voi päättää ilmoittaa tästä unionin tuomioistuimen työjärjestystä täydentävissä säännöissä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään todistajaan tai asiantuntijaan kohdistuvan syytteen.
2. Unionin yleisen tuomioistuimen päätöksestä ilmoittamisesta huolehtii kirjaaja. Päätöksessä mainitaan tosiseikat ja olosuhteet, joihin ilmoitus perustuu.

99 artikla

Todistajan tai asiantuntijan kuulemisen vastustaminen

1. Jos asianosainen vastustaa todistajan tai asiantuntijan kuulemista sillä perusteella, että tämä ei ole tehtävään kykenevä tai sopiva, tai muulla perusteella tai jos todistaja kieltäytyy todistamasta tai asiantuntija antamasta lausuntoaan tai jos todistaja tai asiantuntija kieltäytyy valan vannomisesta, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee asian.
2. Todistajan tai asiantuntijan kuulemisen vastustamista koskeva väite on esitettävä kirjallisesti kahden viikon kuluessa sen määräyksen tiedoksiannosta, jolla todistaja on kutsuttu tai asiantuntija nimetty, ja väitteen yhteydessä on esitettävä vastustamisen perusteet ja niistä esitettävä selvitys.

100 artikla

Todistajien ja asiantuntijoiden kulut

1. Kun unionin yleinen tuomioistuin määrää kuultavaksi todistajia tai hankittavaksi asiantuntijalausunnon, se voi vaatia, että varsinaisten asianosaisten tai jonkin niistä on suoritettava ennakkomaksu, joka kattaa todistajien ja asiantuntijoiden kuulemisesta aiheutuvat kulut.
2. Todistajilla ja asiantuntijoilla on oikeus korvaukseen matka- ja oleskelukuluistaan. Näitä kuluja varten heille voidaan maksaa ennakkoa unionin yleisen tuomioistuimen kassasta.
3. Todistajilla on oikeus korvaukseen ansionmenetyksestä ja asiantuntijoilla oikeus palkkioon. Unionin yleisen tuomioistuimen kassa maksaa nämä rahamäärät todistajille ja asiantuntijoille heidän täytettyään velvollisuutensa tai tehtävänsä.

101 artikla

Virka-apupyynnö

1. Unionin yleinen tuomioistuin voi varsinaisten asianosaisten pyynnöstä tai omasta aloitteestaan esittää todistajien tai asiantuntijoiden kuulemiseksi virka-apupyynnön.

2. Virka-apupyynnön esitetään määräyksellä. Määräyksessä mainitaan todistajien tai asiantuntijoiden nimi, asema ja kotipaikka sekä ilmoitetaan ne tosiseikat, joista todistajia tai asiantuntijoita kuullaan, mainitaan asianosaiset, asianosaisten edustajat ja näiden osoite sekä kuvataan lyhyesti oikeudenkäynnin kohde.
3. Kirjaaja lähettää määräyksen unionin tuomioistuimen työjärjestystä täydentävissä säännöissä mainitulle toimivaltaiselle viranomaiselle siinä jäsenvaltiossa, jonka alueella todistajia tai asiantuntijoita on kuultava. Tarvittaessa kirjaaja liittää määräykseen tämän jäsenvaltion viralliselle kielelle tai virallisille kielille tehdyn käännöksen.
4. Edellä olevan 3 kohdan mukaisesti nimetty viranomainen toimittaa määräyksen kansallisen lainsäädännön mukaan toimivaltaiselle oikeusviranomaiselle.
5. Toimivaltainen oikeusviranomainen panee virka-apupyynnön täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Täytäntöönpanon jälkeen toimivaltainen oikeusviranomainen toimittaa virka-avun pyytämisestä annetun määräyksen, täytäntöönpanoa koskevat asiakirjat ja selvityksen kuluista 3 kohdan mukaisesti nimetyille viranomaiselle. Nämä asiakirjat lähetetään kirjaajalle.
6. Kirjaaja huolehtii asiakirjojen kääntämisestä oikeudenkäyntikielelle.
7. Unionin yleinen tuomioistuin vastaa virka-apupyynnöstä aiheutuvista kuluista mutta voi tapauksen mukaan velvoittaa varsinaiset asianosaiset korvaamaan ne.

102 artikla

Pöytäkirja asian selvittämistoimia varten pidetystä istunnosta

1. Kirjaaja laatii pöytäkirjan asian selvittämistoimia varten pidetystä istunnosta. Puheenjohtaja ja kirjaaja allekirjoittavat pöytäkirjan. Pöytäkirja on todistusvoimainen.
2. Todistajien tai asiantuntijoiden kuulemiseksi pidetystä istunnosta laaditun pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja tai kuulemisen toimittanut esittelevä tuomari yhdessä kirjaajan kanssa. Ennen allekirjoittamista todistajalle tai asiantuntijalle on varattava tilaisuus tarkastaa pöytäkirjan sisältö ja allekirjoittaa se.
3. Pöytäkirja annetaan tiedoksi asianosaisille.

3 jakso

Asian selvittämistoimien yhteydessä esitettyjen luottamuksellisten tietojen ja asiakirjojen käsittely

103 artikla

Luottamuksellisten tietojen ja asiakirjojen käsittely

1. Jos unionin yleisen tuomioistuimen on harkittava sellaisten oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joihin varsinainen asianosainen on vedonnut, onko joitakin 91 artiklan b alakohdassa tarkoitettujen asian selvittämistoimien johdosta sille toimitettuja tietoja tai asiakirjoja, joilla saattaa olla merkitystä asian ratkaisun kannalta, käsiteltävä luottamuksellisina toiseen varsinaiseen asianosaiseen nähden, näitä tietoja tai asiakirjoja ei tässä vaiheessa toimiteta tälle toiselle asianosaiselle.
2. Jos unionin yleinen tuomioistuin katsoo 1 kohdassa tarkoitettujen harkinnan perusteella, että joillakin sille toimitetuilla tiedoilla tai asiakirjoilla on merkitystä asian ratkaisun kannalta mutta niitä on pidettävä luottamuksellisina toiseen varsinaiseen asianosaiseen nähden, unionin yleinen tuomioistuin huolehtii tämän luottamuksellisuuden yhteensovittamisesta tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden ja erityisesti kontradiktorisen periaatteen noudattamisen kanssa.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen yhteensovittamisen johdosta unionin yleinen tuomioistuin voi päättää, että luottamukselliset tiedot tai asiakirjat saatetaan toisen varsinaisen asianosaisen tietoon, jolloin niiden ilmaisemisen edellytykseksi voidaan asettaa erityisten sitoumusten antaminen, tai päättää, että niitä ei saateta toisen asianosaisen tietoon, jolloin unionin yleinen tuomioistuin täsmentää perustellulla määräyksellä menettelytavat, joiden avulla tämä toinen varsinainen asianosainen voi, siinä määrin kuin se suinkin on mahdollista, esittää huomautuksensa esimerkiksi siten, että tiedoista tai asiakirjoista määrätään esitettäväksi versio tai tiivistelmä, jota ei käsitellä luottamuksellisena ja jossa on tietojen tai asiakirjojen olennainen sisältö.

4. Tähän artiklaan sisältyviä menettelysääntöjä ei sovelleta 105 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa.

104 artikla

Asiakirjat, joihin toimitella ei ole antanut tilaisuutta tutustua

Jos unionin yleiselle tuomioistuimelle on 91 artiklan c alakohdassa tarkoitettuna asian selvittämistoimen johdosta toimitettu asiakirja, johon toimitella ei ole antanut tilaisuutta tutustua, ja kanne koskee tällaisen epäämisen laillisuutta, asiakirjaa ei toimiteta muille asianosaisille.

7 luku

TIEDOT TAI ASIAKIRJAT, JOTKA LIITTYVÄT UNIONIN TAI SEN YHDEN TAI USEAMMAN JÄSENVALTION TURVALLISUUTEEN TAI NIIDEN KANSAINVÄLISTEN SUHTEIDEN HOITAMISEEN

105 artikla

Unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion turvallisuuteen tai kansainvälisten suhteiden hoitamiseen liittyvien tietojen tai asiakirjojen käsittely

1. Jos varsinainen asianosainen aikoo vastoin 64 artiklassa ilmaistua kontradiktorista periaatetta, jonka mukaan kaikki asianosaisen esittämät tiedot ja asiakirjat toimitetaan kokonaisuudessaan muiden asianosaisten tietoon, vedota vaatimustensa tueksi sellaisiin tietoihin tai asiakirjoihin, joiden ilmaisemisen tämä asianosainen kuitenkin katsoo vaarantavan unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion turvallisuutta tai niiden kansainvälisten suhteiden hoitamista, sen on toimitettava nämä tiedot tai asiakirjat erillisellä kirjelmällä. Niiden toimittamisen yhteydessä on esitettävä tietojen tai asiakirjojen luottamuksellista käsittelyä koskeva pyyntö, jossa mainitaan ne pakottavat syyt, joiden vuoksi tiedot tai asiakirjat on, siltä osin kuin asiaan liittyvät seikat sitä ehdottomasti edellyttävät, pidettävä luottamuksellisina ja joiden vuoksi niitä ei voida ilmaista toiselle varsinaiselle asianosaiselle. Luottamuksellista käsittelyä koskeva pyyntö on myös esitettävä erillisellä asiakirjalla, johon ei sisälly luottamuksellisia seikkoja. Jos yksi tai useampi jäsenvaltio on toimittanut varsinaiselle asianosaiselle tietoja tai asiakirjoja, joiden luottamuksellista käsittelyä on pyydetty, varsinaisen asianosaisen esittämiin pakottaviin syihin niiden käsittelemiseksi luottamuksellisesti voidaan sisällyttää kyseisen tai kyseisten jäsenvaltioiden esittämät tällaiset syyt.
2. Unionin yleinen tuomioistuin voi asian selvittämistoimena kehottaa toimittamaan sille tietoja tai asiakirjoja, jotka ovat 1 kohdassa mainittujen seikkojen perusteella luottamuksellisia. Jos niiden toimittamisesta kieltäydytään, unionin yleinen tuomioistuin toteaa tämän. Poiketen siitä, mitä 103 artiklassa määrätään, tällaisiin asian selvittämistoimen johdosta toimitettuihin tietoihin tai asiakirjoihin sovellettavasta menettelystä määrätään tässä artiklassa.
3. Kun harkitaan sellaisten tietojen tai asiakirjojen, jotka varsinainen asianosainen on toimittanut 1 tai 2 kohdan mukaisesti, merkityksellisyyttä asian ratkaisun kannalta ja luottamuksellisuutta toiseen varsinaiseen asianosaiseen nähden, näitä tietoja tai asiakirjoja ei tässä vaiheessa ilmaista toiselle varsinaiselle asianosaiselle.
4. Jos unionin yleinen tuomioistuin päättää 3 kohdassa tarkoitettuna harkinnan jälkeen, että joillakin sille toimitetuilla tiedoilla tai asiakirjoilla on merkitystä asian ratkaisun kannalta eikä niitä ole pidettävä luottamuksellisina asiaa unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltäessä, unionin yleinen tuomioistuin pyytää kyseessä olevalta asianosaiselta lupaa näiden tietojen tai asiakirjojen ilmaisemiseen toiselle varsinaiselle asianosaiselle. Jos asianosainen puheenjohtajan asettamassa määräajassa vastustaa niiden ilmaisemista tai on jättänyt vastaamatta pyyntöön määräajassa, näitä tietoja tai asiakirjoja ei oteta huomioon asiaa ratkaistaessa ja ne palautetaan tälle asianosaiselle.
5. Jos unionin yleinen tuomioistuin päättää 3 kohdassa tarkoitettuna harkinnan jälkeen, että joillakin sille toimitetuilla tiedoilla tai asiakirjoilla on merkitystä asian ratkaisun kannalta mutta niitä on pidettävä luottamuksellisina toiseen varsinaiseen asianosaiseen nähden, unionin yleinen tuomioistuin ei ilmaise niitä tälle varsinaiselle asianosaiselle. Tämän jälkeen se huolehtii tehokasta oikeussuojaa koskevasta oikeudesta ja erityisesti kontradiktorisen periaatteen noudattamisesta johtuvien vaatimusten yhteensovittamisesta unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion turvallisuudesta tai niiden kansainvälisten suhteiden hoitamisesta johtuvien vaatimusten kanssa.
6. Unionin yleinen tuomioistuin antaa 5 kohdassa tarkoitettuna yhteensovittamisen johdosta perustellun määräyksen, jossa täsmennetään menettelytavat, joiden mukaan kyseisessä kohdassa mainitut vaatimukset voidaan sovittaa yhteen esimerkiksi siten, että kyseessä oleva asianosainen luovuttaa toiselle varsinaiselle asianosaiselle myöhemmin toimitettavaksi sellaisen version tai tiivistelmän, jota ei käsitellä luottamuksellisena ja jossa on tietojen tai asiakirjojen olennainen sisältö sekä jonka avulla tämä toinen varsinainen asianosainen voi, siinä määrin kuin se suinkin on mahdollista, esittää huomautuksensa.

7. Varsinainen asianosainen, joka on 1 tai 2 kohdan mukaisesti toimittanut tietoja tai asiakirjoja, joita on pidettävä luottamuksellisina toiseen varsinaiseen asianosaiseen nähden, voi kahden viikon kuluessa 5 kohdan nojalla tehdyn päätöksen tiedoksi antamisesta pyytää ne takaisin kokonaan tai osittain. Takaisin pyydettyjä tietoja tai asiakirjoja ei oteta huomioon asiaa ratkaistaessa ja ne palautetaan tälle varsinaiselle asianosaiselle.

8. Jos unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että tiedot tai asiakirjat, joita ei niiden luottamuksellisuuden vuoksi ole ilmaistu toiselle varsinaiselle asianosaiselle 6 kohdassa tarkoitettujen menettelytapojen mukaisesti, ovat välttämättömiä asian ratkaisemiseksi, se voi 64 artiklasta poiketen, mutta vain siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä, ottaa ratkaisunsa perusteeksi tällaisia tietoja tai asiakirjoja. Unionin yleinen tuomioistuin ottaa näitä tietoja tai asiakirjoja arvioidessaan huomioon sen, ettei varsinainen asianosainen ole voinut lausua mielipidettään niistä.

9. Unionin yleinen tuomioistuin huolehtii siitä, ettei 6 kohdan nojalla annetussa määräyksessä eikä ratkaisussa, jolla asian käsittely päätetään, paljasteta varsinaisen asianosaisen 1 tai 2 kohdan mukaisesti toimittamiin tietoihin tai asiakirjoihin sisältyviä luottamuksellisia seikkoja, joita ei ole ilmaistu toiselle varsinaiselle asianosaiselle.

10. Edellä 5 kohdassa tarkoitettut tiedot tai asiakirjat palautetaan kyseessä olevalle asianosaiselle heti, kun unionin yleinen tuomioistuin on antanut ratkaisunsa, jolla asian käsittely päätetään.

11. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa päätöksellään turvallisuussäännöt 1 tai 2 kohdan mukaisesti toimitettujen tietojen tai asiakirjojen suojaamiseksi. Päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

8 luku

ASIAN KÄSITTELYN SUULLINEN VAIHE

106 artikla

Asian käsittelyn suullinen vaihe

1. Asian käsittelyn suulliseen vaiheeseen unionin yleisessä tuomioistuimessa sisältyy asianosaisten kuulemiseksi pidettävä istunto, joka järjestetään joko tuomioistuimen omasta aloitteesta tai varsinaisen asianosaisen pyynnöstä.

2. Istunnon pitämistä asianosaisten kuulemiseksi koskevassa varsinaisen asianosaisen pyynnössä on ilmoitettava syyt, joiden vuoksi asianosainen haluaa tulla kuulluksi. Pyyntö on tehtävä kolmen viikon kuluessa siitä, kun ilmoitus asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättämisestä on annettu tiedoksi asianosaisille. Puheenjohtaja voi pidentää tätä määräaikaa.

3. Jos 2 kohdassa tarkoitettua pyyntöä ei ole tehty, unionin yleinen tuomioistuin voi päättää ratkaista kanteen ilman asian käsittelyn suullista vaihetta, jos se katsoo, että sillä on asian asiakirja-aineiston perusteella riittävät tiedot. Tässä tapauksessa se voi kuitenkin myöhemmin päättää aloittaa asian käsittelyn suullisen vaiheen.

107 artikla

Asianosaisten kuulemiseksi pidettävän istunnon päivä

1. Jos unionin yleinen tuomioistuin päättää aloittaa asian käsittelyn suullisen vaiheen, puheenjohtaja määrää päivän, jona istunto asianosaisten kuulemiseksi pidetään.

2. Puheenjohtaja voi poikkeustapauksissa joko omasta aloitteestaan tai varsinaisen asianosaisen perustellusta pyynnöstä siirtää asianosaisten kuulemiseksi pidettävän istunnon päivää myöhemmäksi.

108 artikla

Asianosaisten poissaolo niiden kuulemiseksi pidettävästä istunnosta

1. Jos asianosainen ilmoittaa unionin yleiselle tuomioistuimelle, ettei se aio osallistua asianosaisten kuulemiseksi pidettävään istuntoon, tai jos unionin yleinen tuomioistuin toteaa asianmukaisesti kutsutun asianosaisen jääneen pois istunnosta ilman pätevää syytä, istunto asianosaisten kuulemiseksi pidetään kyseessä olevan asianosaisen poissaolosta huolimatta.

2. Jos varsinaiset asianosaiset ilmoittavat unionin yleiselle tuomioistuimelle, etteivät ne aio osallistua asianosaisten kuulemiseksi pidettävään istuntoon, puheenjohtaja ratkaisee, voidaanko asian käsittelyn suullinen vaihe päättää.

*109 artikla***Suljettu käsittely**

1. Unionin yleinen tuomioistuin voi asianosaisia kuultuaan päättää perussäännön 31 artiklan mukaisesti, että asia käsitellään yleisön läsnä olematta.
2. Asianosaisen, joka pyytää asian käsittelyä yleisön läsnä olematta, on perusteltava pyyntönsä ja ilmoitettava, koskeeko se käsittelyä kokonaisuudessaan vai osittain.
3. Jos asia on päätetty käsitellä yleisön läsnä olematta, myös tietojen julkistaminen siitä, mitä käsittelyssä on tapahtunut, on kielletty.

*110 artikla***Asianosaisten kuulemiseksi pidettävän istunnon kulku**

1. Puheenjohtaja julistaa käsittelyn alkaneeksi ja johtaa sitä sekä huolehtii järjestyksen säilymisestä istunnossa.
2. Asianosaiset saavat esittää lausumansa vain oikeudenkäyntiedustajansa välityksellä.
3. Ratkaisukokoonpanon jäsenet ja julkisasiamies voivat asianosaisten kuulemiseksi pidettävän istunnon aikana esittää kysymyksiä asianosaisten oikeudenkäyntiedustajille.

*111 artikla***Asian käsittelyn suullisen vaiheen päättäminen**

Jos asiassa ei ole nimetty julkisasiamiestä, puheenjohtaja julistaa istunnon lopussa asian käsittelyn suullisen vaiheen päättyneeksi.

*112 artikla***Julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen esittäminen**

1. Jos asiassa on nimetty julkisasiamies ja jos hän esittää ratkaisuehdotuksensa kirjallisesti, hän jättää sen kirjaamoon, joka saattaa sen asianosaisten tietoon.
2. Puheenjohtaja julistaa asian käsittelyn suullisen vaiheen päättyneeksi sen jälkeen, kun julkisasiamiehen ratkaisuehdotus on esitetty istunnossa tai jätetty kirjaamoon.

*113 artikla***Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittaminen**

1. Unionin yleinen tuomioistuin määrää asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen, jos 23 artiklan 3 kohdassa tai 24 artiklan 3 kohdassa määrätyt edellytykset täyttyvät.
2. Unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen
  - a) jos se katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta
  - b) jos asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisilla ei ole ollut tilaisuutta lausua
  - c) jos varsinainen asianosainen sitä pyytää sellaisten unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuun olennaisesti vaikuttavien seikkojen perusteella, joihin se ei ole voinut vedota ennen asian käsittelyn suullisen vaiheen päättämistä.

*114 artikla***Istunnon pöytäkirja**

1. Kirjaaja laatii pöytäkirjan jokaisesta istunnosta. Puheenjohtaja ja kirjaaja allekirjoittavat pöytäkirjan. Pöytäkirja on todistusvoimainen.
2. Pöytäkirja annetaan tiedoksi asianosaisille.

*115 artikla***Istunnon äänite**

Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi asianmukaisesti perustellusta pyynnöstä oikeuttaa asianosaisen, joka on osallistunut asian käsittelyn kirjalliseen tai suulliseen vaiheeseen, kuuntelemaan asianosaisten kuulemiseksi pidetyn istunnon äänitallenteen unionin yleisen tuomioistuimen tiloissa sillä kielellä, jota kukin puhuja on istunnossa käyttänyt.

9 luku

TUOMIOT JA MÄÄRÄYKSET

*116 artikla***Tuomion julistamispäivä**

Asianosaisille ilmoitetaan tuomion julistamispäivä.

*117 artikla***Tuomion sisältö**

Tuomioon sisältyy

- a) maininta siitä, että se on unionin yleisen tuomioistuimen antama tuomio
- b) maininta ratkaisukokoonpanosta
- c) julistamispäivä
- d) päätösneuvotteluun osallistuneiden puheenjohtajan ja tuomareiden nimet sekä maininta esittelevästä tuomarista
- e) asiaan mahdollisesti nimetyn julkisasiamiehen nimi
- f) kirjaajan nimi
- g) tiedot asianosaisista
- h) asianosaisten oikeudenkäyntiedustajien nimet
- i) asianosaisten vaatimukset
- j) asianosaisten kuulemiseksi mahdollisesti pidetyn istunnon päivä
- k) jos julkisasiamiestä on kuultu, maininta tästä, ja tapauksen mukaan hänen ratkaisuehdotuksensa päivä
- l) yhteenveto asiaa koskevista tosiseikoista
- m) perustelut
- n) tuomiolauselma, johon sisältyy ratkaisu oikeudenkäyntikuluista.

*118 artikla***Tuomion julistaminen ja tiedoksi antaminen**

1. Tuomio julistetaan julkisessa istunnossa.
2. Tuomion taltio, jonka puheenjohtaja, päätösneuvotteluun osallistuneet tuomarit ja kirjaaja allekirjoittavat, varustetaan sinetillä ja talletetaan kirjaamoon. Jäljennös tuomiosta annetaan tiedoksi jokaiselle asianosaiselle.

*119 artikla***Määräyksen sisältö**

Määräykseen, johon voidaan hakea muutosta perussäännön 56 artiklan tai 57 artiklan nojalla, sisältyy

- a) maininta siitä, että se on tapauksen mukaan unionin yleisen tuomioistuimen, puheenjohtajan tai välitoimista päättävän tuomarin antama määräys

- b) tapauksen mukaan maininta ratkaisukokoonpanosta
- c) ratkaisupäivä
- d) maininta oikeudellisesta perusteesta asian ratkaisemiselle määräyksellä
- e) puheenjohtajan ja tapauksen mukaan päätösneuvotteluun osallistuneiden tuomareiden nimet sekä maininta esittelevästä tuomarista
- f) asiaan mahdollisesti nimetyn julkisasiamiehen nimi
- g) kirjaajan nimi
- h) tiedot asianosaisista
- i) asianosaisten oikeudenkäyntiedustajien nimet
- j) asianosaisten vaatimukset
- k) jos julkisasiamiestä on kuultu, maininta tästä
- l) yhteenveto asiaa koskevista tosiseikoista
- m) perustelut
- n) määräysosa, johon tarvittaessa sisältyy ratkaisu oikeudenkäyntikuluista.

120 artikla

Määräyksen allekirjoittaminen ja tiedoksi antaminen

Jokaisen määräyksen taltio, jonka puheenjohtaja ja kirjaaja allekirjoittavat, varustetaan sinetillä ja talletetaan kirjaamoon. Jäljennös määräyksestä annetaan tiedoksi jokaiselle asianosaiselle ja tapauksen mukaan unionin tuomioistuimelle tai virkamiestuomioistuimelle.

121 artikla

Tuomioiden ja määräysten sitovuus

1. Tuomio on sitova sen julistamispäivästä alkaen, jollei perussäännön 60 artiklan määräyksistä muuta johdu.
2. Määräys on sitova sen tiedoksiantopäivästä alkaen, jollei perussäännön 60 artiklan määräyksistä muuta johdu.

122 artikla

Julkaiseminen Euroopan unionin virallisessa lehdessä

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomioista ja määräyksistä, joilla asian käsittely päätetään, julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* tiedonanto, johon sisältyy ratkaisun päivä ja tuomiolauselma tai määräysosa, paitsi jos ratkaisu on tehty ennen kanteen tiedoksi antamista vastaajalle.

10 luku

YKSIPUOLINEN TUOMIO

123 artikla

Yksipuolinen tuomio

1. Jos unionin yleinen tuomioistuin toteaa, ettei asianmukaisesti haastettu vastaaja ole vastannut kanteeseen menettelyvaatimuksia ja määräaika koskevien 81 artiklan määräysten mukaisesti, tämän kuitenkin rajoittamatta perussäännön 45 artiklan toisen kohdan määräysten soveltamista, kantaja voi puheenjohtajan asettamassa määräajassa vaatia, että unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy sen vaatimukset yksipuolisella tuomiolla.
2. Pois jäänyt vastaaja ei osallistu yksipuolisella tuomiolla ratkaistavan asian käsittelyyn, eikä vastaajalle anneta tiedoksi muita oikeudenkäyntiasiakirjoja kuin asian käsittelyn päätteeksi annettava ratkaisu.

3. Yksipuolisessa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy kantajan vaatimukset, paitsi jos kanne on selvästi sen toimivaltaan kuulumaton, kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai kanne on selvästi oikeudellisesti täysin perusteeton.

4. Yksipuolinen tuomio on täytäntöönpanokelpoinen. Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin määrätä täytäntöönpanon lykättäväksi siihen asti, kunnes se on ratkaissut 166 artiklan mukaisesti tehdyn takaisinsaantihakemuksen, tai määrätä täytäntöönpanon edellytykseksi vakuuden, jonka suuruus ja muut ehdot vahvistetaan olosuhteet huomioon ottaen. Vakuus palautetaan, jos takaisinsaantihakemusta ei tehdä tai se hylätään.

11 luku

SOVINTO JA KANTEEN PERUUTTAMINEN

124 artikla

Sovinto

1. Jos varsinaiset asianosaiset tekevät asiassa sovinnon ennen unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun antamista ja ilmoittavat unionin yleiselle tuomioistuimelle luopuvansa kaikista vaatimuksistaan, puheenjohtaja määrää asian poistettavaksi rekisteristä ja tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista 136 ja 138 artiklan mukaisesti ottaen huomioon asianosaisten tätä koskevat mahdolliset ehdotukset.

2. Tätä määräystä ei sovelleta SEUT 263 ja SEUT 265 artiklassa tarkoitettuihin kanteisiin.

125 artikla

Kanteen peruuttaminen

Jos kantaja ilmoittaa unionin yleiselle tuomioistuimelle kirjallisesti tai istunnossa peruuttavansa kanteensa, puheenjohtaja määrää asian poistettavaksi rekisteristä ja tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista 136 ja 138 artiklan mukaisesti.

12 luku

KANTEEN TAI OIKEUDENKÄYNTIMENETTELYYN LIITTYVÄN SEIKAN RATKAISEMINEN MÄÄRÄYKSELLÄ

126 artikla

Kanne, joka on selvästi jätettävä tutkimatta tai hylättävä

Jos kanne on selvästi unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaan kuulumaton tai kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai kanne selvästi on oikeudellisesti täysin perusteeton, unionin yleinen tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta milloin tahansa päättää asian käsittelyä jatkamatta ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

127 artikla

Asian siirtäminen unionin tuomioistuimeen tai virkamiestuomioistuimeen

Unionin yleinen tuomioistuin tekee perussäännön 54 artiklan toisessa kohdassa ja perussäännön liitteessä I olevan 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut asian siirtämistä koskevat päätökset perustellulla määräyksellä esittelevän tuomarin ehdotuksesta.

128 artikla

Luopuminen asian käsittelystä

Unionin yleinen tuomioistuin tekee perussäännön 54 artiklan kolmannessa kohdassa tarkoitetut asian käsittelystä luopumista koskevat päätökset perustellulla määräyksellä esittelevän tuomarin ehdotuksesta.

129 artikla

Ehdottomat prosessinedellytykset

Unionin yleinen tuomioistuin voi omasta aloitteestaan esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja varsinaisia asianosaisia kuultuaan milloin tahansa ratkaista perustellulla määräyksellä ehdotonta prosessinedellytystä koskevan kysymyksen.

130 artikla

Oikeudenkäyntivaiheet ja oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvät seikat

1. Jos vastaaja pyytää unionin yleistä tuomioistuinta ratkaisemaan pääasian käsittelyä aloittamatta, onko kanne jätettävä tutkimatta toimivallan puuttumisen vuoksi tai muusta syystä, vastaajan on esitettävä hakemuksensa erillisellä asiakirjalla 81 artiklassa tarkoitetussa määräajassa.
2. Jos asianosainen pyytää unionin yleistä tuomioistuinta toteamaan, että kanne on menettänyt tarkoituksensa eikä lausunnon antamiseen ole enää aihetta, tai ratkaisemaan muun oikeudenkäyntimenettelyyn liittyvän seikan, sen on esitettävä hakemuksensa erillisellä asiakirjalla.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetussa hakemuksessa on esitettävä ne perusteet ja perustelut, joihin vedotaan, sekä vaatimukset, ja niihin on liitettävä asiakirjat, joihin hakemuksen tueksi vedotaan.
4. Heti 1 kohdassa tarkoitetun hakemuksen toimittamisen jälkeen puheenjohtaja asettaa määräajan, jonka kuluessa kantaja voi esittää kirjallisesti perusteensa ja vaatimuksensa.
5. Heti 2 kohdassa tarkoitetun hakemuksen toimittamisen jälkeen puheenjohtaja asettaa määräajan, jonka kuluessa muut asianosaiset voivat esittää kirjallisesti huomautuksensa hakemuksen johdosta.
6. Unionin yleinen tuomioistuin voi päättää, että 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen hakemusten käsittelyssä aloitetaan suullinen vaihe. Tällöin ei sovelleta 106 artiklaa.
7. Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee hakemuksen mahdollisimman nopeasti tai, jos se on erityisestä syystä aiheellista, lykkää sen ratkaistavaksi pääasian yhteydessä. Jos asia kuuluu unionin tuomioistuimen tai virkamiestuumioistuimen toimivaltaan, se siirtää asian kyseiseen tuomioistuimeen.
8. Jos unionin yleinen tuomioistuin hylkää hakemuksen tai lykkää sen ratkaistavaksi pääasian yhteydessä, puheenjohtaja asettaa uudet määräajat asian käsittelyn jatkamiseksi.

131 artikla

Lausunnon antamisen raukeaminen viran puolesta

1. Jos unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kanne on menettänyt tarkoituksensa eikä lausunnon antamiseen ole enää aihetta, se voi omasta aloitteestaan esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja asianosaisia kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.
2. Jollei kantaja enää vastaa unionin yleisen tuomioistuimen yhteydenottoihin, unionin yleinen tuomioistuin voi asianosaisia kuultuaan todeta omasta aloitteestaan perustellulla määräyksellä, ettei lausunnon antamiseen ole enää aihetta.

132 artikla

Kanne, joka on selvästi hyväksyttävä

Jos unionin tuomioistuin tai unionin yleinen tuomioistuin on jo ratkaissut saman oikeuskysymyksen tai samat oikeuskysymykset, joita kanteen oikeudelliset perusteet koskevat, ja jos unionin yleinen tuomioistuin toteaa asiaa koskevat tosiseikat selvitettyiksi, se voi asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättämisen jälkeen esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja asianosaisia kuultuaan todeta, että kanne on selvästi hyväksyttävä, ja ratkaista asian perustellulla määräyksellä, jossa viitataan asiaa koskevaan oikeuskäytäntöön.

13 luku

OIKEUDENKÄYNTIKULUT JA KUSTANNUKSET

133 artikla

Ratkaisu oikeudenkäyntikuluista

Ratkaisu oikeudenkäyntikuluista annetaan tuomiossa tai määräyksessä, jolla asian käsittely päätetään.

134 artikla

Pääsäännöt kuluvastuun kohdentumisesta

1. Asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
2. Jos hävinneitä asianosaisia on useita, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, miten kulut on jaettava näiden asianosaisten kesken.
3. Jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan. Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omista kuluistaan ja se veloitetaan korvaamaan suhteellinen osuus vastapuolen kuluista, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi.

135 artikla

Kohtuussääntö sekä tarpeettomasti tai haitantekona aiheutetut kulut

1. Kohtuuden niin vaatiessa unionin yleinen tuomioistuin voi poikkeuksellisesti päättää, että hävinnyt asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan mutta tämä veloitetaan korvaamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut vain osittain tai että tätä ei lainkaan veloiteta korvaamaan oikeudenkäyntikuluja.
2. Unionin yleinen tuomioistuin voi velvoittaa myös voittaneen asianosaisen korvaamaan oikeudenkäyntikulut osittain tai kokonaan, jos se katsotaan perustelluksi kyseisen asianosaisen menettelyn takia, ottaen huomioon myös tämän menettely ennen asian vireilletuloa, erityisesti siinä tapauksessa, että kyseisen asianosaisen katsotaan aiheuttaneen toiselle asianosaiselle kuluja tarpeettomasti tai haitantekona.

136 artikla

Oikeudenkäyntikulut kanteen peruuttamisen yhteydessä

1. Asianosainen, joka peruuttaa kanteensa, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli sitä vaatii peruuttamista koskevissa huomautuksissaan.
2. Kanteensa peruuttavan asianosaisen pyynnöstä vastapuoli veloitetaan kuitenkin korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos se vastapuolen menettelyn vuoksi katsotaan perustelluksi.
3. Jos asianosaiset sopivat oikeudenkäyntikuluista, ratkaisu oikeudenkäyntikuluista tehdään sopimuksen mukaisesti.
4. Jollei oikeudenkäyntikulujen korvaamista vaadita, kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

137 artikla

Oikeudenkäyntikulut lausunnon antamisen rautessa

Jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa, unionin yleinen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan.

138 artikla

Väliintulijoiden oikeudenkäyntikulut

1. Jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.
2. Muut ETA-sopimuksen osapuolina olevat valtiot kuin jäsenvaltiot sekä EFTAn valvontaviranomainen, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat samoin omista oikeudenkäyntikuluistaan.

3. Unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä, että muu kuin 1 ja 2 kohdassa mainittu väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

139 artikla

Unionin yleiselle tuomioistuimelle aiheutuneet kustannukset

Asian käsittely unionin yleisessä tuomioistuimessa on maksutonta, jollei seuraavista määräyksistä muuta johdu:

- a) jos unionin yleiselle tuomioistuimelle on aiheutunut kustannuksia, jotka olisi voitu välttää, ja varsinkin, jos kanne on selvästi oikeudenkäynnin väärinkäyttämistä, se voi velvoittaa kustannukset aiheuttaneen asianosaisen korvaamaan ne
- b) jos asianosaisen pyynnöstä on otettu jäljennöksiä tai tehty käännöksiä, joista kirjaaja katsoo aiheutuneen ylimääräisiä kustannuksia, tämän asianosaisen on korvattava ne 37 artiklassa tarkoitetun kirjaamon hinnaston mukaisesti
- c) jos asiakirjoissa olevien puutteiden korjaamiseen on jouduttu kehottamaan tämän työjärjestyksen määräysten tai 224 artiklassa tarkoitettujen käytännön ohjeiden toistuvan noudattamatta jättämisen vuoksi, kyseessä olevan asianosaisen on kirjaajan vaatimuksesta korvattava tästä unionin yleiselle tuomioistuimelle aiheutuneet käsittelykulut 37 artiklassa tarkoitetun kirjaamon hinnaston mukaisesti.

140 artikla

Korvattavat kulut

Korvattavia oikeudenkäyntikuluja ovat 139 artiklan määräysten soveltamista rajoittamatta

- a) todistajille ja asiantuntijoille 100 artiklan mukaisesti maksettavat rahamäärät
- b) asianosaisille asian käsittelystä aiheutuneet välttämättömät kustannukset, erityisesti matka- ja oleskelukulut sekä asiamiehen, avustajan tai asianajajan palkkio.

141 artikla

Maksujen suorittaminen

1. Unionin yleisen tuomioistuimen kassa ja sen velalliset suorittavat maksunsa euroina.
2. Jos korvattavat kustannukset ovat aiheutuneet muuna valuuttana kuin euroina tai jos korvauksen perusteena olevat toimenpiteet on toteutettu maassa, jonka rahayksikkö ei ole euro, rahamäärien muuntamisessa noudatetaan Euroopan keskuspankin viitekurssia maksupäivänä.

14 luku

VÄLIINTULO

142 artikla

Väliintulon tarkoitus ja vaikutukset

1. Väliintulon tarkoituksena voi olla ainoastaan jonkin varsinaisen asianosaisen vaatimusten tukeminen kokonaan tai osittain. Väliintulijalla ei ole samoja menettelyllisiä oikeuksia kuin varsinaisilla asianosaisilla eikä siten erityisesti oikeutta pyytää istunnon pitämistä.
2. Väliintulo liittyy pääasian oikeudenkäyntiin. Väliintulo menettää tarkoituksensa, jos asia poistetaan unionin yleisen tuomioistuimen rekisteristä, kanne peruutetaan, varsinaiset asianosaiset sopivat asian tai kanne jätetään tutkimatta.
3. Väliintulijan on hyväksyttävä asia sellaisena kuin se on väliintulohetkellä.

143 artikla

Väliintulohakemus

1. Väliintulohakemus on tehtävä kuuden viikon kuluessa 79 artiklassa tarkoitetun tiedonannon julkaisemisesta.

2. Väliintulohakemuksessa on mainittava
  - a) asia
  - b) varsinaiset asianosaiset
  - c) väliintulohakemuksen tekijän nimi ja kotipaikka
  - d) väliintulohakemuksen tekijän oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
  - e) vaatimukset, joiden tukemiseksi väliintulohakemuksen tekijä esittää hakemuksensa
  - f) selostus seikoista, joihin väliintulo-oikeus perustuu, jos hakemus tehdään perussäännön 40 artiklan toisen tai kolmannen kohdan perusteella.
3. Väliintulohakemuksen tekijän on käytettävä oikeudenkäyntiedustajaa perussäännön 19 artiklan mukaisesti.
4. Väliintulohakemukseen sovelletaan 77 artiklaa, 78 artiklan 3–5 kohtaa ja 139 artiklaa.

144 artikla

Väliintulohakemuksen ratkaiseminen

1. Väliintulohakemus annetaan tiedoksi varsinaisille asianosaisille.
2. Puheenjohtaja varaa varsinaisille asianosaisille tilaisuuden esittää kirjalliset tai suulliset huomautuksensa väliintulohakemuksen johdosta sekä tilaisuuden pyytää tarvittaessa, että tiettyä asian asiakirja-aineiston luottamuksellisia tietoja ei ilmaista väliintulijalle.
3. Jos vastaaja tekee 130 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun oikeudenkäyntiväitteen kanteen tutkimisen edellytysten tai tuomioistuimen toimivallan puuttumisesta, väliintulohakemus ratkaistaan vasta sen jälkeen, kun oikeudenkäyntiväite on hylätty tai lykätty ratkaistavaksi pääasian yhteydessä.
4. Jos väliintulohakemus on tehty perussäännön 40 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella eivätkä varsinaiset asianosaiset ole väittäneet asian oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyvän sellaisia luottamuksellisia tietoja, joiden ilmaiseminen väliintulijalle voisi vahingoittaa varsinaisten asianosaisten etuja, väliintulo hyväksytään puheenjohtajan päätöksellä.
5. Muissa tapauksissa puheenjohtaja ratkaisee mahdollisimman nopeasti määräyksellä väliintulohakemuksen ja mahdollisen kysymyksen luottamuksellisiksi väitettyjen tietojen ilmaisemisesta väliintulijalle.
6. Jos väliintulohakemus hylätään, 5 kohdassa tarkoitetun määräyksen on oltava perusteltu ja siinä on oltava 134 ja 135 artiklan mukaisesti väliintulohakemukseen liittyviä oikeudenkäyntikuluja koskeva ratkaisu, jossa lausutaan myös väliintulohakemuksen tekijän oikeudenkäyntikuluista.
7. Jos väliintulohakemus hyväksytään, väliintulijalle toimitetaan kaikki varsinaisille asianosaisille tiedoksi annetut oikeudenkäyntiasiakirjat lukuun ottamatta mahdollisia luottamuksellisia tietoja, jotka jätetään toimitettavien oikeudenkäyntiasiakirjojen ulkopuolelle 5 kohdan nojalla.
8. Jos väliintulohakemus peruutetaan, puheenjohtaja määrää väliintulohakemuksen tekijän poistettavaksi rekisteristä ja tekee 136 artiklan mukaisesti oikeudenkäyntikuluja koskevan ratkaisun, jossa lausutaan myös väliintulohakemuksen tekijän oikeudenkäyntikuluista.
9. Jos väliintulo peruutetaan, puheenjohtaja määrää väliintulijan poistettavaksi rekisteristä ja tekee 136 ja 138 artiklan mukaisesti ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.
10. Jos pääasian käsittely päätetään ennen väliintulohakemuksen ratkaisemista, väliintulohakemuksen tekijä ja varsinaiset asianosaiset vastaavat väliintulohakemukseen liittyvistä omista kuluistaan. Väliintulohakemuksen tekijälle toimitetaan jäljennös määräyksestä, jolla asian käsittely on päätetty.

145 artikla

Kirjelmien toimittaminen

1. Väliintulija voi toimittaa väliintulokirjelmän puheenjohtajan asettamassa määräajassa.

2. Väliintulokirjelmässä on mainittava
  - a) väliintulijan vaatimukset, joilla tuetaan kokonaan tai osaksi jonkin varsinaisen asianosaisen vaatimuksia
  - b) oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin väliintulija vetoaa
  - c) tarvittaessa todisteet ja pyynnöt näytön esittämiseksi.
3. Kun väliintulokirjelämä on jätetty, puheenjohtaja asettaa määräajan, jonka kuluessa varsinaiset asianosaiset voivat vastata kirjelmään.

15 luku

OIKEUSAPU

146 artikla

Yleiset määräykset

1. Henkilöllä, joka taloudellisen asemansa vuoksi ei kokonaan tai osaksi kykene suorittamaan oikeudenkäynnistä aiheutuvia kuluja, on oikeus saada oikeusapua.
2. Oikeusapua ei myönnetä, jos kanne, jota varten oikeusapua haetaan, on selvästi unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaan kuulumaton tai sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai se selvästi on oikeudellisesti täysin perusteeton.

147 artikla

Oikeusapuhakemus

1. Oikeusapuhakemus voidaan tehdä ennen kanteen nostamista tai kanteen ollessa vireillä.
2. Oikeusapuhakemus on tehtävä lomakkeella, joka julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja on saatavissa Euroopan unionin tuomioistuimen internetsivustolta. Hakijan tai, jos hakijalla on oikeudenkäyntiedustaja, hänen asianajajansa on allekirjoitettava lomake tämän kuitenkaan rajoittamatta 74 artiklan soveltamista. Oikeusapuhakemusta, joka on laadittu käyttämättä lomaketta, ei käsitellä.
3. Oikeusapuhakemukseen on liitettävä kaikki hakijan taloudellisen aseman arvioimiseksi tarvittavat tiedot ja selvitykset, kuten toimivaltaisen kansallisen viranomaisen todistus hakijan taloudellisesta asemasta.
4. Jos oikeusapuhakemus tehdään ennen kanteen nostamista, hakijan on lyhyesti selostettava nostettavaksi aiotun kanteen kohde, asiaa koskevat tosiseikat ja kanteen tueksi esitettävät perustelut. Hakemukseen on liitettävä näiden seikkojen selvittämiseksi tarvittavat asiakirjat.
5. Oikeusapuhakemukseen on tapauksen mukaan liitettävä 51 artiklan 2 ja 3 kohdassa ja 78 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat. Tällöin sovelletaan 51 artiklan 4 kohtaa ja 78 artiklan 5 kohtaa.
6. Jos oikeusavun hakijalla on hakemusta tehtäessä oikeudenkäyntiedustajanaan asianajaja, sovelletaan 77 artiklaa.
7. Oikeusapuhakemuksen tekeminen keskeyttää kanteen nostamista koskevan määräajan kulumisen hakijan osalta siihen päivään asti, jona määräys, jolla hakemus ratkaistaan, tai 148 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa määräys, jolla hakijan edustajaksi nimetään asianajaja, annetaan tiedoksi.

148 artikla

Oikeusapuhakemuksen ratkaiseminen

1. Ennen oikeusapuhakemuksen ratkaisemista puheenjohtaja asettaa toiselle varsinaiselle asianosaiselle määräajan kirjallisten huomautusten esittämistä varten, paitsi jos asiassa jo esitetyt seikat osoittavat, etteivät 146 artiklan 1 kohdassa määrätyt edellytykset täyty tai että kyseessä on 146 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tilanne.

2. Puheenjohtaja ratkaisee oikeusapuhakemuksen määräyksellä.
3. Määräys, jolla oikeusapu evätään, on perusteltava.
4. Määräyksessä, jolla oikeusapu myönnetään, voidaan nimetä asianomaisen henkilön edustajaksi asianajaja, jos hakija on oikeusapuhakemuksessaan esittänyt tätä asianajajaa ja asianajaja on antanut suostumuksensa hakijan edustamiseen unionin yleisessä tuomioistuimessa.
5. Jollei asianomainen henkilö ole esittänyt asianajajaa oikeusapuhakemuksessaan tai oikeusavun myöntämistä koskevan määräyksen jälkeen tai jos hänen valitsemaansa asianajajaa ei voida hyväksyä, kirjaaja lähettää oikeusavun myöntämistä koskevan määräyksen ja jäljennöksen hakemuksesta unionin tuomioistuimen työjärjestystä täydentävissä säännöissä mainitulle jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Jos asianomaisella henkilöllä ei ole kotipaikkaa unionin alueella, kirjaaja lähettää oikeusavun myöntämistä koskevan määräyksen ja jäljennöksen hakemuksesta sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jossa Euroopan unionin tuomioistuimen kotipaikka sijaitsee.
6. Asianajaja nimetään hakijan oikeudenkäyntiedustajaksi määräyksellä, joka annetaan tapauksen mukaan asianomaisen henkilön ehdotusten tai 5 kohdassa tarkoitetun viranomaisen toimittamien ehdotusten perusteella, tämän kuitenkin rajoittamatta 4 kohdan soveltamista.
7. Määräyksessä, jolla oikeusapu myönnetään, voidaan vahvistaa asianomaisen henkilön oikeudenkäyntiedustajaksi nimetylle asianajajalle maksettava rahamäärä tai enimmäismäärä, jota asianajajan kulukorvaukset ja palkkio eivät lähtökohtaisesti saa ylittää. Määräyksessä asianomainen henkilö voidaan hänen taloudellinen asemansa huomioon ottaen velvoittaa maksamaan osa 149 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista kustannuksista.
8. Tämän artiklan nojalla annettuihin määräyksiin ei voida hakea muutosta.
9. Tiedoksiannot oikeusavun hakijalle ja muille asianosaisille toimitetaan 80 artiklan 1 kohdassa määrättyllä tavalla tämän kuitenkin rajoittamatta 147 artiklan 6 kohdan soveltamista.

149 artikla

Ennakot ja oikeudenkäyntikulujen ottaminen vastattaviksi

1. Jos oikeusapu myönnetään, unionin yleisen tuomioistuimen kassasta maksetaan hakijan avustamiseen ja edustamiseen unionin yleisessä tuomioistuimessa liittyvät kulut määräyksessä mahdollisesti vahvistetuissa rajoissa. Puheenjohtaja voi päättää, että 148 artiklan mukaisesti nimetyille asianajajalle maksetaan hänen pyynnöstään ennakkoa.
2. Kun ratkaisussa, jolla asian käsittely päätetään, määrätään, että oikeusavun saajan on vastattava omista oikeudenkäyntikuluistaan, puheenjohtaja vahvistaa perustellussa määräyksessä, johon ei voida hakea muutosta, asianajajan kulut ja palkkion, joista unionin yleisen tuomioistuimen kassa vastaa.
3. Kun ratkaisussa, jolla asian käsittely päätetään, unionin yleinen tuomioistuin on velvoittanut jonkin muun asianosaisen korvaamaan oikeusavun saajan oikeudenkäyntikulut, tämän muun asianosaisen on korvattava unionin yleisen tuomioistuimen kassalle oikeusapuna maksetut määrät.
4. Kirjaaja huolehtii 3 kohdassa tarkoitettujen rahamäärien perimisestä siltä asianosaiselta, joka on velvoitettu maksamaan ne.
5. Kun oikeusavun saaja häviää asian, unionin yleinen tuomioistuin voi siinä ratkaisussa, jolla asian käsittely päätetään, oikeudenkäyntikuluista lausuessaan määrätä kohtuuden niin vaatiessa, että yksi tai useampi muu asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan tai että unionin yleisen tuomioistuimen kassa ottaa nämä kulut kokonaisuudessaan tai osittain vastattavakseen myönnetyn oikeusavun perusteella.

150 artikla

Oikeusavun lakkaaminen

1. Jos oikeusavun myöntämisen perusteena olleissa olosuhteissa on tapahtunut muutoksia asian käsittelyn aikana, puheenjohtaja voi omasta aloitteestaan tai hakemuksesta määrätä oikeusavun lakkaamaan asianomaista henkilöä kuultuaan.
2. Määräys oikeusavun lakkaamisesta perustellaan, eikä siihen voida hakea muutosta.

16 luku

KIIREELLISET OIKEUDENKÄYNTIMENETTELYT

1 jakso

Nopeutettu menettely

151 artikla

Nopeutetusta menettelystä päättäminen

1. Kantajan tai vastaajan pyynnöstä unionin yleinen tuomioistuin voi toista varsinaista asianosaista kuultuaan päättää, että asia käsitellään nopeutetussa menettelyssä, jos asian erityinen kiireellisyys ja siihen liittyvät olosuhteet tätä edellyttävät. Tässä tarkoitettu päätös tehdään mahdollisimman nopeasti.
2. Poikkeuksellisissa olosuhteissa unionin yleinen tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja varsinaisia asianosaisia kuultuaan päättää omasta aloitteestaan, että asia käsitellään nopeutetussa menettelyssä.
3. Unionin yleisen tuomioistuimen päätökseen asian käsittelemisestä nopeutetussa menettelyssä voidaan sisällyttää ehtoja, jotka koskevat varsinaisten asianosaisten kirjelmien laajuutta ja toimittamista, asian käsittelyn myöhempiä vaiheita taikka unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistaviksi tulevia oikeudellisia perusteita ja perusteluja.
4. Jos jokin varsinaisista asianosaisista ei noudata 3 kohdassa tarkoitettuja ehtoja, päätös asian käsittelemisestä nopeutetussa menettelyssä voidaan peruuttaa. Asian käsittelyä jatketaan tällöin tavanomaista menettelyä noudattaen.

152 artikla

Pyyntö asian käsittelemisestä nopeutetussa menettelyssä

1. Pyyntö asian käsittelemisestä nopeutetussa menettelyssä on tehtävä erillisellä asiakirjalla kanteen tai vastineen jättämisen yhteydessä, ja pyynnössä on mainittava, miksi asia on erityisen kiireellinen, sekä muut asiaan vaikuttavat olosuhteet.
2. Asian käsittelemistä nopeutetussa menettelyssä koskevassa pyynnössä voidaan ilmoittaa, että kanteen tai vastineen tietyt oikeudelliset perusteet tai perustelut taikka niiden tietyt jaksot esitetään vain siinä tapauksessa, ettei asiaa käsitellä nopeutetussa menettelyssä, esimerkiksi liittämällä pyyntöön kannekirjelmän lyhennetty versio sekä liiteluettelo ja liitteet siinä tarkoituksessa, että vain ne otetaan huomioon, jos asia käsitellään nopeutetussa menettelyssä.

153 artikla

Etusijan antaminen asian käsittelylle

Poiketen siitä, mitä 67 artiklan 1 kohdassa määrätään, niiden asioiden käsittelylle, jotka unionin yleinen tuomioistuin on päättänyt käsitellä nopeutetussa menettelyssä, annetaan etusija.

154 artikla

Asian käsittelyn kirjallinen vaihe

1. Poiketen siitä, mitä 81 artiklan 1 kohdassa määrätään, kun kantaja on pyytänyt asian käsittelemistä nopeutetussa menettelyssä, määräaika vastinekirjelmän jättämistä varten on yksi kuukausi. Tätä määräaikaa voidaan pidentää 81 artiklan 3 kohdan mukaisesti.
2. Jos unionin yleinen tuomioistuin päättää olla suostumatta pyyntöön asian käsittelemisestä nopeutetussa menettelyssä, vastaajalle asetetaan yhden kuukauden pituinen lisämääräaika tapauksen mukaan vastinekirjelmän toimittamista tai sen täydentämistä varten.
3. Kun asia käsitellään nopeutetussa menettelyssä, 83 artiklan 1 kohdassa tai 145 artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitettu kirjelmä saadaan jättää vain, jos unionin yleinen tuomioistuin antaa siihen luvan 88–90 artiklan mukaisesti päätettävien prosessinjohtotoimien yhteydessä.

4. Kun asia käsitellään nopeutetussa menettelyssä, puheenjohtaja ottaa tässä työjärjestyksessä tarkoitettuja määräaikoja asettaessaan huomioon kanteen ratkaisemisen erityisen kiireellisyyden.

155 artikla

Asian käsittelyn suullinen vaihe

1. Kun asian käsittelyyn nopeutetussa menettelyssä on suostuttu, unionin yleinen tuomioistuin päättää asian käsittelyn suullisen vaiheen aloittamisesta mahdollisimman pian esittelevän tuomarin alustavan kertomuksen esittämisen jälkeen. Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin päättää ratkaista asian ilman suullista vaihetta, jos varsinaiset asianosaiset luopuvat istuntoon osallistumisesta ja unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että sillä on asian asiakirja-aineiston perusteella riittävät tiedot asiasta.
2. Varsinaiset asianosaiset voivat täydentää perustelujaan sekä pyytää saada esittää näyttöä asian käsittelyn suullisen vaiheen aikana edellyttäen, että niiden esittämiseen vasta silloin on perusteltu syy, tämän kuitenkaan rajoittamatta 84 ja 85 artiklan soveltamista.

2 jakso

Täytäntöönpanon lykkäminen ja muut välitoimet

156 artikla

Täytäntöönpanon lykkäämistä tai muita välitoimia koskeva hakemus

1. Hakemus toimielimen toteuttaman toimen täytäntöönpanon lykkäämiseksi SEUT 278 ja SEA 157 artiklan mukaisesti otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos hakija on nostonut tästä toimesta kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa.
2. SEUT 279 artiklan mukaisia muita välitoimia koskeva hakemus otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos sen on tehnyt unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian varsinainen asianosainen ja jos se liittyy tähän asiaan.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa hakemuksissa on ilmoitettava oikeudenkäynnin kohde ja seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi haetun välitoimen määrittäminen on ilmeisesti perusteltua. Hakemuksiin on sisällyttävä kaikki todisteet ja näytön esittämistä koskevat pyynnöt seikoista, joiden vuoksi välitoimien määrittäminen on perusteltua.
4. Hakemus on tehtävä erillisellä asiakirjalla noudattaen 76–78 artiklan määräyksiä.

157 artikla

Menettely

1. Hakemus annetaan tiedoksi vastapuolelle, joka voi unionin yleisen tuomioistuimen presidentin asettamassa lyhyessä määräajassa esittää kirjallisia tai suullisia huomautuksia.
2. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi hyväksyä hakemuksen jo ennen kuin vastapuoli on esittänyt huomautuksensa. Tällöin välitoimea voidaan myöhemmin muuttaa tai se voidaan peruuttaa myös viran puolesta.
3. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti päättää tarvittaessa prosessinjohtotoimista ja asian selvittämistoimista.
4. Jos unionin yleisen tuomioistuimen presidentti on estynyt, sovelletaan 11 ja 12 artiklaa.

158 artikla

Hakemuksen ratkaiseminen

1. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ratkaisee hakemuksen perustellulla määräyksellä. Määräys annetaan välittömästi tiedoksi asianosaisille.
2. Määräyksen täytäntöönpanon edellytyksenä voidaan vaatia, että hakija asettaa vakuuden, jonka suuruus ja muut ehdot vahvistetaan olosuhteet huomioon ottaen.

3. Määräyksessä voidaan vahvistaa päivä, jona väli-toimen voimassaolo päättyy. Muussa tapauksessa väli-toimen voimassaolo päättyy, kun tuomio, jolla asian käsittely päätetään, julistetaan.
4. Määräys on väliaikainen, eikä se millään tavoin vaikuta unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuun pääasiassa.
5. Määräyksessä, jolla väli-toimia koskeva menettely päätetään, todetaan, että oikeudenkäyntikuluista päätetään vasta unionin yleisen tuomioistuimen antaessa ratkaisun pääasiassa. Jos se asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi on perusteltua, ratkaisu väli-toimia koskevaan menettelyyn liittyvistä oikeudenkäyntikuluista tehdään kuitenkin tässä määräyksessä 134–138 artiklan mukaisesti.

159 artikla

Olosuhteiden muuttuminen

Asianosaisen hakemuksesta määräystä voidaan olosuhteiden muuttumisen vuoksi milloin tahansa muuttaa tai se voidaan peruuttaa.

160 artikla

Uusi hakemus

Väli-toimea koskevan hakemuksen hylkääminen ei estä sen tehnyttä varsinaista asianosaista tekemästä uutta hakemusta, joka perustuu uusiin tosiseikkoihin.

161 artikla

SEUT 280, SEUT 299 tai SEA 164 artiklan mukaisesti tehty hakemus

1. Tämän jakson määräyksiä sovelletaan unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun taikka neuvoston, Euroopan komission tai Euroopan keskuspankin toimen pakkotäytäntötoiminnan lykkäämistä koskevaan hakemukseen, joka on tehty SEUT 280, SEUT 299 tai SEA 164 artiklan mukaisesti.
2. Määräyksessä, jolla hakemus hyväksytään, vahvistetaan tarvittaessa päivä, jona väli-toimen voimassaolo päättyy.

17 luku

ANNETTUUN TUOMIOON TAI MÄÄRÄYKSEEN KOHDISTUVAT PYYNNÖT JA HAKEMUKSET

162 artikla

Jakaminen ratkaisukokoonpanolle

1. Tässä luvussa tarkoitetut pyynnöt ja hakemukset jaetaan sille ratkaisukokoonpanolle, joka on antanut pyynnön tai hakemuksen kohteena olevan ratkaisun.
2. Jos 23 ja 24 artiklassa tarkoitettua päätösvaltaista jäsenmäärää ei enää ole saatavilla, pyyntö tai hakemus jaetaan muulle ratkaisukokoonpanolle, jossa asian käsittelyyn osallistuu sama määrä tuomareita. Jos ratkaisu on annettu yhden tuomarin kokoonpanossa ja kyseinen tuomari on estynyt, pyyntö tai hakemus jaetaan muulle tuomarille.

163 artikla

Asian käsittelyn lykkääminen

Jos unionin tuomioistuimeen on valitettu samasta unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta, josta on tehty tämän luvun muissa määräyksissä kuin 164 tai 165 artiklassa tarkoitettu pyyntö tai hakemus, puheenjohtaja voi asianosaisia kuultuaan päättää, että asian käsittelyä lykätään, kunnes unionin tuomioistuin on ratkaissut valituksen.

*164 artikla***Tuomioissa tai määräyksessä olevan virheen korjaaminen**

1. Unionin yleinen tuomioistuin voi korjata kirjoitus- tai laskuvirheen tai muun selvän virheen joko omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä tämän kuitenkaan rajoittamatta tuomioiden ja määräysten tulkintaa koskevien määräysten soveltamista.
2. Korjauspyyntö on tehtävä kahden viikon kuluessa tuomion julistamisesta tai määräyksen tiedoksi antamisesta.
3. Jos korjaus koskee tuomiolauselmaa tai määräysosaa tai niiden kannalta välttämätöntä perustelujen osaa, asianosaiset voivat esittää kirjallisia huomautuksia puheenjohtajan asettamassa määräajassa.
4. Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee asian määräyksellä.
5. Korjausta koskevan määräyksen taltio liitetään korjatun ratkaisun taltioon. Määräyksestä tehdään merkintä korjatun ratkaisun taltioon.

*165 artikla***Ratkaisun täydentäminen**

1. Jos unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt lausumatta tietystä vaatimuksesta tai oikeudenkäyntikuluista, asianosaisen on siihen vedotakseen saatettava asia unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi hakemuksella.
2. Hakemus on tehtävä yhden kuukauden kuluessa tuomion julistamisesta tai määräyksen tiedoksi antamisesta.
3. Hakemus annetaan tiedoksi muille asianosaisille, jotka voivat esittää kirjallisia huomautuksia puheenjohtajan asettamassa määräajassa.
4. Varattuaan asianosaisille tilaisuuden huomautustensa esittämiseen unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee määräyksellä samanaikaisesti, otetaanko hakemus tutkittavaksi ja hyväksytäänkö se.

*166 artikla***Takaisinsaanti yksipuoliseen tuomioon**

1. Yksipuoliseen tuomioon saadaan hakea takaisinsaantia perussäännön 41 artiklan mukaisesti.
2. Asian käsittelystä pois jääneen vastaajan on haettava takaisinsaantia yhden kuukauden kuluessa yksipuolisen tuomion tiedoksi antamisesta. Hakemus on tehtävä 76–78 artiklassa määrättyjä menettelyvaatimuksia noudattaen.
3. Kun takaisinsaantihakemus on annettu tiedoksi, puheenjohtaja asettaa määräajan, jonka kuluessa vastapuoli voi esittää kirjalliset huomautuksensa.
4. Asian käsittelyä jatketaan tapauksen mukaan III osaston tai IV osaston määräysten mukaisesti.
5. Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee asian tuomiolla, johon ei voida hakea takaisinsaantia.
6. Tuomion taltio liitetään yksipuolisen tuomion taltioon. Takaisinsaantihakemuksen johdosta annetusta tuomiosta tehdään merkintä yksipuolisen tuomion taltioon.

*167 artikla***Kolmannen osapuolen kantelu**

1. Perussäännön 42 artiklan nojalla tehtyyn kolmannen osapuolen kanteluun sovelletaan 76–78 artiklan määräyksiä. Kantelukirjelmässä on lisäksi mainittava
  - a) tuomio tai määräys, josta kannellaan
  - b) millä tavoin tuomio tai määräys, josta kannellaan, loukkaa kantelijan oikeuksia
  - c) syyt, joiden vuoksi kantelija ei ole voinut osallistua asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa.

2. Kantelu on tehtävä kahden kuukauden kuluessa 122 artiklassa tarkoitetun tiedonannon julkaisemisesta.
3. Kantelun kohteena olevan tuomion tai määräyksen täytäntöönpano voidaan kantelijan vaatimuksesta määrätä lykättäväksi. Tällöin sovelletaan 156–161 artiklan määräyksiä.
4. Kantelu annetaan tiedoksi asianosaisille, ja nämä voivat esittää kirjallisia huomautuksia puheenjohtajan asettamassa määräajassa.
5. Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee asian varattuaan asianosaisille tilaisuuden esittää huomautuksensa.
6. Kantelun kohteena olevaa tuomiota tai määräystä muutetaan siltä osin kuin kantelu hyväksytään.
7. Kolmannen osapuolen kantelun johdosta annetun ratkaisun taltio liitetään kantelun kohteena olevan tuomion tai määräyksen taltioon. Ratkaisusta tehdään merkintä kantelun kohteena olevan tuomion tai määräyksen taltioon.

168 artikla

Tuomioiden ja määräysten tulkinta

1. Jos tuomio tai määräys on epäselvä sisällöltään tai ulottuvuudeltaan, perussäännön 43 artiklan mukaan unionin yleinen tuomioistuin tulkitsee sitä sellaisen asianosaisen tai unionin toimielimen pyynnöstä, joka osoittaa sen koskevan etuaan.
2. Tulkintaa koskeva pyyntö on tehtävä kahden vuoden kuluessa tuomion julistamisesta tai määräyksen tiedoksi antamisesta.
3. Tulkintaa koskeva pyyntö on tehtävä 76–78 artiklassa määrättyjä menettelyvaatimuksia noudattaen. Siinä on lisäksi mainittava
  - a) tuomio tai määräys, jota pyyntö koskee
  - b) ne ratkaisun osat, joiden tulkintaa pyydetään.
4. Tulkintaa koskeva pyyntö annetaan tiedoksi muille asianosaisille, ja nämä voivat esittää kirjallisia huomautuksia puheenjohtajan asettamassa määräajassa.
5. Unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee asian varattuaan asianosaisille tilaisuuden esittää huomautuksensa.
6. Tulkintaratkaisun taltio liitetään tulkitun ratkaisun taltioon. Tulkintaratkaisusta tehdään merkintä tulkitun ratkaisun taltioon.

169 artikla

Tuomion tai määräyksen purkaminen

1. Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun purkamista saadaan perussäännön 44 artiklan mukaisesti hakea vain, jos tietoon tulee merkitykseltään ratkaiseva tosiseikka, joka ei ole ollut unionin yleisen tuomioistuimen eikä purkamista hakevan asianosaisen tiedossa ennen tuomion julistamista tai määräyksen tiedoksi antamista.
2. Purkamista on haettava kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona hakija sai tiedon purkamista koskevan hakemuksen perusteena olevasta tosiseikasta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussäännön 44 artiklan kolmannessa kohdassa määrätyn kymmenen vuoden määräajan soveltamista.
3. Purkamista koskevaan hakemukseen sovelletaan 76–78 artiklan määräyksiä. Hakemuksessa on lisäksi mainittava
  - a) tuomio tai määräys, jonka purkamista haetaan
  - b) miltä osin tuomion tai määräyksen purkamista haetaan

- c) hakemuksen perusteena olevat tosiseikat
- d) todisteet sellaisten seikkojen olemassaolosta, joiden vuoksi ratkaisu on syytä purkaa, ja 2 kohdassa tarkoitettujen määräaikojen noudattamisesta.
4. Purkamista koskeva hakemus annetaan tiedoksi muille asianosaisille, ja nämä voivat esittää kirjallisia huomautuksia puheenjohtajan asettamassa määräajassa.
5. Varattuaan asianosaisille tilaisuuden esittää huomautuksensa unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee määräyksellä, otetaanko hakemus tutkittavaksi, mutta tämä määräys ei vaikuta pääasiassa annettavaan ratkaisuun.
6. Jos unionin yleinen tuomioistuin päättää ottaa hakemuksen tutkittavaksi, se ratkaisee pääasian tämän työjärjestyksen määräysten mukaisesti.
7. Ratkaisun, jolla aikaisemmin annettu ratkaisu on purettu, taltio liitetään purettuun ratkaisun taltioon. Purkamista koskevasta ratkaisusta tehdään merkintä purettuun ratkaisun taltioon.

170 artikla

Oikeudenkäyntikulujen korvaamista koskeva riita

1. Jos oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta syntyy riita, se asianosainen, jonka etua asia koskee, voi pyynnöllään saattaa sen unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Pyyntö on tehtävä 76–78 artiklassa määrättyjä menettelyvaatimuksia noudattaen.
2. Pyyntö annetaan tiedoksi sille asianosaiselle, jota pyyntö koskee, ja tämä voi esittää kirjallisia huomautuksia puheenjohtajan asettamassa määräajassa.
3. Varattuaan sille asianosaiselle, jota pyyntö koskee, tilaisuuden esittää huomautuksensa unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee asian määräyksellä, johon ei voida hakea muutosta.
4. Asianosaiset voivat täytäntöönpanoa varten pyytää oikeaksi todistetun jäljennöksen määräyksestä.

IV OSASTO

OIKEUDENKÄYNTI IMMATERIAALIOIKEUKSIA KOSKEVISSA ASIOISSA

171 artikla

Soveltamisala

Tämän osaston määräyksiä sovelletaan kanteisiin, jotka on nostettu 1 artiklassa tarkoitetun viraston valituslautakuntien päätöksistä ja joissa on kyse immateriaalioikeuksia koskevan säännösten soveltamisesta.

1 luku

OIKEUDENKÄYNNIN ASIANOSAISET

172 artikla

Vastaaja

Kanne nostetaan sitä virastoa vastaan, johon riidanalaisen päätöksen tehnyt valituslautakunta kuuluu, ja virasto on asiassa vastaajana.

173 artikla

Asian käsittelyyn valituslautakunnassa osallistuneiden muiden asianosaisten asema unionin yleisessä tuomioistuimessa

1. Asian käsittelyyn valituslautakunnassa osallistunut muu asianosainen kuin kantaja voi osallistua asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa väliintulijana vastaamalla kanteeseen noudattaen määrättyjä menettelyvaatimuksia ja määräaikoja.

2. Asian käsittelyyn valituslautakunnassa osallistunut muu asianosainen kuin kantaja on unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävässä asiassa väliintulija siitä lähtien, kun tämä asianosainen on jättänyt asiaa koskevan oikeudenkäyntiasiakirjan ennen kanteeseen vastaamisen määräajan päättymistä. Kyseisen asianosaisen asema väliintulijana lakkaa, jolle se vastaa kanteeseen määrättyjä menettelyvaatimuksia ja määräaikoja noudattaen. Tässä tapauksessa kyseinen asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, jotka ovat aiheutuneet sen jättämisestä oikeudenkäyntiasiakirjoista.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettulla väliintulijalla on samat menettelylliset oikeudet kuin varsinaisilla asianosaisilla. Väliintulija voi tukea jonkin varsinaisen asianosaisen vaatimuksia ja myös esittää varsinaisten asianosaisten vaatimuksista ja perusteista erillisiä omia vaatimuksiaan ja perusteitaan.
4. Kun asian käsittelyyn valituslautakunnassa osallistuneesta muusta asianosaisesta kuin kantajasta tulee 1 ja 2 kohdan mukaisesti asianosainen asian käsittelyssä unionin yleisessä tuomioistuimessa, sen on käytettävä oikeudenkäyntiedustajaa perussäännön 19 artiklan mukaisesti.
5. Edellä 2 kohdassa tarkoitettuun oikeudenkäyntiasiakirjaan sovelletaan 77 artiklaa ja 78 artiklan 3–5 kohtaa.
6. Poiketen siitä, mitä 123 artiklassa määrätään, menettelyä asian ratkaisemiseksi yksipuolisella tuomiolla ei sovelleta, jos 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu väliintulija on vastannut kanteeseen määrättyjä menettelyvaatimuksia ja määräaikoja noudattaen.

174 artikla

Asianosaisseuraanto

Jos asian käsittelyssä valituslautakunnassa asianosaisena ollut on siirtänyt oikeusriidan kohteena olevan immateriaalioikeuden toiselle, siirronsaaja voi pyytää saada tulla asianosaiseksi unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävään asiaan alkuperäisen asianosaisen tilalle.

175 artikla

Asianosaisseuraantoa koskeva hakemus

1. Asianosaisseuraantoa koskeva hakemus on tehtävä erillisellä asiakirjalla. Hakemus voidaan tehdä asian käsittelyn missä vaiheessa tahansa.
2. Hakemuksessa on mainittava
  - a) asia
  - b) tiedot asianosaisista ja siitä, minkä asianosaisen tilalle hakija pyrkii
  - c) hakijan nimi ja kotipaikka
  - d) hakijan oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
  - e) seikat, joihin asianosaisseuraanto perustuu, ja niiden tueksi oheistettu selvitys.
3. Asianosaisseuraannon hakijan on käytettävä oikeudenkäyntiedustajaa perussäännön 19 artiklan määräysten mukaisesti.
4. Asianosaisseuraantoa koskevaan hakemukseen sovelletaan 77 artiklaa, 78 artiklan 3–5 kohtaa ja 139 artiklaa.

176 artikla

Asianosaisseuraantoa koskevan hakemuksen ratkaiseminen

1. Asianosaisseuraantoa koskeva hakemus annetaan tiedoksi asianosaisille.
2. Puheenjohtaja varaa asianosaisille tilaisuuden esittää kirjalliset tai suulliset huomautuksensa asianosaisseuraantoa koskevasta hakemuksesta.
3. Asianosaisseuraantoa koskeva hakemus ratkaistaan puheenjohtajan perustellulla määräyksellä tai ratkaisussa, jolla asian käsittely päätetään.
4. Jos asianosaisseuraantoa koskeva hakemus hylätään, ratkaisu hakemuksesta aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista hakijan kulut mukaan luettuina tehdään 134 ja 135 artiklan määräysten mukaisesti.

5. Jos asianosaisseuraantoa koskeva hakemus hyväksytään, siirronsaajan on hyväksyttävä asia sellaisena kuin se on asianosaisseuraannon ajankohtana. Häntä sitovat sen asianosaisen jättämät oikeudenkäyntiasiakirjat, jonka tilalle hän on tullut.

2 luku

KANNEKIRJELMÄ JA VASTINEKIRJELMÄ

177 artikla

Kannekirjelmä

1. Kannekirjelmässä on mainittava

- a) kantajan nimi ja kotipaikka
- b) kantajan oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
- c) virasto, jota vastaan kanne nostetaan
- d) oikeudenkäynnin kohde sekä perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan, ja yhteenveto kyseisistä perusteista
- e) kantajan vaatimukset.

2. Jos kantaja ei ole ollut ainoana asianosaisena asian käsittelyssä viraston valituslautakunnassa, kannekirjelmässä on mainittava myös kaikkien valituslautakunnassa asianosaisina olleiden nimet sekä näiden tiedoksiantoja varten ilmoittamat osoitteet.

3. Kannekirjelmään on liitettävä riidanalainen valituslautakunnan päätös. Tällöin on mainittava päivä, jona päätös on annettu tiedoksi kantajalle.

4. Jos kantaja on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, sen on liitettävä kannekirjelmään tuore selvitys siitä, että kantaja on oikeushenkilönä olemassa (kaupparekisterin tai yhdistysrekisterin ote tai muu virallinen asiakirja).

5. Kannekirjelmään on liitettävä 51 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut asiakirjat.

6. Tällöin sovelletaan 77 artiklaa.

7. Jos kannekirjelmä ei täytä 2–5 kohdassa lueteltuja vaatimuksia, kirjaaja asettaa kantajalle kohtuullisen määräajan kannekirjelmässä olevien puutteiden korjaamista varten. Jollei puutteita ole korjattu asetetussa määräajassa, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, jätetäänkö kanne tutkimatta näiden menettelyvaatimusten noudattamatta jättämisen vuoksi.

178 artikla

Kanteen tiedoksi antaminen

1. Kirjaaja ilmoittaa 80 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla vastaajalle ja kaikille asian käsittelyssä valituslautakunnassa asianosaisina olleille kannekirjelmän jättämisestä. Sen jälkeen kun oikeudenkäyntikieli on määrätty 45 artiklan 4 kohdan mukaisesti, kirjaaja huolehtii kanteen tiedoksi antamisesta sekä tarvittaessa kannekirjelmästä oikeudenkäyntikielille tehdyn käännöksen tiedoksi antamisesta.

2. Kanne annetaan tiedoksi vastaajalle lähettämällä kannekirjelmästä oikeaksi todistettu jäljennös kirjattuna postilähetyksenä saantitodistusta vastaan tai luovuttamalla tämä jäljennös henkilökohtaisesti kuittausta vastaan. Jos vastaaja on ennakolta suostunut siihen, että kannekirjelmät saadaan lähettää sille 57 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla tai telekopiolaitteella, kanne saadaan antaa tiedoksi tällä tavoin.

3. Kanne annetaan asian käsittelyssä valituslautakunnassa asianosaisena olleelle tiedoksi sillä tiedoksiantotavalla, jonka käyttämiseen tämä on suostunut 173 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa oikeudenkäyntiasiakirjassa, tai jollei tällaista asiakirjaa ole, kirjattuna postilähetyksenä saantitodistusta vastaan siihen osoitteeseen, jonka kyseessä oleva asianosainen on ilmoittanut asian valituslautakunnassa käsittelyn aikana toimitettavia tiedoksiantoja varten.

4. Edellä 177 artiklan 7 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tiedoksianto toimitetaan sen jälkeen, kun puute on korjattu tai unionin yleinen tuomioistuin on päättänyt, etteivät kyseisessä artiklassa mainitut menettelyvaatimukset estä kanteen tutkimista.

5. Kun kanne on annettu tiedoksi, vastaaja toimittaa unionin yleiselle tuomioistuimelle asian käsittelystä valituslautakunnassa kertyneen asiakirja-aineiston.

179 artikla

Asianosaiset, joilla on oikeus vastineen jättämiseen

Vastaajan ja asian käsittelyyn valituslautakunnassa osallistuneen muun asianosaisen kuin kantajan on kanteeseen vastaamiseksi toimitettava vastinekirjelmä kahden kuukauden kuluessa kanteen tiedoksi antamisesta. Puheenjohtaja voi poikkeustapauksissa pidentää tätä määräaikaa kyseessä olevan asianosaisen perustellusta pyynnöstä.

180 artikla

Vastinekirjelmä

1. Vastinekirjelmässä on mainittava
  - a) kirjelmän toimittavan asianosaisen nimi ja kotipaikka
  - b) asianosaisen oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
  - c) perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan
  - d) kirjelmän toimittavan asianosaisen vaatimukset.
2. Vastinekirjelmään sovelletaan 177 artiklan 4–7 kohtaa.

181 artikla

Asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättäminen

Asian käsittelyn kirjallinen vaihe päätetään sen jälkeen, kun vastaajan vastinekirjelmä ja tapauksen mukaan 173 artiklassa tarkoitetun väliintulijan vastinekirjelmä on toimitettu, tämän rajoittamatta 3 luvun määräysten soveltamista.

3 luku

LIITÄNNÄISKANNE

182 artikla

Liitännäiskanne

1. Asian käsittelyyn valituslautakunnassa osallistuneet muut asianosaiset kuin kantaja voivat nostaa liitännäiskanteen samassa määräajassa, jossa vastinekirjelmä on toimitettava.
2. Liitännäiskanne on esitettävä eri asiakirjassa kuin vastinekirjelmä.

183 artikla

Liitännäiskannekirjelmän sisältö

Liitännäiskannekirjelmässä on mainittava

- a) liitännäiskanteen nostavan asianosaisen nimi ja kotipaikka
- b) asianosaisen oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
- c) perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan
- d) vaatimukset.

*184 artikla***Liitännäiskanteessa esitettävät vaatimukset, perusteet ja perustelut**

1. Liitännäiskanteessa voidaan vaatia valituslautakunnan päätöksen kumoamista tai muuttamista sellaisen kohdan osalta, jota kanteessa ei ole esitetty.
2. Perusteissa ja perusteluissa, joihin asiassa vedotaan, on yksilöitävä täsmällisesti, mitkä riidanalaisen päätöksen perustelujen kohdat riitautetaan.

*185 artikla***Vastine liitännäiskanteeseen**

Liitännäiskanteen nostamisen jälkeen muut asianosaiset voivat kahden kuukauden kuluessa liitännäiskanteen tiedoksi antamisesta toimittaa kirjelmän, jossa saadaan ainoastaan vastata liitännäiskanteessa esitettyihin vaatimuksiin, perusteisiin ja perusteluihin. Puheenjohtaja voi poikkeustapauksissa pidentää tätä määräaikaa kyseessä olevan asianosaisten perustellusta pyynnöstä.

*186 artikla***Asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättäminen**

Jos asiassa on nostettu liitännäiskanne, asian käsittelyn kirjallinen vaihe päätetään viimeisen tähän liitännäiskanteeseen annetun vastinekirjelmän toimittamisen jälkeen.

*187 artikla***Pääkanteen ja liitännäiskanteen välinen suhde**

Liitännäiskanteen katsotaan menettäneen tarkoituksensa

- a) jos pääkanteen nostanut kantaja peruuttaa kanteensa
- b) jos pääkanne jätetään tutkimatta siksi, että sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

4 luku

MUUT ASIAN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT SEIKAT

*188 artikla***Oikeusriidan kohde unionin yleisessä tuomioistuimessa**

Asian käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa liittyvillä asianosaisten toimittamilla kirjelmillä ei voida muuttaa oikeusriidan kohdetta siitä, mikä se oli valituslautakunnassa.

*189 artikla***Kirjelmien pituus**

1. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa tämän osaston määräysten perusteella toimitettavien kirjelmien enimmäispituuden 224 artiklan mukaisesti.
2. Puheenjohtaja voi sallia kirjelmien enimmäispituuden ylittämisen vain, jos asiaan liittyvät oikeudelliset seikat tai tosiseikat ovat erityisen monimutkaisia.

*190 artikla***Oikeudenkäyntikulut**

1. Jos valituslautakunnan päätöksestä nostettu kanne hyväksytään, unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä, että vastaaja vastaa vain omista oikeudenkäyntikuluistaan.
2. Asianosaisille asian käsittelystä valituslautakunnassa aiheutuneita välttämättömiä kustannuksia pidetään korvattavina oikeudenkäyntikuluina.

*191 artikla***Muut sovellettavat määräykset**

Jollei tämän osaston erityisistä määräyksistä muuta johdu, tässä osastossa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn sovelletaan III osaston määräyksiä.

V OSASTO**MUUTOKSENHAKU VIRKAMIESTUOMIOISTUIMEN RATKAISUIHIN***192 artikla***Soveltamisala**

Tämän osaston määräyksiä sovelletaan perussäännön liitteessä I olevissa 9 ja 10 artiklassa tarkoitettuihin muutoksenhakuihin virkamiestuomioistuimen ratkaisuksista.

1 luku

VALITUSKIRJELMÄ

*193 artikla***Valituskirjelmän jättäminen**

1. Valitus tehdään jättämällä valituskirjelmä unionin yleisen tuomioistuimen tai virkamiestuomioistuimen kirjaamoon.
2. Virkamiestuomioistuimen kirjaamo toimittaa välittömästi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon ensimmäisen oikeusasteen oikeudenkäyntiasiakirjat ja tarvittaessa valituskirjelmän.

*194 artikla***Valituskirjelmän sisältö**

1. Valituskirjelmässä on mainittava
  - a) muutosta hakevan asianosaisen eli valittajan nimi ja kotipaikka
  - b) valittajan oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
  - c) virkamiestuomioistuimen valituksenalainen ratkaisu
  - d) virkamiestuomioistuimessa käsitellyn asian muut asianosaiset
  - e) oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan, sekä yhteenveto perusteista
  - f) valittajan vaatimukset.
2. Valituskirjelmässä on mainittava päivä, jona valituksenalainen ratkaisu on annettu tiedoksi valittajalle.
3. Jos valittaja on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, sen on liitettävä valituskirjelmään tuore selvitys valittajan olemassaolosta oikeushenkilönä (kaupparekisterin tai yhdistysrekisterin ote tai muu virallinen asiakirja).
4. Valituskirjelmään on liitettävä 51 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettut asiakirjat.
5. Tällöin sovelletaan 77 artiklaa.
6. Jos valituskirjelmä ei täytä 2–4 kohdassa lueteltuja vaatimuksia, kirjaaja asettaa valittajalle kohtuullisen määräajan valituskirjelmässä olevien puutteiden korjaamista varten. Jollei puutteita ole korjattu asetetussa määräajassa, unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, jätetäänkö valitus tutkimatta näiden menettelyvaatimusten noudattamatta jättämisen vuoksi.

*195 artikla***Valituksessa esitettävät vaatimukset, perusteet ja perustelut**

1. Valituksessa voidaan vaatia virkamiestuomioistuimen ratkaisun tuomiolauselmaan tai määräysosaan sisältyvän lopputuloksen kumoamista kokonaan tai osittain.
2. Oikeudellisissa perusteissa ja perusteluissa, joihin asiassa vedotaan, on yksilöitävä täsmällisesti, mitkä virkamiestuomioistuimen ratkaisun perustelujen kohdat riitautetaan.

*196 artikla***Valituksen hyväksymisen seurauksia koskevat vaatimukset**

1. Valituksessa voidaan vaatia valituksen hyväksymisen seuraukseksi ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjen vaatimusten hyväksymistä kokonaan tai osittain mutta ei voida esittää uusia vaatimuksia. Muutoksenhaussa ei voida muuttaa oikeusriidan kohdetta siitä, mikä se oli virkamiestuomioistuimessa.
2. Jos valittaja vaatii, että valituksenalaisen ratkaisun kumoamisen johdosta asia palautetaan virkamiestuomioistuimeen, valittajan on selostettava, miksi asia ei ole ratkaisukelpoinen unionin yleisessä tuomioistuimessa.

2 luku

VASTINE, VALITTAJAN VASTAUS JA VASTINEEN ANTAJAN VASTAUS

*197 artikla***Valituksen tiedoksi antaminen**

1. Valitus annetaan tiedoksi virkamiestuomioistuimessa käsitellyn asian muille asianosaisille. Tällöin sovelletaan 80 artiklan 1 kohtaa.
2. Edellä 194 artiklan 6 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa tiedoksianto toimitetaan sen jälkeen, kun puute on korjattu tai unionin yleinen tuomioistuin on päättänyt, etteivät kyseisessä artiklassa mainitut menettelyvaatimukset estä valituksen tutkimista.

*198 artikla***Asianosaiset, joilla on oikeus vastineen jättämiseen**

Virkamiestuomioistuimessa käsitellyn asian asianosainen, jonka etujen mukaista on, että valitus hyväksytään, hylätään tai jätetään tutkimatta, voi toimittaa vastineen kahden kuukauden kuluessa valituksen tiedoksi antamisesta. Tätä määräaikaa ei voida pidentää.

*199 artikla***Vastinekirjelmän sisältö**

1. Vastinekirjelmässä on mainittava
  - a) vastineen antajan nimi ja kotipaikka
  - b) asianosaisen oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
  - c) päivä, jona valitus on annettu tiedoksi vastineen antajalle
  - d) oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan
  - e) vaatimukset.
2. Vastinekirjelmään sovelletaan 194 artiklan 3–6 kohtaa.

*200 artikla***Vastineessa esitettävät vaatimukset**

Vastineessa voidaan vaatia valituksen hyväksymistä, hylkäämistä tai tutkimatta jättämistä kokonaan tai osittain.

*201 artikla***Valittajan vastaus ja vastineen antajan vastaus**

1. Valitusta ja siihen annettua vastinetta voidaan täydentää valittajan vastauksella ja vastineen antajan vastauksella vain, jos valittaja on seitsemän päivän kuluessa vastineen tiedoksi antamisesta esittänyt siitä perustellun pyynnön ja puheenjohtaja pitää sitä tarpeellisena erityisesti siksi, että valittaja saa tilaisuuden ottaa kantaa oikeudenkäyntiväitteeseen tai sellaisiin uusiin seikkoihin, joihin vastineessa on vedottu.

2. Puheenjohtaja asettaa määräajan, jossa valittajan vastaus on toimitettava, ja sen tiedoksi antamisen yhteydessä määräajan, jossa vastineen antajan vastaus on toimitettava. Puheenjohtaja voi rajoittaa näiden kirjelmien sivumäärää ja niissä käsiteltäviä asioita.

3 luku

LIITÄNNÄISVALITUS

*202 artikla***Liitännäisvalitus**

1. Edellä 198 artiklassa tarkoitetut asianosaiset voivat tehdä liitännäisvalituksen samassa määräajassa, jossa vastine valitukseen on toimitettava.
2. Liitännäisvalitus on tehtävä eri asiakirjassa kuin vastine valitukseen.

*203 artikla***Liitännäisvalituskirjelmän sisältö**

Liitännäisvalituskirjelmässä on mainittava

- a) liitännäisvalituksen tekijän nimi ja kotipaikka
- b) asianosaisen oikeudenkäyntiedustajan asema ja osoite
- c) päivä, jona valitus on annettu tiedoksi liitännäisvalituksen tekijälle
- d) oikeudelliset perusteet ja perustelut, joihin asiassa vedotaan
- e) vaatimukset.

*204 artikla***Liitännäisvalituksessa esitettävät vaatimukset, perusteet ja perustelut**

1. Liitännäisvalituksessa voidaan vaatia virkamiestuomioistuimen ratkaisun kumoamista kokonaan tai osittain.
2. Liitännäisvalituksessa voidaan myös vaatia virkamiestuomioistuimessa nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksistä tehdyn nimenomaisen ratkaisun tai välillisesti ilmenevän ratkaisun kumoamista.
3. Oikeudellisissa perusteissa ja perusteluissa, joihin asiassa vedotaan, on yksilöitävä täsmällisesti, mitkä virkamiestuomioistuimen ratkaisun perustelujen kohdat riitautetaan. Niiden on oltava eri perusteita ja perusteluja kuin ne, joihin vedotaan valitukseen annetussa vastineessa.

4 luku

KIRJELMÄT LIITÄNNÄISVALITUKSEN JOHDOSTA

205 artikla

Vastine liitännäisvalitukseen

Liitännäisvalituksen tekemisen jälkeen valittaja tai virkamiestuomioistuimessa käsitellyn asian muu asianosainen, jonka etujen mukaista on, että liitännäisvalitus hyväksytään, hylätään tai jätetään tutkimatta, voi toimittaa kahden kuukauden kuluessa liitännäisvalituksen tiedoksi antamisesta vastineen, jossa käsitellään vain niitä oikeudellisia perusteita ja perusteluita, joihin liitännäisvalituksessa vedotaan. Tätä määräaikaa ei voida pidentää.

206 artikla

Liitännäisvalituksen tekijän vastaus ja vastineen antajan vastaus

1. Liitännäisvalitusta ja siihen annettua vastinetta voidaan täydentää liitännäisvalituksen tekijän vastauksella ja vastineen antajan vastauksella vain, jos liitännäisvalituksen tekijä on seitsemän päivän kuluessa vastineen tiedoksi antamisesta esittänyt siitä perustellun pyynnön ja puheenjohtaja pitää sitä tarpeellisenä erityisesti siksi, että liitännäisvalituksen tekijä saa tilaisuuden ottaa kantaa oikeudenkäyntiväitteeseen tai sellaisiin uusiin seikkoihin, joihin vastineessa on vedottu.
2. Puheenjohtaja asettaa määräajan, jossa liitännäisvalituksen tekijän vastaus on toimitettava, ja sen tiedoksi antamisen yhteydessä määräajan, jossa vastineen antajan vastaus on toimitettava. Puheenjohtaja voi rajoittaa näiden kirjelmien sivumäärää ja niissä käsiteltäviä asioita.

5 luku

ASIAN KÄSITTELYN SUULLINEN VAIHE

207 artikla

Asian käsittelyn suullinen vaihe

1. Muutoksenhakumenettelyn asianosaiset voivat pyytää, että niitä kuullaan asianosaisten kuulemiseksi pidettävässä istunnossa. Tätä koskeva perusteltu pyyntö on tehtävä kolmen viikon kuluessa siitä, kun ilmoitus asian käsittelyn kirjallisen vaiheen päättämisestä on annettu tiedoksi asianosaisille. Puheenjohtaja voi pidentää tätä määräaikaa.
2. Unionin yleinen tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta päättää ratkaista valituksen ilman asian käsittelyn suullista vaihetta, jos se katsoo, että sillä on asian asiakirja-aineiston perusteella riittävät tiedot. Se voi kuitenkin myöhemmin päättää aloittaa asian käsittelyn suullisen vaiheen.

6 luku

VALITUKSEN RATKAISEMINEN MÄÄRÄYKSELLÄ

208 artikla

Valitus, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai joka on selvästi perusteeton

Jos päävalituksen tai liitännäisvalituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat kokonaan tai osaksi taikka päävalitus tai liitännäisvalitus on kokonaan tai osaksi selvästi perusteeton, unionin yleinen tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta milloin tahansa perustellulla määräyksellä jättää sen tutkimatta tai hylätä sen kokonaan tai osaksi.

209 artikla

Valitus, joka on selvästi hyväksyttävä

Jos unionin tuomioistuin tai unionin yleinen tuomioistuin on jo ratkaissut saman oikeuskysymyksen tai samat oikeuskysymykset, joita päävalituksen tai liitännäisvalituksen oikeudelliset perusteet koskevat, ja jos unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että valitus on selvästi hyväksyttävä, se voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja asianosaisia kuultuaan todeta, että valitus on selvästi hyväksyttävä, ja ratkaista asian perustellulla määräyksellä, jossa viitataan asiaa koskevaan oikeuskäytäntöön.

7 luku

PÄÄVALITUKSEN REKISTERISTÄ POISTAMISEN VAIKUTUS LIITÄNNÄISVALITUKSEEN

210 artikla

Päävalituksen peruuttamisen tai tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvän puuttumisen vaikutus liitännäisvalitukseen

Liitännäisvalituksen katsotaan menettäneen tarkoituksensa

- a) jos päävalituksen tehnyt asianosainen peruuttaa valituksensa
- b) jos päävalitus jätetään tutkimatta siksi, että sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat muutoksenhaun määräajan noudattamatta jättämisen vuoksi
- c) jos päävalitus jätetään tutkimatta yksinomaan sillä perusteella, että sen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat siksi, että valitusta ei ole tehty perussäännön liitteessä I olevan 9 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetusta virkamiestuomioistuimen lopullisesta ratkaisusta tai ratkaisusta, jolla tehdään vain osittainen asiaratkaisu taikka jolla ratkaistaan väite toimivallan puuttumisesta tai siitä, että asia on jätettävä tutkittavaksi ottamatta.

8 luku

OIKEUDENKÄYNTIKULUT JA -MAKSUT MUUTOKSENHAKUMENETTELYSSÄ

211 artikla

Oikeudenkäyntikulut muutoksenhakumenettelyssä

1. Jollei jäljempänä toisin määrätä, 133–141 artiklaa sovelletaan vastaavasti virkamiestuomioistuimen ratkaisusta tehdyn valituksen käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa.
2. Jos valitus on perusteeton tai jos valitus hyväksytään ja unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti, se tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.
3. Toimielimet vastaavat tekemistään valituksista niille aiheutuneista kuluista tämän kuitenkin rajoittamatta 135 artiklan 2 kohdan määräysten soveltamista.
4. Poiketen siitä, mitä 134 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään, unionin yleinen tuomioistuin voi toimielimen palveluksessa olevien virkamiesten tai muun henkilöstön tekemien valitusten yhteydessä päättää, että oikeudenkäyntikulut jaetaan asianosaisten kesken kohtuulliseksi katsottavalla tavalla.
5. Jos ensimmäisessä oikeusasteessa väliintulijana esiintynyt ei ole valittanut ratkaisusta, se voidaan velvoittaa vastaamaan oikeudenkäyntikuluista muutoksenhakuasteessa vain, jos se on osallistunut asian käsittelyn kirjalliseen tai suulliseen vaiheeseen unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos tässä tarkoitettu asianosainen osallistuu oikeudenkäyntiin, unionin yleinen tuomioistuin voi määrätä, että se vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

9 luku

MUUTOKSENHAKUMENETTELYYN SOVELLETTAVAT MUUT MÄÄRÄYKSET

212 artikla

Kirjelmien pituus

1. Unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa tämän osaston määräysten perusteella toimitettavien kirjelmien enimmäispituuden 224 artiklan mukaisesti.
2. Puheenjohtaja voi sallia kirjelmien enimmäispituuden ylittämisen vain siinä tapauksessa, että asia on erityisen monimutkainen.

213 artikla

Muutoksenhakumenettelyyn sovellettavat muut määräykset

1. Virkamiestuomioistuimen ratkaisusta tehdyn valituksen käsittelyyn unionin yleisessä tuomioistuimessa sovelletaan 51–58, 60–74, 79, 84, 87, 89, 90, 107–122, 124, 125, 129, 131, 142–162, 164, 165 ja 167–170 artiklaa.
2. Poiketen siitä, mitä 143 artiklan 1 kohdassa määrätään, väliintulohakemus on tehtävä yhden kuukauden kuluessa 79 artiklassa tarkoitetun tiedonannon julkaisemisesta.

3. SEUT 256 artiklan 2 kohdan nojalla annetut ratkaisut saatetaan unionin tuomioistuimen ja virkamiestuumioistuimen tietoon.

10 luku

MUUTOKSENHAKU VÄLIINTULOHAKEMUKSEN HYLKÄÄMISTÄ KOSKEVAAN TAI VÄLITOIMIMENETTELYSSÄ TEHTYYN RATKAISUUN

214 artikla

Muutoksenhaku väliintulohakemuksen hylkäämistä koskevaan tai väliitoimimenettelyssä tehtyyn ratkaisuun

Poiketen siitä, mitä tässä osastossa määrätään, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti ratkaisee perussäännön liitteessä I olevan 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen muutoksenhaut 157 artiklan 1 ja 3 kohdan ja 158 artiklan 1 kohdan määräysten mukaisessa menettelyssä.

VI OSASTO

PALAUTETUN ASIAN KÄSITTELY

1 luku

RATKAISUT, JOTKA UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN TEKEE SINNE RATKAISUN KUMOAMISEN JÄLKEEN PALAUTETUSSA ASIASSA

215 artikla

Unionin tuomioistuimen päätös ratkaisun kumoamisesta ja asian palauttamisesta

Kun unionin tuomioistuin on kumonnut unionin yleisen tuomioistuimen tuomion tai määräyksen ja päättänyt palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, asia tulee vireille unionin yleisessä tuomioistuimessa palauttamista koskevalla ratkaisulla.

216 artikla

Asian jakaminen ratkaisukokoonpanolle

1. Kun unionin tuomioistuin on kumonnut jaoston tuomion tai määräyksen, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi jakaa asian muulle jaostolle, jossa asian käsittelyyn osallistuu sama määrä tuomareita.
2. Kun unionin tuomioistuin on kumonnut unionin yleisen tuomioistuimen suuren jaoston antaman tuomion tai määräyksen, asia jaetaan tälle ratkaisukokoonpanolle.
3. Kun unionin tuomioistuin on kumonnut yhden tuomarin kokoonpanossa annetun tuomion tai määräyksen, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi jakaa asian yhden tuomarin kokoonpanolle tämän kuitenkin rajoittamatta kyseisen tuomarin mahdollisuutta siirtää asia jaostolle, johon hän kuuluu.

217 artikla

Asian käsittely

1. Jos unionin tuomioistuimen kumoama ratkaisu on tehty sen jälkeen, kun asiakysymyksen käsittelyn kirjallinen vaihe unionin yleisessä tuomioistuimessa oli päätetty, unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävän asian asianosaiset voivat kahden kuukauden kuluessa unionin tuomioistuimen ratkaisun tiedoksi antamisesta toimittaa kirjalliset huomautuksensa siitä, millä tavoin unionin tuomioistuimen ratkaisu olisi otettava huomioon asiaa ratkaistaessa. Tätä määräaikaa ei voida pidentää.
2. Jos unionin tuomioistuimen kumoama ratkaisu on tehty ennen asiakysymyksen käsittelyn kirjallisen vaiheen päättämistä unionin yleisessä tuomioistuimessa, asian käsittelyä jatketaan siitä, mihin asti se oli edennyt.
3. Milloin syytä on, puheenjohtaja voi sallia kirjallisia huomautuksia sisältävien lisäkirjelmien toimittamisen.

218 artikla

Menettelyä koskevat säännöt

Jollei 217 artiklan määräyksistä muuta johdu, asian käsittelyssä noudatetaan tapauksen mukaan III osaston tai IV osaston määräyksiä.

219 artikla

Oikeudenkäyntikulut

Unionin yleinen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet yhtäältä asian käsittelystä unionin yleisessä tuomioistuimessa ja toisaalta muutoksenhakuasian käsittelystä unionin tuomioistuimessa.

2 luku

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN RATKAISUT ASIAN UUELLEENKÄSITTELYN JA PALAUTTAMISEN JÄLKEEN

220 artikla

Unionin tuomioistuimen päätös asian uudelleen käsittelystä ja palauttamisesta

Kun unionin tuomioistuin on käsitellyt uudelleen unionin yleisen tuomioistuimen tuomion tai määräyksen ja päättänyt palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi, asia tulee vireille unionin yleisessä tuomioistuimessa palauttamista koskevalla tuomiolla.

221 artikla

Asian jakaminen ratkaisukokoonpanolle

1. Kun unionin tuomioistuin on palauttanut jaoston ratkaiseman asian, unionin yleisen tuomioistuimen presidentti voi jakaa asian muulle jaostolle, jossa asian käsittelyyn osallistuu sama määrä tuomareita.
2. Kun unionin tuomioistuin on palauttanut unionin yleisen tuomioistuimen suuren jaoston ratkaiseman asian, asia jaetaan tälle ratkaisukokoonpanolle.

222 artikla

Asian käsittely

1. Unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltävän asian asianosaiset voivat yhden kuukauden kuluessa unionin tuomioistuimen tuomion tiedoksi antamisesta toimittaa kirjalliset huomautuksensa siitä, millä tavoin tuomio olisi otettava huomioon asiaa ratkaistaessa. Tätä määräaika ei voida pidentää.
2. Unionin yleinen tuomioistuin voi prosessinjohtotoimena kehottaa siinä käsiteltävän asian asianosaisia toimittamaan kirjelmää, ja se voi päättää kuulla niitä asianosaisten kuulemiseksi pidettävässä istunnossa.

223 artikla

Oikeudenkäyntikulut

Unionin yleinen tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet oikeudenkäynnistä unionin yleisessä tuomioistuimessa uudelleen käsittelyn jälkeen.

LOPPUMÄÄRÄYKSET

224 artikla

Täytäntöönpanomääräykset

Unionin yleinen tuomioistuin antaa erillisellä säädöksellä käytännön määräyksiä tämän työjärjestyksen täytäntöönpanosta.

225 artikla

Pakkotäytäntöönpano

Tämän työjärjestyksen nojalla määrättyjen seuraamusten tai toimenpiteiden pakkotäytäntöönpano tapahtuu SEUT 280, SEUT 299 ja SEA 164 artiklan mukaisesti.

226 artikla

Kumoaminen

Tällä työjärjestyksellä kumotaan 2 päivänä toukokuuta 1991 tehty unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestys, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 19 päivänä kesäkuuta 2013.

227 artikla

Työjärjestyksen julkaiseminen ja voimaantulo

1. Tämä työjärjestys, joka on todistusvoimainen 44 artiklassa tarkoitetuilla kielillä, julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
2. Tämä työjärjestys tulee voimaan sen julkaisemista seuraavan kolmannen kuukauden ensimmäisenä päivänä.
3. Mitä 105 artiklassa määrätään, sovelletaan vasta 105 artiklan 11 kohdassa tarkoitetun päätöksen voimaantulon jälkeen.
4. Mitä 45 artiklan 4 kohdassa, 139 artiklan c alakohdassa ja 181 artiklassa määrätään, sovelletaan asioihin, jotka ovat tulleet vireille unionin yleisessä tuomioistuimessa tämän työjärjestyksen voimaantulon jälkeen.
5. Mitä 106 ja 207 artiklassa määrätään, sovelletaan asioihin, joiden käsittelyn kirjallista vaihetta ei ole vielä päätetty tämän työjärjestyksen voimaantulopäivänä.
6. Mitä 2 päivänä toukokuuta 1991 tehdyn unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 19 päivänä kesäkuuta 2013, 115 artiklan 1 kohdassa, 116 artiklan 6 kohdassa, 131 artiklassa ja 135 artiklan 2 kohdassa määrätään, sovelletaan edelleen asioihin, jotka ovat tulleet vireille unionin yleisessä tuomioistuimessa ennen tämän työjärjestyksen voimaantuloa.
7. Mitä 2 päivänä toukokuuta 1991 tehdyn unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 19 päivänä kesäkuuta 2013, 135 a ja 146 artiklassa määrätään, sovelletaan edelleen niihin unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä oleviin asioihin, joiden käsittelyn kirjallinen vaihe on päätetty ennen tämän työjärjestyksen voimaantuloa.

Tehty Luxemburgissa 4 päivänä maaliskuuta 2015.

Kirjaaja
E. COULON

Presidentti
M. JAEGER